

รายงานการวิจัย
เรื่อง

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y
มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
A Framework for Development of Ethics of Generation Y
University Students Enrolled in Rajabhat Universities in Bangkok,
Thailand.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา ทหารวานิช
นางสาวศศิประภา ธนุศิลป์
นางสาวพลอยไพรินทร์ ขอดคำตัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายงานการวิจัย
เรื่อง

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y
มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
A Framework for Development of Ethics of Generation Y
University Students Enrolled in Rajabhat Universities in Bangkok,
Thailand.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา ทหารวานิช
นางสาวศศิประภา ธนุศิลป์
นางสาวพลอยไพรินทร์ ขอดคำตัน
คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต
(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีงบประมาณ 2557)

หัวข้อวิจัย	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา ทหารวานิช นางสาวศศิประภา ธนุศิลป์ นางสาวพลอย ไพรินทร์ ขอดคำตัน
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พัชรี สวนแก้ว
หน่วยงาน	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2559

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงปริมาณในครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556 และกลุ่มตัวอย่างคำนวณมาจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ จำนวน 396 คน ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพในครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ และนายกองค์การบริหารนิสิตนักศึกษาหรือผู้แทนจากคณะกรรมการองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ แบบสอบถาม การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (Independent-Samples t-test) ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยมี ดังนี้

1. บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น มาเป็นอันดับที่ 1 มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และมีแนวทางในการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี มาเป็นอันดับที่ 3 ด้านบทบาทของครูอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา มาเป็นอันดับที่ 1 มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา ไม่ว่าจะป็นด้านบวกหรือด้านลบ มาเป็นอันดับที่ 2 และมีทักษะการพูดให้นิสิตนักศึกษามีกำลังใจ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มาเป็นอันดับที่ 3 ด้านบทบาทของกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต มาเป็นอันดับที่ 1 กลุ่มเพื่อนเพศ

เดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ มาเป็นอันดับที่ 2 และกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความคิด การแสดงออก มาเป็นอันดับที่ 3 ด้านบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มาเป็นอันดับที่ 1 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน มาเป็นอันดับที่ 2 และชุมชนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือมีความเอื้ออาทร มาเป็นอันดับที่ 3 และด้านบทบาทของสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย มาเป็นอันดับที่ 1 สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม มาเป็นอันดับที่ 2 และการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลต่อพฤติกรรมบางอย่างของนิสิตนักศึกษา เช่น การเลือกเครื่องแต่งกาย ทรงผม มาเป็นอันดับที่ 3

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี มาเป็นอันดับที่ 1 การกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ มาเป็นอันดับที่ 2 และสร้างระบบการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสถานศึกษา มาเป็นอันดับที่ 3

3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า เพศ อาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจุบันศึกษาและสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษามีความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแตกต่างกัน และจำแนกตามบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา ควรมีระบบสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี ตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF และเกณฑ์ประกันคุณภาพสถานศึกษา

2. บทบาทของครูอาจารย์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษามีมาตรฐานเดียวกันในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาเพื่อไม่ให้นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน โดยนิสิตนักศึกษาต้องการครูอาจารย์ที่เข้าใจ รับผิดชอบ สั่งสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี มีความน่าเคารพ และสอดคล้องเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามากที่สุด เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากกว่าครูอาจารย์หรือผู้ปกครอง เนื่องจากกลัวเพื่อนไม่รัก ไม่ให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาหากเพื่อนในกลุ่มแต่งถูกระเบียบเพื่อนในกลุ่มก็จะแต่งตาม

เพื่อนในกลุ่ม เข้าชั้นเรียนสายก็จะเข้าชั้นเรียนสายตาม โดยส่วนมากนิสิตนักศึกษาจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมด้านลบมากกว่าด้านดีโดยนิสิตนักศึกษาจะเลียนแบบทั้งที่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเนื่องจากมีความท้าทาย เพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบ เป็นต้น ซึ่งเพศของเพื่อนไม่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษาหากนิสิตนักศึกษาคุยด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เข้าใจกัน เพื่อนเพศนั้นไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็จะมีอิทธิพลต่อตนเอง

4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง และสังคมภายนอก ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษาควรมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม และควรทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสถานศึกษาก็ยิ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

5. บทบาทของสื่อมวลชน การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนไม่ควรคำนึงถึงการขายข่าวมากเกินไปจนขาดจรรยาบรรณ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก และนิสิตนักศึกษาควรพิจารณาก่อนกรอข้อมูลข่าวสารไม่ให้หลงเชื่อและมีการส่งต่อข้อมูลที่ผิดกฎหมาย

6. อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ผู้ปกครองขาดการดูแลอบรมสั่งสอน นิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเป็นของตนเองและตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตนเช่นไรติดเพื่อน เชื่อเพื่อน ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ โดยที่ครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานในการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษา อีกทั้งการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ยิ่งขาดจรรยาบรรณ

7. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน บุคลากรในสถานศึกษาไม่เฉพาะแต่ครูอาจารย์ต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักศึกษามีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอนบุคลากรในสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษา และมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง

Research Title	A Framework for Development of Ethics of Generation Y University Students Enrolled in Rajabhat Universities in Bangkok, Thailand.
Researcher	Assistant Professor Apinya Taharawanich Miss Sasiprapa Tanoosin Miss Ploypairin Khodkumtun
Research Consultants	Associate Professor Phatchare Suankaew
Organization	Management Science Faculty Suan Dusit University
Year	2016

The objectives of this research were 1) To study the role of those involved in the development of ethics of Generation Y students of Rajabhat Universities in Bangkok 2) To study ethical development of Generation Y students of Rajabhat Universities in Bangkok 3) To compare ethical development of Generation Y students of Rajabhat Universities in Bangkok according to the status of respondents and roles of stakeholders. The populations chosen for this quantitative study were undergraduates of the Faculty of Management, from all years of study, who were enrolled in Rajabhat Universities in Bangkok. The samples size of 396 people was calculated from the formula of Taro Yamane. The sample group used in this qualitative study consisted of a total of 18 people including the Director of Student Affairs, instructors responsible for student affairs in the Faculty of Management and the President of Student Organization and representative of thr Board of Management of Student Organization. The tools used for quantitative research and qualitative research were questionnaires and in-depth interviews, respectively. Statistics adopted were percentage, mean, standard deviation, independent-samples t-test, and one-way ANOVA, The reseach findings were:

1. The overall result for the role of stakeholders (institute) in the ethical development of students was highly satisfactory. When considering each topic, it was found that the highest score was universities' initiative to announce the outstanding project/club or clubs with outstanding performance. The second highest score was the availability of a system that encourages student participation in moral and ethical activities. The third ranking was an ethical development approach for students in every academic year. The overall result of the role of stakeholders (instructors) in the ethical development of students was high. When considering each topic, it was found that, the leading scores, ranging from the highest to the third highest scores, were : instructors' willingness to nurture ethics in students, instructor's patience for

students' positive or negative behaviors, and instructors' ability to persuade students to strive to improve themselves. The overall result of the role of stakeholders (groups of friends) in the ethical development of students was high. When considering each item, it was found that the highest score was ethical support from the groups of friends including responsibility, diligence and integrity. The second highest score was influence of the groups of friends of the same gender over students' behavior, such as wearing uniform and diligence in their Studies. The third highest ranking was influence of the groups of friends of the same age on the students' behavior such as thinking and expression. The overall result of the role of stakeholders in the ethical development of students under the social environment within and outside the institutes was high. When considering each item, it was found that the leading scores, ranging from the highest to the third highest scores, were : communities' initiative to jointly set up activities to promote ethics, promotion of doing good deeds in the community, and the communities' generosity to provide assistance to anybody who is in need. The overall result of the role of stakeholders in the ethical development of students under mass media was high. When considering each topic, it was found that the highest score was students' experience to ethical presentation by mass media including unity, responsibility, honesty and discipline. The second ranking was the media's involvement in the ethical educational campaign. The third highest score was influence of news presentation of mass media on students' behaviors such as dress and hairstyle.

2. The overall result of ethical development of students was high. When considering each item, most of the respondents preferred religious institutions to serve to instill, promote and teach ethics and act as a shelter of faith for those who committed good deeds. The second highest score was stipulation of penalties that can control or prevent students from imitating inappropriate behavior. The third ranking was creating communication system based on good ethics in institutes.

3. Results of the comparison of students' opinions by status indicated that gender, occupation, parents and experience in ethical activities are not different. Nonetheless, the current study and institutes of students are different. Results of the comparison of students' opinions by the role of stakeholders indicated that the role of institutes, role of instructors, role of group of friends, role of the social environment within and outside the institute as well as role of mass media are correlated with the ethical development of students.

Approaches of ethical development of students are as follows :

1. Institutes should have a system to support students to participate in ethical

activities every academic year according to desired characteristics. The activities should be organized by student committees to promote ethics in accordance with 21st century learning under Thai Qualifications Framework (TQF) for Higher Education and Educational Quality Assurance Criteria.

2. Instructors should be role models for students and apply similar standard when teaching, disciplining and punishing students so as not to confuse them. Students need to have an understanding for instructors who would counsel and teach them to be good people. Instructors should be respectful people and always try to inform students of ethics and morality on a daily basis, not only during teaching in class.

3. Groups of friends have the greatest influence of ethical development on students because, for students, friends are closer to them than instructors or parents. Students were afraid that they would not be accepted by their friends. Hence, they would absorb both positive and negative behaviors such as wearing the uniform. If fellow students in a group wore student uniforms correctly, the others in the group would follow. However, if members in the group came to class late, the others would do the same. Normally, students would tend to imitate negative behaviors over positive ones. Students would misbehave knowing that it was bad because of the challenge and were encouraged by their friends in the group. Gender had no influence on the students. If the students felt comfortable talking with their friends, whether male or female, the friend would have influence over them.

4. Respondents reckoned that social environment within and outside the institutes should possess an atmosphere of good ethics and set good examples. In addition, communities around the institutes should contribute to ethical teaching and training. Furthermore, institutes should cooperate with communities to jointly organize activities which promote ethical development of students.

5. Mass media should not exaggerate the news and focus only on commercial purpose to the exclusion of ethical contents. Particularly, presenting information on the negative aspects rather than positive ones. Moreover, students should screen the information and not believe in everything presented by the media or help to disseminate illegal information.

6. Obstacles to the ethical development of students are the lack of teaching and care from parents. Presently, students have a mind of their own and decide by themselves how they should behave. They tend to stick to and trust in their friends and imitate behavior of their fellow friends in the same group. Moreover, instructors

do not have standard measures to discipline or punish students. Furthermore, presentation of the news by mass media and social network lacks ethics.

7. Respondents recommended that all the personnel in institutes, not only the instructors, need to instill morals and ethics among students in and out of the class for both academic and personal matters. Ethical activities should be organized based on student interests and applied in everyday life or activities that students can practice. Besides inserting ethical contents in the teaching, staffs in institutes should be good example for the students. In addition, standard of moral and ethical development of students should be established. Furthermore, ethics should be cultivated in the family, as students are at the age to have autonomous thought.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากคณะผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้บริหารและคณะกรรมการของสถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหาร อาจารย์ และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และที่สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาและเป็นแนวทางในการศึกษาให้กับสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะผู้วิจัย

2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	6
ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม	14
แนวคิดเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	20
เจเนอเรชันวาย (Generation Y)	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย	53
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	53
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	73

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	87
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	88
บรรณานุกรม	89
บรรณานุกรมภาษาไทย	89
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ	92
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	94
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	96
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย	103
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	105
ภาคผนวก จ ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์	110
ภาคผนวก ฉ ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลวิจัย	113
ประวัติผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2556 จำแนกตามสถานศึกษา	44
4.1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
4.2	บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	55
4.3	บทบาทของสถานศึกษา	56
4.4	บทบาทของครูอาจารย์	57
4.5	บทบาทของกลุ่มเพื่อน	58
4.6	บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา	59
4.7	บทบาทของสื่อมวลชน	61
4.8	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	63
4.9	การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามเพศ	65
4.10	การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามปัจจุบันศึกษา	66
4.11	แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันศึกษาแตกต่างกันต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	67
4.12	การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา	67
4.13	แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตนักศึกษาตามสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษาแตกต่างกันต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	69
4.14	การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง	70
4.15	การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	70
4.16	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	71
4.17	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครูอาจารย์ในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	71
4.18	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของกลุ่มเพื่อนในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.19	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	73
4.20	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสื่อมวลชนภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	73

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	โครงสร้างทางจิต 6 ชั้น ของจริยธรรมในมนุษย์	17
2.2	ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบุดิจิทัลลักษณะ 8 ประการที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นหัวใจสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงคน สังคม องค์กร และประเทศชาติ มนุษย์จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาตลอดเวลา โดยเฉพาะกลุ่มคนที่เกิดในปี พ.ศ. 2523-2538 ที่เรียกว่า Generation Y ซึ่งเป็นคำเรียกคนรุ่นใหม่ที่เกิดมาในช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทันสมัย รวมไปถึงระบบการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันใจในรูปแบบดิจิทัลด้วยการสื่อสารผ่านอีเมล อินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ผ่านโปรแกรม Line Facebook Twitter Skypes Facetime และอื่น ๆ คนกลุ่มนี้จะถูกตามใจตั้งแต่เด็ก ได้ในสิ่งที่คนรุ่นพ่อแม่ไม่ค่อยได้ มีการศึกษาดี มีลักษณะนิสัยชอบการแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบถูกบังคับให้อยู่ในกรอบ ชอบเสพข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย ไม่มีความอดทน ไม่ชอบการรอคอย ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำอะไรโดยหวังสิ่งตอบแทน ไม่ต้องการคำแนะนำว่าควรหรือไม่ควร ไม่ชอบการทำงานโดยการกำหนดเวลา ถ้าไม่เห็นด้วยจะรีบปฏิเสธทันที ชอบทางลัด ชอบแต่งกายตามใจตนเอง และยังเป็นกลุ่มคนที่สังคมและองค์กรต่าง ๆ กำลังให้ความสนใจ (ไทยพีบีเอส, 2556) เปิดผลการศึกษาในปี 2559 ของบริษัทตรวจสอบบัญชี ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส หรือ พีดับพลิวซี (PricewaterhouseCoopers : PwC) จำนวนคนวัยทำงานยุค Generation Y ขององค์กรต่าง ๆ จะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของแรงงานทั้งหมด สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้ต้องให้ความสนใจกับคนกลุ่มนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากคนกลุ่มนี้กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับของสถานศึกษา

สังคมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่เคยเรียบง่ายกับเปลี่ยนเป็นการแข่งขัน เป็นสังคมบริโภคนิยม ไร้น้ำใจ ต่างคนต่างอยู่ เอารอดเอาเปรียบไม่คำนึงถึงศีลธรรม ซึ่งวิกฤติทางสังคมที่เป็นปัญหาใหญ่โดยเฉพาะพฤติกรรมของเยาวชนนักเรียน นิสิตนักศึกษา ที่ไม่ค่อยเหมาะสม บางพฤติกรรมนำมาซึ่งการเสียชื่อเสียงของตนเอง ครอบครัว และสถาบันการศึกษา บางพฤติกรรมนำไปสู่การสูญเสียชีวิต (สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชน ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน คืออาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวย ไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา) ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม

กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ในมาตรา 24 (1) ได้กำหนดการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และในมาตรา 24 (3) ได้กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครมีนักศึกษาจำนวนมากที่อยู่ต่างจังหวัดและต้องมาพักอาศัยอยู่ตามหอพัก อพาร์ตเมนต์ บ้านเช่า โดยบางคนอยู่กันเป็นคู่ฉันท์สามีภรรยาทำให้เกิดการท้องในวัยเรียนมีการทำแท้งเกิดขึ้น บางคนใช้ที่พริกมั่วสุเมสเสพยาเสพติดทำให้ติดสารเสพติด เสียการเรียน ติดคุกและเสียนาคต บางคนขายตัวเพื่อนำมาเงินซื้อของใช้ฟุ่มเฟือย เช่น โทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้า เครื่องประดับ แต่งตัว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมเรื่องการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดออม มีความรักและภาคภูมิใจในมหาวิทยาลัย ออกมารับใช้สังคมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่รอบรู้และสามารถที่จะสื่อสารนำความคิดของตนเองไปสู่สังคมได้ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้คู่คุณธรรมพร้อมที่จะขึ้นำสังคมได้ (วิไล ตั้งจิตสมคิด, ม.ป.ป.) ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม รู้สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ โดยการบริหารจัดการเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับรูปแบบการบริหารงานด้านกิจการ นักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยเท่านั้น ยังไม่มีแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นิสิตนักศึกษาที่ชัดเจน การดำเนินงานยังขาดระบบ ขาดการกำกับติดตามผล ขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดสภาพปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมในการเตรียมความพร้อมให้ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศเป็นภารกิจโดยตรงของสถาบันการศึกษา ที่จะต้องพัฒนานิสิต นักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรม การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเฉพาะในห้องเรียนอาจไม่เพียงพอ ต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้อย่างยั่งยืนและถาวร สถาบันการศึกษายัง จำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมที่หลากหลาย โดยใช้ศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่าง คุ่มค่า อีกทั้งเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการและจาก แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งจากเพื่อน ครู อาจารย์ ครอบครัว ชุมชน และสังคม การพัฒนานิสิต นักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้สถาบันการศึกษาจะต้องมีแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในกรุงเทพมหานครขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร
  - การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
  - ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหาร คือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา 2) อาจารย์ คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ 3) นิสิตนักศึกษา คือ นายกองค้การบริหารนิสิตนักศึกษาหรือผู้แทนจาก คณะกรรมการองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยละ 3 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
  - กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร คณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปี โดยใช้วิธีการคำนวณแบบสัดส่วนของ นิสิตศึกษาประจำปีการศึกษา 2556 กำหนดค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรกลุ่มและช่วงของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้
  - ตัวแปรต้น คือ
    - 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานศึกษา อาชีพผู้ปกครอง ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม
    - 2) บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานศึกษา ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน สังคมภายใน และภายนอกสถานศึกษา สื่อมวลชน
  - ตัวแปรตาม คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ช่วงเดือนสิงหาคม 2557 ถึง มีนาคม 2558 เป็นระยะเวลา 8 เดือน (มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง เปิดภาคการศึกษาเป็นไปตาม AEC และบางแห่งไม่เปิดภาคการศึกษาตาม AEC)

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกัน
2. บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรมากำหนดคำจำกัดความ เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือการวิจัยให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่นิสิตนักศึกษาแสดงออกด้านพฤติกรรมให้เห็นเป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่พึงงามสำหรับนิสิตนักศึกษาตามหลักศีลธรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ โดยพิจารณาว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ สิ่งใดเหมาะสมสิ่งใดไม่เหมาะสม

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครที่เป็นความดี ความงามที่อยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัยและเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้อง ดีงามของบุคคลทั่วไป

นิสิตนักศึกษา Generation Y หมายถึง นักศึกษาที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2520-2543 ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-33 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทบาทของสถานศึกษา หมายถึง ภาระหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อนิสิตนักศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

บทบาทของครูอาจารย์ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ครูอาจารย์ต้องรับผิดชอบต่อนิสิตนักศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

บทบาทของกลุ่มเพื่อน หมายถึง เพื่อนของนิสิตนักศึกษาที่สามารถโน้มน้าวจิตใจหรือมีอำนาจหรือส่งผลต่อพฤติกรรมทำให้นิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร เชื่อหรือปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อสถาบันการศึกษาและชุมชนภายนอกสถานศึกษา

บทบาทของสื่อมวลชน หมายถึง การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว เสนอความคิดเห็น ให้ความบันเทิง ให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์และโฆษณา ที่ชี้้นำความคิดของคนในสังคมและนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร มีจิตสำนึกให้รู้สึกผิดชอบชั่วดี ตระหนักในคุณงามความดี สามารถดำรงชีวิตประจำวันและในการทำงานหรือการประกอบวิชาชีพให้ตนเองและบุคคลอื่นมีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครนำแนวการบริหารโครงการ/กิจกรรม ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษา Generation Y ของมหาวิทยาลัยได้
2. สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำแนวทางการพัฒนาไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารโครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
3. ทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรและของประเทศไทย จะเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิต นักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

ความหมายคุณธรรม มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคุณธรรม (Virtue) ไว้ดังนี้ กรมการศาสนา (2551) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประดาใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกประทับใจ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายในและเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดขึ้นและให้เหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2552, หน้า 83) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง ความดีงามที่อยู่ในจิตใจบุคคล ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความโอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ความ پاکเพียรอดทน ความเห็นอกเห็นใจ ความละเอียดต่อความชั่ว ความกล้าที่จะทำความดี

อนิวัช แก้วจันทน์ (2555, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่เกิดขึ้นภายในจิตใจทำให้แสดงออกด้านพฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติ โดยบุคคลอื่นสามารถสัมผัสได้ว่า บุคคลนั้นมีสภาพจิตใจที่ดี มีความตั้งใจจริงที่จะประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความดีโดยมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการกระทำความดีอย่างมีสติสัมปชัญญะและถูกต้องตามธรรมนองคลองธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, หน้า 263) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่า คุณธรรม (Virtue) หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่บุคคลแสดงออกด้านพฤติกรรมให้เห็นเป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ความหมายของจริยธรรม มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของจริยธรรม (Ethics) ไว้ดังนี้

สมคิด บางโม (2551, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง หลักหรือข้อควรประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามตามหลักคุณธรรมตลอดจนการมีปัญญาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าอะไรดี ควรประพฤติ อะไรไม่ดีไม่ควรประพฤติ

สิวลี ศิริไล (2553, หน้า 162-163) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง การรู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำในบางโอกาส บางสถานการณ์ที่ต้องใคร่ครวญตัดสินใจ

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, หน้า 303) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

วิลเลียมส์ Williams (2005, p. 70) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง การกำหนดหลักศีลธรรมหรือค่านิยมโดยระบุสิ่งผิดและสิ่งถูกสำหรับบุคคลหรือกลุ่ม

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามสำหรับบุคคลหรือกลุ่มตามหลักศีลธรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ โดยพิจารณาว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ สิ่งใดเหมาะสมสิ่งใดไม่เหมาะสม

ทั้งนี้คุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นคำที่มักจะถูกกล่าวไว้คู่กันเสมอ เนื่องจากทั้ง 2 คำมีความหมายและมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความประพฤติ พฤติกรรมของบุคคลที่ดีงาม เพื่อให้เกิดความสงบสุข จึงถือได้ว่าคุณธรรม จริยธรรม เป็นมาตรฐานที่บุคคลต้องพึงกระทำในชีวิตประจำวัน และสังคม ซึ่งมีการกำหนดเป็นกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ หรือกฎหมายที่มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข และทำให้คุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นดีขึ้นด้วย

ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม

นางลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาจ ฌ วิเชียร และพิศสมัย อรทัย (2551) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน มีดังนี้

1. ความเป็นอิสระ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการเคารพ ศรัทธา และนับถือตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง ดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจอย่างเหมาะสม
2. การมุ่งสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความตั้งใจ กระตือรือร้น ใฝ่รู้ ขวนขวายหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่น จริงจังที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเคารพและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย รวมถึงค่านิยมที่ดี และจารีตประเพณีของสังคม
4. ความอดทน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค และความสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติ และปรับตัวได้แม้เผชิญกับปัญหาอุปสรรคและสิ่งยั่วยุต่าง ๆ
5. ฉันทะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความพอใจ ความยินดี และความรักในสิ่งที่ถูกต้องดีงามที่จะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
6. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ/ความเป็นเลิศ ทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ โดยไม่เห็นแก่เหนื่อยยากเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น

7. ความประหยัด หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้เวลา แรงงาน และทรัพยากรทั้งของตนเอง และส่วนร่วมอย่างคุ้มค่า

8. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้องดีงาม เป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย วาจาและใจ มีความจริงใจ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือน รู้จัก รักษาความลับ หลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) มีความละเอียดและเกรง กลัวที่จะประพฤติชั่ว

9. ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการรู้ตัวทั่วพร้อม การรู้เท่าทันใน สิ่งต่าง ๆ โดยสามารถพิจารณาหาวิถีทางที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลที่ดีที่สุดประกอบการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ

10. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบ (หมายรวมถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ) คุณลักษณะที่แสดงถึงความเอาใจใส่ จดจ่อและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในเวลาที่กำหนด การเสียสละกำลัง ภาย กำลังใจและกำลังทรัพย์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตน และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติ พร้อมทั้งจะยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

11. ความยุติธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ การ ยอมรับและเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของผู้อื่น การคิด และการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอ ภาค เท่าเทียมกัน และมีความเที่ยงตรงในการตัดสินใจ

12. ความสามัคคี หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ปฏิบัติหน้าที่ อย่างประสานสอดคล้องกันให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

13. ความเป็นกัลยาณมิตร หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการมีสัมมาคารวะ ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข การเป็นเพื่อนที่ดี สามารถแนะนำช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้อื่นประพฤติชอบ และมีความเจริญก้าวหน้า

14. ความกตัญญูกตเวที หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการรู้จักสำนึกในบุญคุณผู้อื่น ความเคารพบูชาผู้มีพระคุณ และการตอบแทนบุญคุณทั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์

สำหรับตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นเร่งด่วนสำหรับการเฝ้าระวังระดับคุณธรรม จริยธรรม (Moral Watch) ในสังคมไทยมี 5 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรับผิดชอบ 3) ความมีสติสัมปชัญญะ 4) ความขยันหมั่นเพียร 5) ความมีวินัย

แนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ธเนศ ขำเกิด (2550) ได้กล่าวถึงการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นเรื่องของการกล่อมเกลாத่างจิตใจให้เกิดเจตคติ เกิดความตระหนัก และซึมซับไปพร้อมกับการปฏิบัติจนเกิด เป็นนิสัย จึงต้องทำอย่างต่อเนื่องภายใต้บรรยากาศและแบบอย่างที่ดี จึงไม่ใช่เป็นการทำแบบไปรย หวานหรือทำทั้ง ๆ ขว้าง ๆ ไม่จริงจัง เพียงต้องการบอกให้คนอื่นรู้ว่าได้ทำแล้วเท่านั้น โดยการสร้าง เสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมี 10 ประการดังนี้

1. การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียน เป็นการ บูรณาการ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน) กับหลัก

ทฤษฎีการกระจายในค่านิยม (V.C) และการปรับพฤติกรรม (BM) โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านทางครูที่ปรึกษาและชั่วโมงโฮมรูมเป็นฐาน โดยมีเอกสารเป็นเครื่องมือดำเนินการเริ่มจาก

1.1 การกระตุ้น/เสริมแรงให้นักเรียนแต่ละคนตระหนักในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของตนเอง (VC.)

1.2 การส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนวางแผนแก้ปัญหา/พัฒนาพฤติกรรมที่ตนยืนยันว่ายังเป็นปัญหา (Self-Control)

1.3 การติดตามการปฏิบัติตามแผนที่นักเรียนกำหนดเอง โดยใช้หลักการเสริมแรงเป็นระยะ ๆ จนนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

2. การอบรมครูเพื่อสอนผู้เรียนให้เข้าถึงแก่นของหลักธรรม ได้แก่

2.1 อริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)

2.2 ปฏิจสมุปบาท (อิทัปปัจจยตา)

2.3 ไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา)

2.4 ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา)

2.5 โยนิโสมนสิการ (การคิดอย่างแยบคาย)

2.6 กาลามสูตร (ความมีวิจาร์ณญาณ)

วิธีการอบรมนั้นควรมีหลักสูตรอบรมที่เป็นระบบ มีวิทยากรอบรมที่มีเทคนิควิธีการสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักที่แท้จริง โดยเริ่มอบรมที่ครูผู้สอนก่อน เพื่อนำไปอบรมนักเรียน โดยมีแผนการติดตามประเมินผลหลักสูตรการอบรมตามรูปแบบของ Kirk Patric เป็น 4 ขั้นตอนคือ

1) ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction)

2) ประเมินความรู้ความเข้าใจ (Learning)

3) ประเมินพฤติกรรมที่นำความรู้ความเข้าใจไปสอนนักเรียน (Behavior)

4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดแก่นักเรียน (Results)

โดยขั้นตอน 1) - 2) ประเมินตอนอบรม ส่วนขั้นตอน 3) - 4) ประเมินผลหลังอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมกลุ่มเกลา (ซิมซับ) ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น 1) การนิมนต์พระมาที่โรงเรียนตอนเช้าให้ครูและนักเรียนได้ใส่บาตรทำบุญทุกวันเพราะการได้เห็นบรรยากาศ และแบบอย่างเช่นนี้จะช่วยซิมซับให้นักเรียนมีจิตใจ ละเอียดอ่อนรักการทำบุญ เมื่อกลับไปบ้านก็จะชักชวนพ่อแม่ ญาติพี่น้องไปทำบุญเมื่อมีโอกาส 2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระตอนเช้า ตอนเย็น ก่อนทำกิจกรรมสำคัญ ในวันสิ้นสุดสัปดาห์ โดยการสวดมนต์ทุกครั้งควรสร้างให้มีบรรยากาศที่สงบเยือกเย็นด้วย 3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนนั่งสมาธิในช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยต้องสร้างบรรยากาศที่จะทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สมาธิอย่างแท้จริงคือสภาวะจิตที่มีความบริสุทธิ์มั่นคง กายอยู่ที่ไหนใจอยู่ที่นั่นให้มีสติเสมอ และพยายามเชื่อมโยงไปสู่การเรียนด้วย 4) ส่งเสริมให้นักเรียนสวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนนอนทุกคืนโดยมีกิจกรรมเสริมแรงและติดตามการปฏิบัติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 5) จัดกิจกรรมเวทีคนเก่งตอบปัญหาด้านธรรมะ รวมทั้งส่งนักเรียนไปแข่งขันด้านคุณธรรมจริยธรรมในเวทีต่าง ๆ 6) พานักเรียนไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในโอกาส

สำคัญต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวไม่ใช่ทำตามรูปแบบแต่ต้องมุ่งกลมกลืนให้นักเรียนเกิดการซึมซับ จึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง

4. การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน โดยยึดหลักสำคัญดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูเป็นตัวอย่าง (Modeling) ที่ดีให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความศรัทธาและอยากทำตามเพราะกระบวนการกลมกลืนทางสังคม (Social Learning) เชื่อว่าตัวแบบเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม 2) การใช้กระบวนการกลุ่มในการกลมกลืน (Group Process) 3) ครูทุกคนแม้จะสอนวิชาใดก็ตามควรตระหนักว่าต้องมีหน้าที่ในการสอนคุณธรรมจริยธรรมด้วย 4) ควรเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเรื่องที่สอน ไม่ควรใช้การบรรยายอย่างเดียว ควรใช้วิธีการเชิงเหตุผลให้คิดวิเคราะห์ ใช้ตรรกะ ใช้การสร้างจุดสะเทือนใจ ใช้การอนุমান การอุปมาอุปไมย เป็นต้น 5) ควรมีนิทาน ข่าว หรือเรื่องตัวอย่างประกอบเพื่อชี้ให้เห็นสิ่งที่ต้องการสอนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น 6) ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม 7) การวัดประเมินผลด้านคุณลักษณะของผู้เรียนที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าวัดด้านความรู้อย่างเดียว

5. การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าเรียนและสอบตามหลักสูตรธรรมศึกษา (นักธรรมตรี-โท-เอก) โดยการสมัครเข้าเรียนและสอบตามหลักสูตรนักธรรมตรี-โท-เอก ซึ่งจะได้ทั้งความรู้และกลมกลืนด้านจิตใจไปด้วย

6. การจัดกิจกรรมเข้าค่ายนักเรียนหรือบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นกิจกรรมกลมกลืนอย่างหนึ่งที่น่าสนใจแต่ควรมีการวางแผนและดูแลให้บรรลุตามเป้าหมายด้วย

7. การใช้ดนตรี กีฬา ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือกลมกลืนจิตใจนักเรียน เป็นเครื่องมือสร้างความสุนทรีย์ในจิตใจและกลมกลืนนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ครูหรือผู้ฝึกต้องวางแผนและดูแลอย่างดีด้วย

8. การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนธรรมะ ปัจจุบันแหล่งเรียนรู้มีมากมาย แต่สื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่ทันสมัยสามารถสืบค้นหาความรู้ได้มากมายและเข้าถึงได้ง่ายซึ่งครูสามารถสร้างเป็นบทเรียน (e-Learning) ให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่เหมาะสม รวมทั้งอาจมีเกมธรรมะ สื่อธรรมะที่สนุกๆ ให้นักเรียนเกิดความสนใจมากกว่าการเล่นเกมที่มอมเมา เป็นต้น

9. การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นครูที่พูดไม่ได้ เป็นการจัดบรรยากาศกายภาพในโรงเรียนให้เป็นสถานที่น่าอยู่ น่าเรียนและช่วยกลมกลืนจิตใจนักเรียน เช่น สอนจริยธรรมนักเรียน ต้นไม้พูดได้ เป็นต้น

10. การจัดกิจกรรมประกวด แข่งขัน ยกย่องคนดี โดยกำหนดเกณฑ์ กติกา และมีวิธีดำเนินการที่มีความหมายทำให้คนทำความดีเกิดกำลังใจ และคนอื่นอยากทำความดีด้วย

สถานศึกษานับเป็นสถาบันหลักที่มีความใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา ในการทำหน้าที่ปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยมีครูอาจารย์ในการทำหน้าที่หลักในการอบรม ให้ความรู้ ชี้แนะ ตักเตือน และลงโทษ สถานศึกษาจึงเป็นสถาบันที่สำคัญของคณิสิตนักศึกษา และสังคมไทยมาตลอดทุกยุคสมัยไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สายฤดี วรกิจโกศาทร และคณะ (2552, หน้า 32) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า สถานศึกษาจัดเป็นสิ่งแวดล้อมแรก ๆ ของชีวิตเด็ก เปรียบเสมือนฐานของการเรียนรู้ฐานแรกที่ได้รับรู้และสัมผัสครูอาจารย์หรือผู้สอนจึงเป็นเสมือนพ่อแม่ เป็นบ้านหลังที่สอง แต่ที่พิเศษกว่าคือ ครูมีพื้นฐานของการ

พัฒนาเด็ก โดยมีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคนทั้งตัว ซึ่งแตกต่างจากพ่อแม่ตรงจุดนี้เป็นอย่างสำคัญ โดยสถานศึกษามีความพร้อมด้านการพัฒนาหลักคิด และประสบการณ์ในการพัฒนาคนให้สามารถอยู่ร่วมกัน ทำบทบาทต่าง ๆ สถานศึกษาจึงเป็นบริบทสำคัญในการเรียนรู้ของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไปไม่ต่างจากครอบครัว ดังที่สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว (ม.ป.ป., หน้า 32) ได้ทำการศึกษาถึงการปลูกฝังคุณธรรมโดยผ่านสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรจัดรูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม ดังนี้

1. การอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอแก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งที่เป็นส่วนบุคคล และเป็นกลุ่ม โดยครู อาจารย์ให้ความเอาใจใส่ใกล้ชิดเหมือนญาติผู้ใหญ่ รวมทั้งสอดแทรกจริยศึกษาในการสอนทุกรายวิชา

2. การนำเสนอแบบอย่างของการกระทำความดี โดยการเล่าหรืออ่านชีวประวัติของบุคคลที่ทำความดีให้คนประหลาดใจ ให้แก่สังคม เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีอุดมคติในชีวิต

3. การจัดสภาพแวดล้อมและกำหนดนโยบาย โดยสถานศึกษาต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

4. ผ่านกระบวนการกลุ่มและการลงมือปฏิบัติ โดยจัดให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์การเรียนรู้ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการที่เกี่ยวกับการยกระดับคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของผู้เรียน

5. ประกาศความดีให้ปรากฏ เป็นการยกย่องคนที่ทำดี และลงโทษคนที่ทำไม่ดี โดยเฉพาะในช่วงเวลาเช้าแถวหน้าเสาธง หรือตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถานศึกษาได้จัดขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้พัฒนารูปแบบคุณธรรม จริยธรรมเด็ก เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยครอบครัว มีเนื้อหาสำคัญ คือ ความรู้ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี/ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคมและศาสนา วัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความสุขภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบ ทำตามหน้าที่ ฟังตนเอง และอดออม ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก เคารพ เชื่อมั่น อดทน มีสำนึกขณะจะกระทำ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังทำได้โดยวิธีอบรมด้วยวาจา ด้วยการปฏิบัติเอง ด้วยการปฏิบัติให้เห็นและกระตุ้นให้คิด ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิดและทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ ในกรณีที่เด็กทำดี ควรชมเชย ย้ำผลการกระทำความดีที่เด็กทำให้เด็กฟัง และควรยกย่องต่อหน้าผู้อื่น เมื่อเด็กกระทำผิดควรพูดอธิบาย ย้ำผลการกระทำผิดให้เด็กฟัง และพยายามลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้านการวัดประเมินผล จะวัดจากพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ เด็กสุขภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบวินัย ทำหน้าที่ฟังตนเอง อดออม ตระหนักและเคารพ เชื่อมั่น อดทนและมีสำนึก

2. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยโรงเรียน (สถานศึกษา) มีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องความดี/ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตน ความเป็นไทย สิ่งแวดล้อม และศาสนาวัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้ โดยปลูกฝังความมีสำนึก มีน้ำใจ กตัญญู ทำหน้าที่ มีระเบียบวินัย ฝึกฝนสม่ำเสมอ เรียนรู้จากความคิด ฟังตนเอง ปฏิบัติตามคำสอน รักชาติวัฒนธรรม/สิ่งแวดล้อม และทำตนให้เป็นประโยชน์ ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก/ภาคภูมิใจ มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกขณะจะกระทำอย่างรอบคอบ สำหรับวิธีการ

อบรมปลูกฝังและการประเมินผลทำเช่นเดียวกับรูปแบบของครอบครัว แต่รูปแบบนี้ผู้ที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างคือ ครู อาจารย์ผู้สอน ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ เด็กมีสัจจะ มีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย เรียนรู้ผิดถูก รักษาวัฒนธรรม สร้างประโยชน์ มีความภาคภูมิใจ มุ่งมั่น มีเหตุผล และมีสำนึก

3. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยสถาบันศาสนา มีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้านความรู้และวิธีการอบรมเช่นเดียวกับรูปแบบครอบครัว แต่ผู้ที่ทำหน้าที่ขัดเกลา คือ พระ นักบวช บุคลากรทางศาสนา ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ เด็กเป็นคนสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู เอื้อเฟื้อ มีระเบียบวินัย ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุดหนุน ตระหนักในความดี เคารพตัวเอง เชื่อมั่น มีความรักและเมตตา รวมทั้งมีสำนึกที่จะทำดี

4. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยชุมชน มีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้วิธีการอบรมปลูกฝัง เช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 แต่ผู้ที่ทำหน้าที่อบรม คือ กระบวนการภายในชุมชน ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กรับผิดชอบต่อสังคม เสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม บำเพ็ญประโยชน์ และเคารพกติกา พฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก

สุทิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ และศศิกัญจน์ ทวีสุวรรณ (2552) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติจากการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ ดังนี้

1. สถาบันครอบครัวควรสร้างบรรยากาศของบ้านที่อบอุ่น มีความเอื้ออาทร ความไว้วางใจ การยอมรับ ตลอดจนการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการฝึกให้บุตรหลานมีความรับผิดชอบ มีวินัย ดูแลตนเอง บ้าน และบุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อสัตย์ ชยัน อุดหนุน ฯลฯ ประพฤติตนตามหลักคำสอนของศาสนา และร่วมกิจกรรมของสถาบันทางศาสนาและสถาบันการศึกษาของบุตรหลานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับบุตรหลาน และเยาวชน

2. สถาบันการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติให้มีคุณธรรม รวมทั้ง ส่งเสริมให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมที่ดี และควรพูดบอกอย่างมีเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ต่อนักเรียน หรือบุตรหลานหรือพูดจาซ้ำเติม ควรรับฟังปัญหาอย่างอดทน ไม่ได้ตอบเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพูดจารุนแรง ควรใช้เสนอแนะ “สุนทรียสนทนา” วิธีแก้ไขปัญหอย่างถูกต้อง ควรเชิญชวนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสำคัญทางศาสนา ร่วมกับสถาบันทางศาสนาและชุมชน สร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรม เช่น การติดป้าย คติธรรมทางศาสนา สุภาพศีล คำคม คำสอนต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา จัดพื้นที่สำหรับปฏิบัติกิจทุกศาสนา มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้วยกิจกรรมทางดนตรี ศิลปะ และกีฬา เป็นหลักในการปลูกฝังคุณธรรม จัดกิจกรรมยกย่องผู้ประพฤติตนดี การฝึกอาชีพด้วยการหารายได้ในระหว่างเรียน การเข้าค่ายคุณธรรมของนักเรียนทุกระดับชั้น ยกย่องคนดี หน้าเสาธงหลังเคารพธงชาติ การเชิญศิษย์เก่าที่เป็นแบบอย่างที่ดีมาทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียน อยู่เสมอ ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนนักศึกษาใช้หลักธรรมทางศาสนาปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวัน และคงอยู่ต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่

3. สถาบันการศึกษา ต้องสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมผู้บริหาร ครู นำหลักธรรมไปใช้สอดแทรกการเรียนการสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมทุกกิจกรรมของโรงเรียนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางด้านวิชาการหรือกิจกรรมนักเรียน นอกเหนือจากงานวันสำคัญทางศาสนาจะทำให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. สถาบันการศึกษาต้องคำนึงถึงการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ต้องใช้เวลานานเพื่อให้ นักเรียนซึมซับและสามารถนำหลักธรรมไปใช้ได้จริง ซึ่งการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนต้องสอดรับ ประสพการณ์จากการปฏิบัติหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และมีการประเมินพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ผู้บริหาร ครู ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึง ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณธรรมเพราะการที่นักเรียนจะให้ความสนใจ และสามารถ ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมได้ถูกต้องนั้น นักเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดี ดังนั้นกิจกรรม ที่ส่งเสริมคุณธรรม ควรจัดให้มีการปฏิบัติจริง โดยให้นักเรียนเป็นผู้มีครีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จะทำให้นักเรียนสนใจและเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม

5. สถาบันการศึกษา ควรสร้างเครือข่ายบุคลากรส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษาและ ระหว่างสถานศึกษา มีนักเรียนเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมสำหรับคุณธรรมทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา เป็นการสร้างการเรียนรู้คุณธรรมแบบมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยให้นักเรียนมี ส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมประเมินกิจกรรมสำหรับคุณธรรม เป็นการสร้างความ รัก ความอบอุ่น และความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปกครอง และครูที่ปรึกษาต่อนักเรียน ซึ่งจะส่งผลทางอ้อม ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมั่นใจในตนเอง และเกิดวินัยและค่านิยมที่ดีของนักเรียน มีจิตสาธารณะบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. สถาบันการศึกษาควรกำหนดนโยบายเชิงรุกให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองที่ประสบปัญหา กับนักเรียน เช่น การที่ศูนย์บริการช่วยเหลือให้คำปรึกษากับผู้ปกครองอย่างทันคว้น การเปิดสายด่วน เฉพาะทางในการให้คำปรึกษากับผู้ปกครอง เพื่อผู้ปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพราะ นักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น ผู้ปกครองควรมีจิตวิทยาในการอบรมเลี้ยงดูลูกวัยรุ่นรวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติ โดยมีหลักธรรมทางศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว การปฏิบัติของครอบครัวและ สมาชิกในครอบครัว เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของนักเรียน และมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนิน ชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

7. สถาบันองค์กรทางศาสนา ควรมีกลยุทธ์ในการอบรมเผยแพร่ศาสนาสอดคล้องกับสังคม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน จัดบรรยากาศแวดล้อมที่สะอาด สงบส่งเสริมคุณธรรมให้เยาวชน ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา เพิ่มพูนความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม มีการ ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบ้าน สถาบันการศึกษาและชุมชน

8. ชุมชนสังคมร่วมส่งเสริมคุณธรรมโดยให้บุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียง กลุ่มผู้นำชุมชนและ สังคมทุกระดับ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตและ ประพฤติปฏิบัติในการทำงาน อุทิศตน มีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ และจิตอาสาบริการสังคม นักการเมืองควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีคุณธรรมโดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ

9. สื่อมวลชนมีบทบาทมากในการถ่ายทอดคุณธรรมและวัฒนธรรมในระดับความคิดและการปฏิบัติ โดยเฉพาะโทรทัศน์ การจัดรายการต่าง ๆ มีส่วนช่วยในการส่งเสริมคุณธรรมด้วยการสอดแทรกและคำนึงถึงคุณธรรมในบทละคร เพลง ภาพยนตร์ เกมต่าง ๆ รวมทั้งเกมออนไลน์ และการโฆษณาสินค้า ต้องคำนึงถึงคุณธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จากแนวความคิดการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y ที่สำคัญ ดังนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่สำคัญคุ้มครองลงมาจากสถาบันครอบครัวไม่ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในยุคสมัยใดก็ตาม โดยมีภาระหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อนิสิตนักศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา

2. บทบาทของครูอาจารย์ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีภาระหน้าที่ในการอบรมให้ความรู้ ส่งเสริม ชี้แนะ สั่งสอน ตักเตือน และลงโทษ โดยครูอาจารย์อาจเป็นผู้สอนที่ต้องสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกรายวิชาที่สอน หรือเป็นที่ปรึกษาที่ต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน นิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยรุ่นที่ให้ความสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด โดยกลุ่มเพื่อนเป็นผู้มีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจหรือมีอำนาจหรือส่งผลต่อพฤติกรรมทำให้นิสิตนักศึกษาเชื่อหรือปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา ลักษณะความเป็นอยู่ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาและชุมชนภายนอกสถานศึกษา มีความสำคัญกับนิสิตนักศึกษาในการเป็นแบบอย่างที่ดี มีส่วนช่วยในการอบรมสั่งสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม

5. บทบาทของสื่อมวลชน ในปัจจุบันเป็นยุคของดิจิทัลซึ่งนิสิตนักศึกษา Generation Y เกิดมาพร้อมกับยุคนี้ จึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการทำหน้าที่นำเสนอข่าว เสนอความคิดเห็น ให้ความบันเทิง ให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์และโฆษณา ที่ชี้นำความคิดของคนในสังคม

จากบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y ทั้ง 5 บทบาท ได้แก่ บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วนั้นเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเนื่องจากนิสิตนักศึกษา Generation Y เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่ต้องก้าวไปสู่ตลาดแรงงาน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เจเนอเรชันวาย (Generation Y) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

จริน นพรัตน์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สิทธิพร บุญสูง 2550, หน้า 23-24) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางคุณธรรมจริยธรรมมีความแตกต่างกันไปบางกลุ่มเชื่อว่ามนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง

บางกลุ่มเชื่อว่าสิ่งแวดล้อม คือ ตัวควบคุมแนวความคิดทฤษฎีทางคุณธรรมจริยธรรมนั้น โดยมีแนวคิดสำคัญแตกต่างกัน 3 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีกระจ่างค่านิยม (Value Clarification Theory)

บุคคลที่แนวความคิดทฤษฎีกระจ่างค่านิยม (Value Clarification Theory) คือ แรธส์ อาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon) โดยให้หลักสำคัญของทฤษฎีกระจ่างค่านิยม คือ การช่วยให้บุคคลเกิดความกระจ่างในค่านิยมที่ตนยึดถือหรือมีความเชื่อว่าดี ถูกต้อง หรือควรจดจำ เป็นกระบวนการที่จะเกิดความกระจ่างในจริยธรรมของตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นวิธีการที่จะให้บุคคลยอมรับความรู้สึก และความคิดด้วยตนเองภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด ผลที่จะได้จากกระบวนการนี้จะเอื้อให้ความคิดกับการกระทำสัมพันธ์กัน แนวคิดของทฤษฎีนี้เชื่อว่าถ้าบุคคลมีความสามารถคิดหรือได้ความรู้สึกของตนเองออกมา และตอบคำถามหรือสามารถวิเคราะห์ผลของพฤติกรรมที่แสดงออกของตนเองได้ดี จะช่วยให้บุคคลเกิดความกระจ่างในความเชื่อ เจตคติ และค่านิยมของตนเองที่ถูกต้องเป็นธรรมได้

2. ทฤษฎีปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory)

บุคคลที่ให้แนวความคิดทฤษฎีปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Theory) คือ เบอร์รัชเอฟ สกินเนอร์ (Burrhus F. Skinner) โดยให้หลักสำคัญของทฤษฎีปรับพฤติกรรม คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วได้รับผลเกิดขึ้นที่พึงพอใจจะมีแนวโน้มให้เกิดพฤติกรรมนั้นอีกโดยเงื่อนไขของการเสริมแรง (Reinforcement) แต่ถ้าหากพฤติกรรมใดที่แสดงออกแล้วได้รับผลไม่พึงพอใจ พฤติกรรมนั้นมีแนวโน้มว่าจะไม่เกิดขึ้น การลงโทษ (Punishment) จึงเป็นการให้สิ่งที่ไม่พึงพอใจ เพื่อลดหรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา

ซึ่งบุคคลสามารถรับการเสริมแรงหรือการลงโทษได้ตามหลักการ คือ ถ้าต้องการให้เกิดพฤติกรรมใดก็ใช้การเสริมแรง ถ้าไม่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมใดก็ใช้วิธีลงโทษ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

บุคคลที่ให้แนวความคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) คือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) โดยให้หลักการสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เน้นที่ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่เกิดจากการเรียนรู้สำหรับการประเมินความผิดถูกต้องของพฤติกรรม ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์เรียนรู้โดยการสังเกตสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากประสบการณ์จากคำบอกเล่า และข้อบังคับจากเอกสารความรู้ที่มนุษย์ได้เรียนรู้เหล่านี้สามารถใช้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ การที่มนุษย์ได้มีโอกาสสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นและผลของพฤติกรรมนั้นเขาสามารถคาดหมายเหตุการณ์อื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ได้ ฉะนั้นอิทธิพลสำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคล ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง คำบอกเล่าและสื่อมวลชนอื่น ๆ ซึ่งต้นฉบับที่ดีและกระตุ้นความสนใจจะช่วยให้บุคคลเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีได้

ทฤษฎีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

เพียเจท์ (Piaget) เป็นผู้ให้กำเนิดแนวคิดการพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยผู้ที่นำแนวคิดนี้มาพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับกันอย่างมาก คือ โคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งเขาได้ทำการศึกษา

มนุษย์ชาติทำให้สามารถแบ่งระดับการพัฒนาทางจิตใจและใช้เหตุผลออกเป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังต่อไปนี้

ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Reconvention) เป็นระดับที่บุคคลยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ การกระทำ การจะทำสิ่งใดมักคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นหลัก โดยมิได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นจะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟังคำสั่งและหลบหลีกการถูกลงโทษ บุคคลที่มีการตัดสินใจอยู่ในชั้นนี้จะตัดสินใจกระทำว่าดี-เลว ถูก-ไม่ถูก โดยพิจารณาที่ผลการกระทำว่าจะส่งผลต่อตนเองอย่างไร หลบหลีกการถูกลงโทษทางกายเพราะกลัวได้รับความเจ็บปวด ยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน ผู้ที่ใช้หลักการตัดสินใจชั้นนี้มักเป็นเด็กอายุ 2-7 ปี

ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล บุคคลที่มีการตัดสินใจอยู่ในชั้นนี้ เป็นผู้ที่ถือว่าการกระทำที่ถูกต้องคือ การกระทำที่สนองความต้องการของตนและทำให้คนเกิดความพอใจ การสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปในลักษณะแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การกระทำแบบตีมาตีตอบ ร้ายมาร้ายตอบ เข้าทำนอง “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” ผู้ใช้หลักการตัดสินใจชั้นนี้มักเป็นเด็กอายุ 7-10 ปี ผู้ใหญ่ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมซังกชั้นนี้จะมีเหตุผลในการกระทำหรือไม่ ทำอะไร เช่น ทำแล้วไม่คุ้ม ทำหน้าที่ที่ต้องขอสิ่งตอบแทน มิฉะนั้นจะไม่ทำ

ระดับตามกฎเกณฑ์ (Convention) เป็นระดับที่บุคคลเรียนรู้ที่จะกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน กระทำตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ศาสนา รู้จักที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม ระดับนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ พฤติกรรมที่ดีตามที่คนรอบข้างของผู้ใช้หลักการตัดสินใจชั้นนี้ก็คือ การทำให้ผู้อื่นพอใจและยอมรับ ลักษณะที่เด่นก็คือ การคล้อยตามและส่วนผู้ใหญ่ที่จริยธรรมหยุดซังกในชั้นนี้จะเป็นผู้กระทำการใด ๆ โดยเห็นแก่พวกพ้อง เครือญาติ และเพื่อนฝูงมากกว่าจะตัดสินใจกระทำสิ่งใดเพื่อส่วนร่วม พยายามทำตนให้ผู้อื่นรักหรือมองเห็นว่าน่ารักผู้ใช้หลักชั้นนี้มักเป็นเด็กอายุประมาณ 10-13 ปี

ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม ตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม บุคคลจะเริ่มมองเห็นความสำคัญของกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการทำตามหน้าที่ตน แสดงการยอมรับ เคารพในอำนาจและมุ่งรักษาไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ทางสังคม ผู้มีหลักการตัดสินใจชั้นนี้ มักเป็นเด็กช่วงอายุ 13-16 ปี และผู้ใหญ่โดยทั่วไป หากจริยธรรมหยุดซังกในชั้นนี้ บุคคลจะกระทำการใด ๆ โดยอ้างกฎระเบียบเป็นสำคัญ โดยไม่สนใจประโยชน์ส่วนรวม

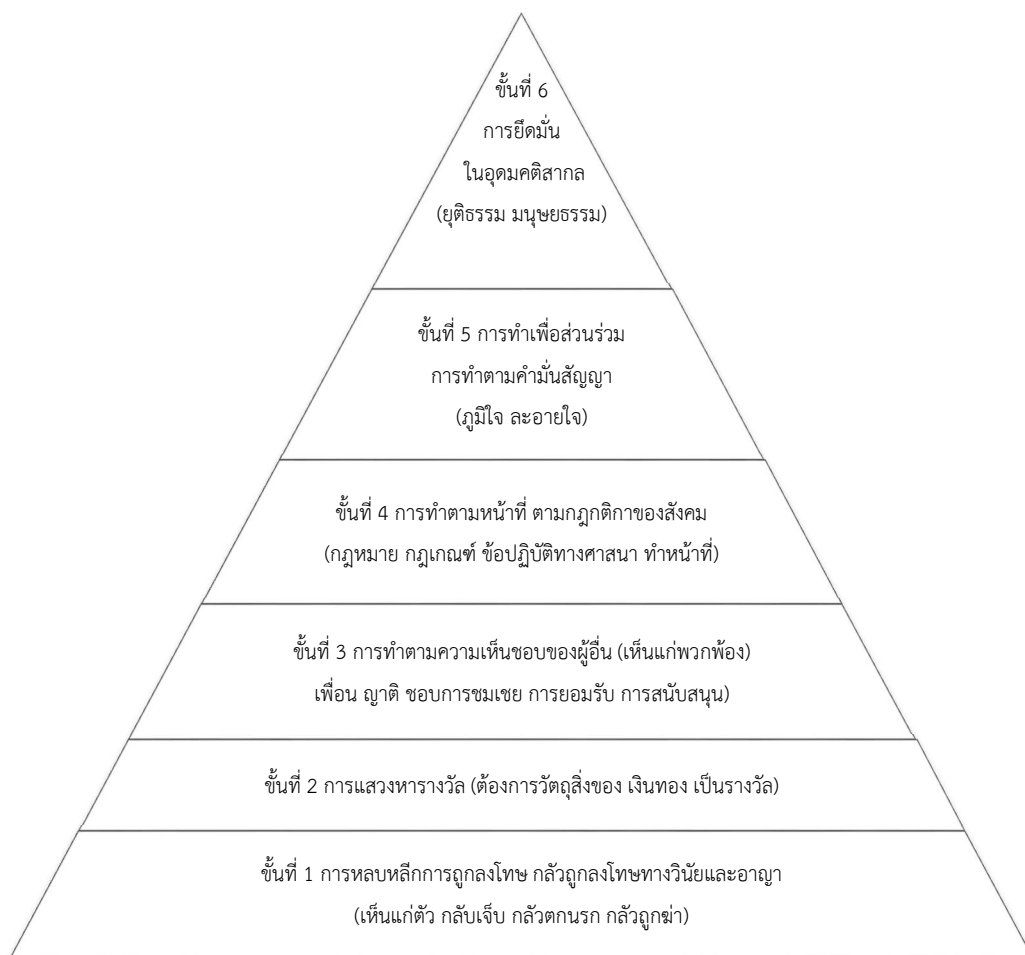
ระดับกฎเกณฑ์ (Post Convention) ในระดับนี้ การตัดสินใจพฤติกรรมใด ๆ เป็นไปตามความคิดและเหตุผลของตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามที่ตนคิดว่าเหมาะสม ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้นเช่นกัน

ชั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา ชั้นนี้ยึดประโยชน์และความถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เป็นการกระทำที่เป็นไปตามข้อตกลงและยอมรับกันของผู้ที่มีจิตใจสูง โดยจะต่อนำเอากฎเกณฑ์ของสังคม กฎหมาย ศาสนา และความคิดเห็นของบุคคลรอบด้านมาร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมด้วยใจเป็นกลาง เข้าใจในสิทธิของตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่น สามารถ

ควบคุมตนเองได้มีความภาคภูมิใจเมื่อทำดีและละอายใจตนเองเมื่อทำชั่ว ผู้มีการตัดสินใจโดยใช้หลักนี้มักเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่า 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล มีลักษณะแสดงถึงความเป็นสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน มีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ มีหลักการประจำใจของตนเอง มีความเกลียดกลัวความชั่ว เลื่อมใสศรัทธาในความดีงาม ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ผู้มีหลักการตัดสินใจขั้นนี้ส่วนมากเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง

หลักการตัดสินใจทั้ง 6 ขั้นนี้ ครอบคลุมพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งพัฒนาการถึงขีดสูงสุด และมีลักษณะเป็นสากล คือบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใด เชื้อชาติใด วัฒนธรรมใด เว้นแต่บุคคลอาจพัฒนาในอัตราที่เร็ว-ช้าแตกต่างกัน สำหรับแนวปรัชญาและวัฒนธรรมไทย มีความคล้ายคลึงกันในลำดับขั้นของการพัฒนาจะแตกต่างกันก็ตรงที่แบ่งรายละเอียดมากกว่ากันเท่านั้น

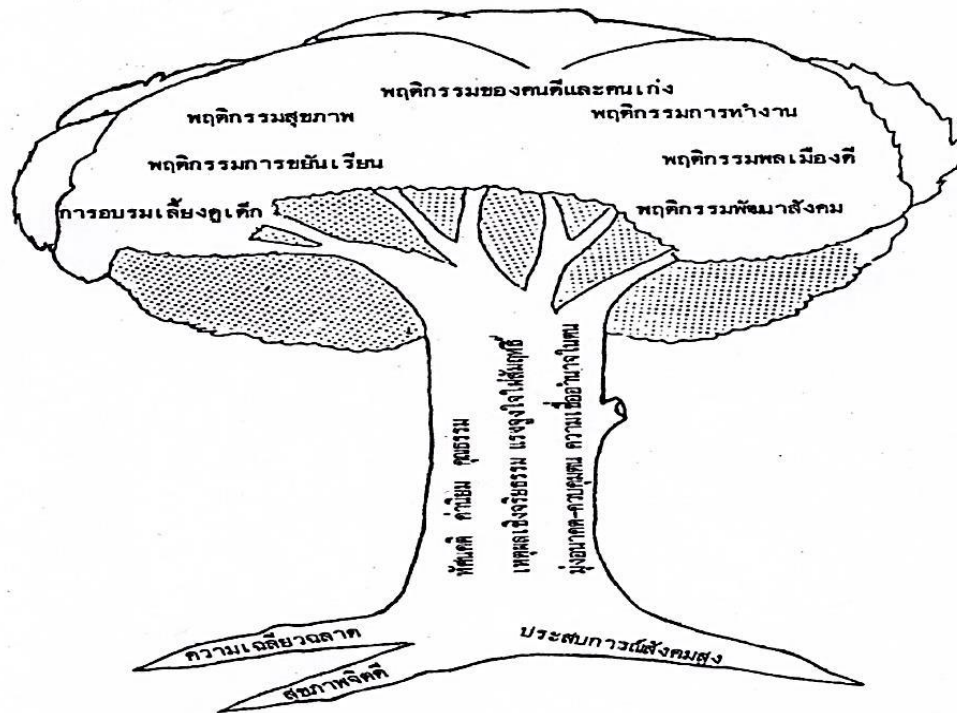

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างทางจิต 6 ขั้น ของจริยธรรมในมนุษย์

ที่มา : Kasey, 1975, p. 40 and Cite Kohlberg, 1985 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2554 หน้า 2-9

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

กว่า 20 ปี ที่ ศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้ใช้ความรู้ประสบการณ์ทางการศึกษาลักษณะจิตกับพฤติกรรมของบุคคลที่ทำกับคนไทยในสังคมไทย โดยเสนอในชื่อทฤษฎี “ต้นไม้จริยธรรม” ทฤษฎีดังกล่าวได้นำเสนอเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2526 และได้มีการพัฒนาเป็นลำดับจนปัจจุบัน

ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบุดิจิทัลลักษณะ 8 ประการที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย
ที่มา : ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2544

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544) ได้กล่าวถึงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ทฤษฎีนี้ถูกนำเสนอในรูปของต้นไม้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นราก ส่วนที่เป็นลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของผลไม้

ส่วนแรก คือ ราก ประกอบด้วยรากหลัก 3 ราก ซึ่งแทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตกกังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ 2) ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้าน และการคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ เพียเจท์ (Piaget) 3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของบุคคลอื่น จิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้เป็นจิตลักษณะพื้นฐานของจิตลักษณะ 5 ตัวบนลำต้น และเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรมของบุคคลในส่วนที่เป็นดอกและผลด้วย ดังนั้น บุคคลจะต้องมีจิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ในปริมาณสูงเหมาะสมตามวัย จึงจะทำให้จิตลักษณะอีก 5 ตัวบนลำต้นพัฒนาได้ดีและมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนามากด้วย

ส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นลำดับ อันเป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก 3 ประการ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ 1) ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ทศนคติ หมายถึง การเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทศนคติในทฤษฎีของ ไอเซนและฟิชเบน (Ajzen & Fishbein) ส่วนคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ส่วนรวมเห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่แล้วมักเกี่ยวข้องกับหลักศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น และค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ เช่น ค่านิยมที่จะศึกษาต่อในระดับสูง ค่านิยมในการใช้สินค้าไทย ค่านิยมในการรักษาสุขภาพ เป็นต้น 2) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพันธุการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของ คอลเบิร์ก (Kohlberg) 3) ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่า สิ่งที่จะกระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้ 4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่เกิดจากการกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชคเคราะห์ความบังเอิญหรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี Locus of Control ของรอตเทอร์ (Rotter) 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฝืนอุปสรรคในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ เมคเคลแลนด์ (McClelland)

ส่วนที่สาม คือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนเก่ง พฤติกรรมคนดีและเก่งสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2548)

1. พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

1.1 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เป็นการทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง พฤติกรรมการบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด พฤติกรรมไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้าย ทำลายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมการขับชื้ออย่างมีมารยาท พฤติกรรมซื่อสัตย์ เป็นต้น

2. พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน พฤติกรรมอบรมเลี้ยงดูเด็ก พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมเคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมพัฒนา เช่น พฤติกรรมพัฒนาตนเองในการอ่านหนังสือ การใฝ่เรียนรู้ พฤติกรรมพัฒนาผู้อื่น สนับสนุนให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ช่วยเหลือบุคคลอื่นเมื่อเขาเดือดร้อน และพฤติกรรมพัฒนาสังคม จิตอาสาพัฒนาสังคม

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมนั้นมีความเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องหรือสัมผัสได้ แต่มีความสำคัญกับบุคคลทุกคนไม่ว่าจะอยู่

ในช่วงของวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยทำงาน ก็ต้องทำความเข้าใจ เรียนรู้ พัฒนาตนเอง และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ความมั่นคง ความสงบสุขของสังคม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถ้าบุคคลไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กฎหมาย ที่สังคมเป็นผู้กำหนดก็จะถูกลงโทษ

แนวคิดเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ขึ้น โดยมีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย ส่วนหนึ่งของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 ได้ให้แนวทางการพัฒนาเยาวชนนักศึกษา และบัณฑิตในอนาคต ขอยกแนวทาง 2 ข้อที่เกี่ยวข้อง คือ

1. อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษา ในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพหุความรู้ วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม, การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและต่ออาจารย์มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว

2. นอกเหนือจากวิชาการแล้ว อุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนและกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางด้านการสื่อสาร การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน คุณธรรม ฯลฯ

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดนโยบายสถานศึกษา 3 ดี ในระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษา

- 1.1 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาถือเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนักศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรมอย่างสมดุล

- 1.2 องค์กรหลัก/ หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการต้องกำหนดแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนไทยเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานโดยสนับสนุนงบประมาณทั้งจากงบประมาณและการขอสนับสนุนจากเครือข่าย/หน่วยงานอื่น

- 1.3 ยุทธศาสตร์หลักในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษาและนักเรียนนักศึกษา

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายให้สังคมมีส่วนร่วมดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การใช้สื่อสร้างสรรค์เพื่อปลูกกระแสสังคมให้ช่วยตรวจสอบ
ติดตาม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการความรู้และประเมินติดตามผลที่มีศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเยาวชนในกรณีฉุกเฉิน

2. มาตรการในส่วน of สถานศึกษาทุกสังกัดและทุกระดับ

2.1 สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาควรจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการระบบ
กิจการและสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา โดยมีบุคลากรเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง การจัดทำ
ฐานข้อมูล ตลอดจนมีเงินอุดหนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา การจัดทำแผนงาน การดำเนินงาน
โดยมียุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผลประจำปี

2.2 สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาควรจัดสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่นและทันสมัย รวมทั้งมี
ระบบความปลอดภัยเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนนักศึกษา และเป็นผู้
นำ
สร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ของชุมชน

2.3 ส่งเสริมให้สร้างความเข้มแข็งของการสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา สภา
นักเรียน องค์การนิสิตนักศึกษา ให้มีระบบที่เอื้อให้นักเรียน นักศึกษาเข้ามา
ร่วมกิจกรรมและ
ทำงาน โดยวางแผนกิจกรรมที่สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมดังนี้

- เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการพัฒนาตนเอง/ เห็นคุณค่าของผู้อื่น/ มีความคิด
สร้างสรรค์

- ฝึกปฏิบัติจากการลงมือทำโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์สู่จิตสาธารณะ

- เป็นการบูรณาการแบบองค์รวม ให้พึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และ
การทำงานเป็นหมู่คณะ

- มีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการ ทำให้เกิดทักษะการเขียนโครงการ การ
วางแผนการบริหารจัดการ การลงมือทำ และการติดตามประเมินผล

- มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ หรือมีการถ่ายทอดความรู้ไปขยายผลได้

2.4 แนวทางการสนับสนุนโครงการที่นักเรียนนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการ
ดำเนินงานของสถานศึกษา

- กำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการจัดสรรเงินอุดหนุน
โครงการ/กิจกรรมที่นักเรียนนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

- เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการดำเนินกิจกรรม

- มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น

- มีครูคณาจารย์/ อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการเขียนโครงการและการ
วางแผนงานดูแลความปลอดภัยในการดำเนินงาน

ชฎาพร จินชานา (2551) ได้กล่าวถึงการประชุมสัมมนาบุคลากรด้านกิจการนักศึกษา
วิทยากรคือ ดร.จิรวัดน์ วีรังกร ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาตามแผนพัฒนาอุดมศึกษาว่า
การพัฒนานักศึกษาต้องพัฒนารอบด้าน (The Whole Person) ได้แก่ ทางกาย สังคม จิต และ
ปัญญา ต้องมีการเรียนรู้ที่แท้จริง คือ ต้องเน้นไปเพื่อพัฒนาปัญญา นักศึกษา โดยการทำให้รู้จักและ
เข้าใจตนเอง และสถาบันต้องสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา เช่น สร้างโอกาสการเรียนรู้ข้าม

ศาสตร์แก่นักศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบ Case Study สร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนสัมผัสกับชุมชน หรือบุคคล และส่งเสริมโอกาสการรวมตัวของนักศึกษาเพื่อทำกิจกรรมตามความสนใจ โดยดร.จิรวัฒน์ วีรังกร ได้ให้แนวความคิดพัฒนานักศึกษาตามฐานชั้นปี (year - based) ดังนี้

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 : พัฒนาจากนักเรียนสู่ความเป็นนิสิตนักศึกษา โดยเน้นทักษะการเรียนรู้ (mind map การอ่านเร็ว จับประเด็น) ทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตทางการศึกษา คือ การวางแผนเป้าหมายชีวิต การบริหารเวลา การมีวินัยในตนเอง และเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และต้องมีคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 : ก้าวเข้าสู่วิชาชีพ โดยเน้น ทักษะการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ (คิดอย่างมีระบบ รู้จักคิดวิเคราะห์) กิจกรรมเสริมทักษะชีวิต ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ EQ การสร้างความมั่นใจในตัวเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ และมีความรับผิดชอบ

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 : ก้าวสู่คุณลักษณะทางวิชาชีพ โดยเน้นคุณลักษณะการเป็นผู้นำ เรียนรู้จรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์บนเส้นทางวิชาชีพ และต้องเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการคิดเพื่ออนาคต

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 : ก้าวสู่ความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยเน้นประสบการณ์วิชาชีพ (ตามแต่ละสาขา) สร้างอุดมการณ์ชีวิตเพื่อเตรียมตัวสู่โลกอนาคต และมีคุณธรรมเรื่องความกตัญญูต่อบุคคล

กลไกการพัฒนา นักศึกษาสู่บัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ หลักสูตรและการเรียนการสอนในชั้นเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร อาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยสนับสนุนทางวิชาการและกิจการนักศึกษา รวมถึงสภาพแวดล้อม

จากแนวคิดดังกล่าวส่งผลให้ทางสถาบันต้องมีการเร่งดำเนินการหลายด้าน เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การส่งเสริมกิจกรรม ส่วนอาจารย์ผู้สอนต้องพัฒนาตนเองและเข้าใจผู้เรียนเพื่อร่วมกันพัฒนานิสิตนักศึกษา

สุรียา เสถียรกิจอำไพ (2551) ได้กล่าวถึงการเตรียมบัณฑิตให้เป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จะต้องร่วมกันทุกฝ่าย ทั้งตัวนิสิตนักศึกษาเองในฐานะที่เป็นชนชั้นนำเป็นมันสมองของประเทศ สถาบันการศึกษาในฐานะผู้หล่อหลอม ให้โอกาสและประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงสถาบันทางสังคม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และองค์กรทางสังคมอื่นๆ จะต้องร่วมกันหล่อหลอมสร้างสรรค์สิ่งดีงามและโอกาสให้กับเยาวชนของชาติ ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีหน้าที่ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษา

- ต้องรู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีค่านิยมที่เหมาะสม เข้าใจ และภาคภูมิใจกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ติดอยู่กับสังคมและชุมชน
- รู้จักปรับตัว วางตัวเหมาะสม ตนเองต้องไม่เป็นปัญหาหรือผู้ก่อปัญหา
- สนใจปัญหาของสังคม และร่วมรับผิดชอบ มองปัญหาในลักษณะภาพรวมของประเทศ และร่วมกันคิดร่วมกันแก้ไขอย่างเต็มความสามารถ
- สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์จริง ทั้งประสบการณ์ชีวิตและทักษะในการประกอบอาชีพในลักษณะ Learning by Doing ในทุกครั้งที่มีโอกาส

- บูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขา ครอบคลุมความลุ่มลึกของวิชาที่สนใจและเกี่ยวข้อง “เรียนรู้อย่างจริงจัง”

- เตรียมตัวประกอบอาชีพอิสระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ ต้องรู้จักเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ด้วยการอ่าน ฟัง และสำรวจตนเอง และพัฒนารากฐานที่มั่นคง

- ความรู้ คือ อำนาจ นิสิตนักศึกษาที่จะเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ต้องอาศัยความรู้และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

- มีการรวมกลุ่ม เพื่อเป็นพลังของแผ่นดิน มีความรู้หลากหลายเพื่อสร้างอาชีพสร้างชาติร่วมกัน

2. สถาบันการศึกษา

- สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาให้สถาบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการปรับกระบวนการเรียนการสอน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ปรับหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

- ปรับปรุงประสิทธิภาพอุดมศึกษา และสร้างความตระหนักในเรื่องการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย เชื่อมโยงกับท้องถิ่นเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างสถาบัน

- พัฒนาครุจารย์ บุคลากรให้มีคุณภาพ

- พัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์การศึกษานานาชาติ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เป็นกลไกในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ พัฒนาบทบาทของอุดมศึกษาให้มีความสมดุลทั้งการสร้างคนและองค์ความรู้

3. สถาบันทางสังคม

- นักศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสถาบันทางสังคมจะต้องร่วมกันรับผิดชอบหล่อหลอม และสร้างสิ่งดีงามให้กับสังคม ไม่ปล่อยให้เป็นที่มาของสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นการเฉพาะ

- สถานประกอบการ องค์กรชุมชน ต้องให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้เสริมสร้างประสบการณ์จริง

- สังคมจะต้องยกย่องเชิดชูคนดี สร้างค่านิยมให้กับเยาวชน คำนึงถึง “ศักดิ์ศรีและคุณค่า” ของตนเอง รู้จักการตัดสินใจที่ถูกต้องเชิงเหตุผลถ้าทุกฝ่ายในสังคมได้ร่วมกัน ช่วยกันพัฒนา นิสิตนักศึกษาซึ่งเยาวชนของชาติ เป็นกำลังเป็นมั่งมั่งของประเทศแล้ว ความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงของชาติบ้านเมือง ก็จะปรากฏ “คนดี สังคมดี เศรษฐกิจดี นำไปสู่ความมั่นคง สมบูรณ์พูนสุขของชนในชาติ” แนวทางการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณค่า

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้มีแนวทางส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไว้ ดังนี้

1. รูปแบบวิธีการดำเนินกิจกรรมจะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

2. ให้นักศึกษามีโอกาสฝึกฝน มีประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการโดยความร่วมมือของภาคเอกชน และอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด

3. มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้รู้จักการประกอบอาชีพอิสระ สร้างรายได้ สร้างวิถียุณยาน แก่แก่ “สร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชาติ”

4. มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดศีลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่เสียสละต่อส่วนรวม รวมถึงการประหยัด อดออม และนิยมไทย

5. วัฒนธรรมอันดีงามของชาติภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องได้รับการเอาใจใส่ และร่วมกันทำนุบำรุงรักษาไว้คู่ชาติตลอดไป

6. สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่นำไปสู่การแก้ปัญหาของชาติทั้งวิกฤติทางสังคม (วิกฤติทางศีลธรรม) วิกฤติเศรษฐกิจ และวิกฤติทางการเมือง

นอกจากแนวทางการจัดกิจกรรมที่ได้กำหนดแนวทางข้างต้นแล้ว กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาจะต้องคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ผู้พบเห็นแล้วเกิดศรัทธาอยากเข้าร่วม
2. เป็นกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างของการประหยัด ผู้นำกิจกรรมจะต้องเป็นตัวอย่างเป็นแบบอย่างทั้งการแต่งตัว ความประพฤติ การใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม
3. เป็นกิจกรรมที่รักษาวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีรูปแบบการดำเนินงานตามแบบฉบับของกลุ่ม/องค์กร ตามเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแต่ละแห่ง
4. เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมแล้วรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ เคารพในสิทธิเสรีภาพของสมาชิกแต่ละคน
  - 4.1 ระเบียบ กฎเกณฑ์ในการร่วมกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ควรจะต้องปฏิบัติ ไม่ใช่การบังคับ
  - 4.2 เมื่อมีการกระทำผิดกฎเกณฑ์ ระเบียบ จะได้รับการตักเตือน อย่างละมุนละม่อม เป็นการ “ชนะใจด้วยน้ำใจ”
5. กิจกรรมจะต้องไม่ไปรบกวนเวลาเรียนมากเกินไป
6. กิจกรรมที่มีการเตรียมการ มีการกำหนดรูปแบบจุดประสงค์ชัดเจน
7. กิจกรรมจะต้องไม่ลามก อนาจาร ไม่มีการเสพยาของมึนเมา
8. กิจกรรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ เข้าใจปัญหาสังคม มีความรู้รอบตัว และเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษาด้วยการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียวไม่อาจทำให้นิสิตมีศักยภาพตามที่สถานศึกษาต้องการ หากต้องเพิ่มการพัฒนาศักยภาพด้วยกิจกรรมที่นอกเหนือจากหลักสูตร จากห้องเรียน เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในรูปแบบของกิจกรรมตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 กิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาอยากเข้าร่วม ไม่ใช่การบังคับ ไม่รบกวนเวลา มีรูปแบบที่ชัดเจน ได้รับประสบการณ์ตรง มีความรู้รอบตัว ซึ่งสถานศึกษาต้องมีแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะศักยภาพด้านคุณธรรม จริยธรรมที่นักศึกษาควรมีเพื่อพื้นฐานที่เข้มแข็งในการดำเนินชีวิต เป็นบัณฑิตที่เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

สุมนนา เสือเอก (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดผลมีดังต่อไปนี้

1. จัดให้สถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ มีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เด็กสามารถเรียนรู้ และถือเป็นแบบอย่างได้ด้วยตนเอง
2. ให้เด็กมีโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการและจากแหล่งที่หลากหลาย ทั้งจากเพื่อน ครู ครอบครัว ชุมชน และสังคม
3. ให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ยึดถือเป็นมาตรฐานเดียวกันในสถานศึกษา เพื่อมิให้เด็กสับสนเกิดความขัดแย้งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตน
4. จัดให้พฤติกรรมต่างๆ ในสถานศึกษามีความสอดคล้องไม่ขัดแย้งกับคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์

5. พยายามใช้วิธีการที่สอดคล้องกับวัยและธรรมชาติของเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สนับสนุนให้กำลังใจ ให้โอกาส ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และให้รางวัลด้วยวิธีการที่เหมาะสม

6. ผู้ที่จะอบรมสั่งสอน ให้รางวัลหรือลงโทษ จำเป็นต้องเป็นผู้ที่รักเด็กและเด็กรัก กิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติร่วมกับเด็กต้องมาจากพื้นฐานของความรักและความเข้าใจระหว่างกัน

7. การให้รางวัลหรือการลงโทษต้องกระทำโดยรวดเร็ว สำหรับการให้รางวัลควรจัดให้ถูกต้องสอดคล้องกับเด็กแต่ละวัย ทั้งการสัมผัสทางกาย ชมเชยยกย่อง ประกาศเกียรติคุณ มอบเครื่องหมายแห่งความดี เช่น ถ้วย โล่ ฯลฯ ส่วนการลงโทษ เพื่อให้เกิดผลดีควรดำเนินการดังนี้

7.1 ลงโทษตามเกณฑ์ที่ตกลงกันไว้

7.2 เด็กเข้าใจชัดเจนโดยไม่เคลือบแคลงถึงความถูกต้องเป็นธรรม และเจตนาดีของครู พร้อมทั้งจะรับโทษ

7.3 ลงโทษอย่างมีเหตุผล ไม่ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งเด็กอาจเลียนแบบเกิดผลเสียต่อบุคลิกภาพของเด็กได้

8. สอดแทรกการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชา ในทุกโอกาสอย่างมีระบบ มีการเตรียมการที่ดี และพยายามสร้างกระแสให้สังคมถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องเป็นแบบอย่างในเรื่องนี้

9. มีความอดทนพอที่จะรอรับผลที่น่าพอใจ เด็กสามารถควบคุมตนเองได้จากภายในตัวของเด็กเอง ความจำเป็นที่ต้องควบคุมจากภายนอกน้อยลง และมีเครื่องชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์พอที่จะใช้ประเมินผลได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

จากที่กล่าวมา แม้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจะค่อนข้างซับซ้อน เพราะเกี่ยวข้องกับคนและบริบทต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อกันทั้งในรูปของความสอดคล้องและขัดแย้งกันอยู่เสมอ ทำให้คุณธรรมจริยธรรมเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนยังเป็นปัญหาที่สังคมจะต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษด้วยวิธีการอันถูกต้อง โดยถือว่าปัญหาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นปัญหาท้าทายที่ทุกคนจะต้องร่วมมือกันจัดลงให้ได้

สุพัตรา สุภาพ (2546, หน้า 59) ได้เสนอแนวคิดสำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวคิดสังคมวิทยา ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ถือเป็นการบอกกล่าวอย่างชัดเจนถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรกระทำซึ่งวิธีนี้ถือว่าเป็นวิธีที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางบุคลิกภาพและการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของบุคคล เป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ถือเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่รู้ตัว กล่าวคือ บุคคลจะเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่และซึมซับเข้าไปในจิตใจจนหล่อหลอมมาเป็นบุคลิกภาพของบุคคล

2. การอบรมสั่งสอนจากครู ถือเป็นการชี้แนะแนวทางหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนดำเนินเข้าสู่ปัญญา ครู ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมขัดเกลาลักษณะนิสัยของนักเรียนและมีบทบาทในการเป็นตัวแบบให้แก่เด็กนักเรียนในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ

3. การอบรมสั่งสอนจากพระ ถือเป็นการช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยหลักคำสอนและการจัดกิจกรรมทางศาสนา

4. การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนถือเป็นการพัฒนาและสร้างอัตมโนภาพแห่งตนที่แตกต่างจากพ่อแม่ และครู เป็นการเปิดโอกาสที่สำคัญในการฝึกหัดทักษะในการสวมบทบาทของบุคคล และให้บุคคลได้เรียนรู้บทบาท และค่านิยมทางสังคมที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการสอน

5. การเรียนรู้จากสื่อมวลชน ถือเป็นการให้ตัวแบบที่สำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถรับรู้ในสิ่งที่ประนีประนอมต่อการดำรงชีวิตและสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้ออกมาเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแนวคิดสังคมวิทยาเชื่อว่ากระบวนการทางสังคมเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ พ่อแม่ ครู เพื่อน พระ และสื่อมวลชน ซึ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลตามแนวคิดนี้จึงเชื่อว่าเกิดมาจากการที่บุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคมผ่านตัวแทนทางสังคมที่สำคัญ

อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

นฤมล โอสถานุเคราะห์ (ม.ป.ป.). ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญแต่ยังขาดการสร้างระบบและกลไกการกำกับดูแล ผลักดันและติดตามการดำเนินงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ

2. ขาดความชัดเจนในการเชื่อมโยงภารกิจระหว่างการบริหารจัดการด้านวิชาการและกิจการนักศึกษาเข้าด้วยกัน

3. การศึกษา วิจัย และเผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ด้านนี้ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดความร่วมมือรับผิดชอบอันเป็นพลังอย่างแท้จริงด้านการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมตามรูปแบบที่เหมาะสมในการเสริมสร้างและพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ยังขาดการวางแผนที่ชัดเจนและสอดคล้องระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษา ยังไม่ได้นำคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มากำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม รูปแบบการจัดกิจกรรมยังไม่หลากหลาย และขาดหลักการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

5. การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชา สถาบันยังไม่กำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน ผู้สอนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ขาดความรู้และเทคนิคในการสอนความรู้คู่คุณธรรม และยังเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีพอ

6. การสร้างรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ยังมีการสร้างรายวิชาจำนวนน้อยเพราะยังขาดความรู้ความเข้าใจ และยังขาดนโยบายหรือการสนับสนุนที่ชัดเจน

สิน งามประโคน พระมหาสิทธิคุณธัญญาโณ และอินตา ศิริวรรณ (2546) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคของตัวนิสิตนักศึกษาด้านการพัฒนาตนเอง ที่เด่นชัด คือ ปล่อยจิตใจตามกระแสบริโภคนิยม ขาดการควบคุมกาย และจิตใจ และนักศึกษามีค่านิยมไม่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาในตนเอง และสังคมมากขึ้น ไม่รู้จักฐานะตนเองในการดำเนินชีวิต

2. ปัญหาและอุปสรรคของตัวนิสิตนักศึกษาด้านสังคมที่เด่นชัด คือ นักศึกษาติดเพื่อนมีพฤติกรรมเลียนแบบซึ่งกันและกัน แม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง และนักศึกษาสนใจการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและโลกในปัจจุบัน

3. ปัญหาและอุปสรรคของตัวนิสิตนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อมที่เด่นชัด คือ ครู อาจารย์ ยังไม่เป็นที่ปรึกษาของนักศึกษา นักศึกษาชอบเลียนแบบพฤติกรรมแบบตะวันตก เช่น การแต่งกาย การใช้ยาสูบเพื่อผ่อนคลาย ทรมานสภาพแวดล้อมทางสังคมและสื่อประเภทต่าง ๆ มอมเมา นักศึกษาให้เกิดพฤติกรรมบริโภคอย่างขาดสติ และนักศึกษายังหลงคำโฆษณาชวนเชื่อ สิ่งบริโภค และอุปโภคต่าง ๆ ในทางผิด เช่น การโฆษณาทางโทรศัพท์ โดยขาดวิจารณญาณที่ดี

4. ปัญหาและอุปสรรคของตัวนิสิตนักศึกษาด้านการเรียนการสอนที่เด่นชัด คือ การอบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ มีภาระหน้าที่ในการสอนและงานอื่น ๆ มาก จึงไม่มีเวลาเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา

5. ปัญหาและอุปสรรคของตัวนิสิตนักศึกษาด้านกลุ่มเพื่อนที่เด่นชัด คือ นักศึกษามักจะเชื่อเพื่อน และช่วยกันปกปิดความลับของเพื่อนในทางที่ไม่ถูกและบางครั้งนักศึกษาชอบทำตามเพื่อนในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น การดื่มสุรา สูบบุหรี่ และสารเสพติด เป็นต้น เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ครู อาจารย์ และนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นในข้อที่นิสิตนักศึกษาต้องปรับปรุงแก้ไขตนเอง คือ การรู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมีความขยัน ประหยัด และอดทน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ไทยพีบีเอส (2556) ได้กล่าวถึง PricewaterhouseCoopers หรือ PwC เผยผลการสำรวจจำนวนคนวัยทำงานยุค Generation Y หรือ Millennials จะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของแรงงานทั้งหมดในอีก 3 ปีข้างหน้า ผลสำรวจ NexGen: A global generational study 2013 ถูกจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง PwC มหาวิทยาลัย Southern California และ The London Business School ผ่านการสำรวจพนักงานในกลุ่ม Gen Y และ Generation อื่น ๆ กว่า 44,000 คน จากเครือข่าย PwC ใน 18 ประเทศทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำความเข้าใจถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพนักงานในองค์กร ลักษณะนิสัย (Stereotype) ที่คนคิด และแรงจูงใจของคนทำงานในแต่ละรุ่น รวมทั้งศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา ให้พนักงานในองค์กรสามารถทำงานร่วมกันได้อย่าง

มีประสิทธิภาพคน Gen Y คือผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2532-2538 โดยคนกลุ่มนี้เติบโตมาในยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยการสื่อสารผ่านอีเมล เทคโนโลยีบนมือถือ และสังคมออนไลน์ (Facebook, Skypes, Facetime, Twitter และอื่น ๆ อีกมาก) มีความเชื่อมั่นในความคิดเห็นของตนเองสูง มีรูปแบบการใช้ชีวิตอย่างสมดุล (Work/life balance) ประเด็นสำคัญที่แรกพบก็คือ ตอนนี้อย่างหลาย ๆ องค์การกำลังประสบปัญหาการทำงานร่วมกันของพนักงานในแต่ละ Gen ที่มีลักษณะนิสัย ความคิด ความเชื่อ รูปแบบการทำงาน และทัศนคติที่แตกต่างกันจนเกิดการการทำงานที่เรียกว่า Out of Sync พุดง่าย ๆ ก็คือเข้ากันไม่ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นคือ Personality Clash ระหว่างคนในแต่ละรุ่น คนยุคก่อนมองว่าคนรุ่น Gen Y เป็นพวกไม่ทุ่มเทกับการทำงาน ไม่มีน้ำอดน้ำทน เปลี่ยนงานบ่อย ไม่ฟังคำสั่ง แต่ในทางกลับกันเด็กรุ่นใหม่ก็มองว่าคนรุ่นเก่าชอบวางอำนาจ ทำงานเชื่องช้า ทำงานแบบ Hierarchy ล้าหลังในเรื่องเทคโนโลยี ซึ่งหากมองแบบผิวเผิน ปัญหาที่ดูไม่ได้ที่น่าจะอะไร เป็นปัญหาภายในที่ไม่ได้ส่งผลต่อการสร้างรายได้ หรือ Bottom line ให้กับบริษัท แต่จริง ๆ แล้ว ถ้ามองดี ๆ มันเป็นปัญหาเชิงลึกที่ส่งผลต่อ Performance และ Turnover อย่าลืมนะธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับคนในองค์กรทั้งสิ้น สิ่งที่เราสังเกตได้ในเวลาเดียวกัน คือคนรุ่นใหม่ ๆ ที่เข้ามาทำงานก็อยู่กับเราได้ไม่นาน หลังจากสองสามปีแล้วก็ไป ประเด็นนี้ทำให้เราหันมาศึกษาอย่างจริงจังว่าจะอะไรเป็นปัจจัยหรือ Shift in Culture ที่เกิดขึ้น

คน Gen Y เลือกความสมดุลมากกว่า เงิน ตำแหน่ง ผลสำรวจระบุว่า พนักงานในกลุ่ม Gen Y ให้ความสำคัญกับเรื่องการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานกับชีวิตส่วนตัว (Work/life balance) มากกว่าคนรุ่นอื่นๆ โดยร้อยละ 71 ของคน Gen Y มองว่าค่าตอบแทนหรือการเลื่อนตำแหน่งเป็น priority รองเปรียบเทียบกับคนรุ่นอื่น (Non Millennials) ที่ร้อยละ 63 ในขณะเดียวกัน พนักงานในกลุ่ม Gen Y กว่าร้อยละ 60 ต้องการความยืดหยุ่นในการทำงาน (Greater flexibility) เช่น สามารถเลือกหรือปรับเปลี่ยนเวลาเข้าทำงานได้ หรือทำงานจากที่บ้าน หรือที่อื่น ๆ และเชื่อว่าการได้มาซึ่งความสามารถในการผลิต (Productivity) ไม่ได้วัดกันที่จำนวนชั่วโมงที่ใช้ทำงาน แต่อยู่ที่ผลงานที่ได้มากกว่า (Results/goals achieved over time invested) ซึ่งแตกต่างกับคนรุ่นเก่าที่ถูกปลุกฝังและเคยชินกับการทำงานหนักที่ทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง และความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นางสาววิไลพร กล่าวต่อว่า ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่เราพบ คือคนทำงานรุ่นใหม่ Gen Y ต้องการรู้สึกร่วมว่าพวกเขามีส่วนร่วมและกำหนดทิศทางของบริษัทไปพร้อม ๆ กับการเติบโตไปขององค์กร ผู้บริหารจะต้องตอบโจทย์ความต้องการของเด็กรุ่นใหม่ให้ได้ และต้องสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ให้พนักงานทุก level มีส่วนร่วม กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม ร่วมทำงานกับเพื่อนร่วมงานและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ พนักงานในกลุ่ม Gen Y ร้อยละ 41 ต้องการที่จะได้รับความยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารอย่างน้อยเป็นประจำทุกเดือน ในขณะที่คนรุ่นเก่ามักไม่ชินกับการแสดงออกความคิดเห็น หรือมักทำงานตามคำสั่งอย่างเดียวและไม่ได้รับ Feedback จนกว่าจะถึงรอบ Performance review cycles ร้อยละ 30 คนรุ่นใหม่ทำงานรวดเร็วและต้องการให้เจ้านายมีเสียงตอบรับกับผลงานอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาพัฒนาความสามารถแทนที่จะนั่งรอรายงานวัดผลงาน คนเป็นผู้บริหารควรให้คำตอบรับ แนะนำ หรือติชมในทางสร้างสรรค์ ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตามอยู่เสมอ เพราะคนรุ่นนี้มักคาดหวังว่าจะได้มีผลตอบรับจากนายจ้างทันที และที่สำคัญที่สุดคือการชื่นชมความสำเร็จของพวกเขาอย่างจริงใจ ผลสำรวจยังระบุว่าคน Gen Y ยังมองหา

โอกาสในการทำงานในต่างประเทศหรือ Opportunity oversea ร้อยละ 37 ผิดกับคนรุ่นเก่า ร้อยละ 28 ที่มักไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง หรือย้ายถิ่นฐานห่างจากครอบครัว

พนักงานส่วนใหญ่เป็นคนใน Gen Y และเริ่มมี Gen Z เข้ามาทำงานเพิ่มขึ้น เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงว่า มีผู้บริหารระดับกลางถึงสูงในบางองค์กรที่เป็นคนในรุ่น Gen Y แล้ว หากผู้บริหารสามารถวางกลยุทธ์เพื่อเชื่อมความแตกต่าง และลดช่องว่างระหว่างวัยของพนักงานเหล่านี้ได้มีประสิทธิผลมากเท่าไร องค์กรก็จะยิ่งได้เปรียบทางการแข่งขัน ส่งผลดีทั้งในแง่การบริหารงานที่ได้ไอดีมาจากคนรุ่นใหม่ และยังรักษาคนเก่ง ๆ ที่เป็น Gen Y โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการเปิด AEC ในปี 58 ที่การโยกย้ายแรงงานจะเป็นไปอย่างเสรี จำเป็นที่จะต้องสร้างแรงดึงดูดเพื่อรักษา Talent ให้อยู่กับธุรกิจให้ได้

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตัวนิสิต นักศึกษา สังคม ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน ซึ่งถือได้ว่าปัจจัยดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวนิสิต นักศึกษา Generation Y ที่เติบโตมาพร้อมกับยุคดิจิทัลที่เต็มไปด้วยการสื่อสารผ่านอีเมล เทคโนโลยีบนมือถือ และสังคมออนไลน์ (Facebook, Skypes, Facetime, Twitter และอื่น ๆ อีกมาก) คนยุคก่อนมองว่าคนรุ่น Gen Y เป็นพวกไม่ทุ่มเทกับการทำงาน ไม่มีน้ำอดน้ำทน เปลี่ยนงานบ่อย ไม่ฟังคำสั่ง แต่ในทางกลับกันเด็กรุ่นใหม่ก็มองว่าคนรุ่นเก่าชอบวางอำนาจ ทำงานเชื่องช้า ถ้าหลัง ทำให้เกิดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกัน แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษาที่เด่นชัด คือ พ่อแม่ ให้การอบรมสั่งสอน ช่วยชี้แนะพฤติกรรมของตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย กลุ่มเพื่อนมีส่วนช่วยชักจูงใจให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดี ควรมีการแนะนำต้นแบบที่ดี หรือแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา และควรจัดกิจกรรมให้มีการยกย่องส่งเสริมคนดี และว่ากล่าวตักเตือนให้นิสิตนักศึกษาปรับปรุงพฤติกรรมที่บกพร่องและการจัดสภาพแวดล้อมสื่อเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา

การตรวจสอบคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะด้านเจตพิสัย เป็นคุณลักษณะทางด้านจิตใจ อารมณ์ หรือความรู้สึกของบุคคล การวัดและประเมินคุณธรรม จริยธรรม จึงมีวิธีการวัดและประเมิน เช่นเดียวกับการวัดด้านเจตพิสัย ซึ่งมีธรรมชาติของการวัดและประเมิน (ภัทรา นิคมานนท์, 2543, หน้า 151) ดังนี้

1. เป็นการวัดทางอ้อม ไม่สามารถวัดได้โดยตรงจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 จำเป็นต้องวัดทางอ้อม โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมทางกาย และวาจา ที่เราคาดว่าเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก

2. มีคุณลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความสนใจ ทำให้เกิดความลำบากในการอธิบายในแง่ของปริมาณและคุณภาพ จึงต้องมีการพัฒนาเทคนิควิธีในการวัดผลและประเมินผล

3. การวัดด้านเจตพิสัยมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย เนื่องจากอารมณ์หรือความรู้สึกอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ เงื่อนไข วุฒิภาวะ และประสบการณ์ของผู้ที่ถูกวัด การวัดด้านเจตพิสัยจึงต้องการเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นสูง

4. การวัดด้านเจตพิสัยไม่มีถูก-ผิด เหมือนข้อสอบด้านพุทธิพิสัย คำตอบของผู้ที่ถูกวัด เพียงแต่บอกให้ทราบว่าถ้าผู้ถูกวัดได้ประสบกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดให้ เขาจะตัดสินใจเลือกกระทำอย่างไร

5. แหล่งข้อมูลในการวัดด้านเจตพิสัยสามารถวัดได้จากหลายฝ่าย ได้แก่ จากบุคคลที่เราต้องการวัด จากบุคคลผู้ใกล้ชิด และจากการสังเกตของผู้วัดเอง

6. การวัดด้านเจตพิสัยต้องใช้สถานการณ์จำลองเป็นเงื่อนไขให้ผู้ถูกวัดตอบ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้แบบวัดมีผลการวัดตรงกับพฤติกรรมที่แสดงออกในสภาพที่เป็นปกติของบุคคลนั้น ฉะนั้นแบบวัดเจตพิสัยจึงต้องการคุณลักษณะด้านความตรงตามสภาพ

7. แบบวัดด้านเจตพิสัย มีจุดอ่อนที่ผู้ตอบสามารถปิดเปลือก หรือหลอกผู้ถามได้ โดยผู้ตอบมักตอบในลักษณะให้ดูเหมือนตนเองมีคุณลักษณะที่ดีในสายตาของผู้วัด ทำให้ได้ผลการวัดที่ไม่เที่ยงตรง

8. พฤติกรรมการแสดงออกของคุณลักษณะด้านเจตพิสัยมีทิศทางแสดงออกได้สองทาง ในทางตรงกันข้าม เช่น รัก-เกลียด ชอบ-ไม่ชอบ ชยัน-เกรี้ยวกราด ฯลฯ และมีความเข้มของระดับความรู้สึก เช่น สนใจมากที่สุด ค่อนข้างสนใจ เฉย ๆ ไม่ใคร่สนใจ ไม่สนใจเลย หรือชอบมาก-ชอบน้อย หรือไม่ชอบเลย

การตรวจสอบว่านักศึกษาของคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่เป็นเรื่องที่ตรวจสอบค่อนข้างยาก เนื่องจากคุณธรรมจริยธรรมจะสามารถสังเกตได้จิตใจ อารมณ์ และความรู้สึก ที่นิสิตนักศึกษาจะแสดงออกทำให้บุคคลอื่นสังเกตและตรวจสอบได้ หากนิสิตนักศึกษาไม่แสดงออกบุคคลอื่นไม่สามารถรู้หรือตรวจสอบได้ว่ามีคุณธรรมจริยธรรมเช่นใด การตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้จาก บุคคลใกล้ชิด ให้ตอบแบบสอบถาม เป็นต้น

เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ไว้ดังนี้

กานต์พิชชา เก่งการช่าง (2556, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของ บุคคลเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) หมายถึง กลุ่มประชากรที่เกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520–2535 เป็นกลุ่มประชากรที่กำลังเป็นอัตรากำลัง หรือทรัพยากรบุคคลที่สำคัญขององค์กรต่างๆ ในยุคปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่รวดเร็ว เป็นตัวของตัวเองสูง ต้องการยอมรับและความเข้าใจ ชอบอะไรที่ทำหาย มีความอยากรู้อยากเห็น แต่แอบแฝงไว้ด้วยความอ่อนไหวต่อสถานการณ์และความไม่แน่นอนของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มักเป็นคนช่างซักช่างถาม และมีเงื่อนไขในการทำงานเสมอ ไม่ค่อยวางแผนในระยะยาว หรือไม่ได้คำนึงถึงอนาคตมากนัก ไม่ชอบอยู่ในกรอบ ไม่ชอบกฎกติกา ไม่ชอบกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป ชอบความท้าทาย ต้องการให้คนอื่นเห็นว่าตนเองเป็นคนสำคัญ ต้องการให้คนอื่นเข้าใจทั้งความคิดและความรู้สึก อยากรู้คำตอบแทนสูงๆ ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดมากกว่า การท่องจำหรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดตามคำสั่ง และเป็นกลุ่มประชากรที่เปิดใจยอมรับและปรับตัวให้เข้าสถานการณ์ที่แตกต่างและหลากหลายในแง่มุมต่างๆ มีความสนใจใฝ่รู้ทางด้าน

เทคโนโลยีอย่างมาก ทำให้มีความเฉลียวฉลาดและมีความคิดสร้างสรรค์ในการปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ ด้วยความรวดเร็ว สามารถทำงานหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกัน

ธรรมรัตน์ อยู่พรต (2556, หน้า 42) ได้กล่าวว่า บุคคลเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) หมายถึง ผู้ที่เกิดในปี พ.ศ. 2521-2540 เป็นบุคลากรที่เกิดและเติบโตในช่วงที่สังคมไทยมีความเจริญทางสังคมเข้าสู่ยุคประชาธิปไตย และประเทศยังคงพัฒนาสู่อุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้รับการศึกษาสูง มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูงกว่าบุคลากรรุ่นก่อน ชอบทำงานร่วมกันและทำงานเป็นทีม สามารถปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของงาน

พสุ เดชะรินทร์ (2553, หน้า 10) ได้ให้ความหมาย บุคคลเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2543 เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการศึกษา และเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีพฤติกรรมและความคิดต่างๆ แตกต่างจากคนรุ่นก่อน

พรรณวดี สถิตถาวร และประจวบ เพิ่มสุวรรณ (2553, หน้า 177) ได้ให้ความหมายบุคลากรเจนเนอเรชันวายว่า หมายถึง บุคคลที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2537 เป็นกลุ่มประชากรที่โตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีไอที มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความอดทนต่ำ ชอบการเปลี่ยนแปลง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของบุคคลเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) หมายถึง ผู้ที่เกิดในระหว่างปี พ.ศ. 2520-2543 เป็นบุคคลที่มีวิถีชีวิตที่ใช้ไปกับเกม ดิจิทัล คอมพิวเตอร์พกพา แท็บเล็ต สื่อสารผ่านสมาร์ตโฟน และทำงานร่วมกับเพื่อนผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว เรียนรู้ได้เร็ว มีความ ทะเยอทะยาน และความต้องการประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ชอบงานท้าทายมีความมุ่งมั่น และการยอมรับนับถือ มีข้อจำกัดในเรื่องความอดทนอดกลั้น ความเป็นตัวของตัวเองสูง และแสดงออกอย่างชัดเจน ไม่สนใจผู้อื่นที่มีระดับอาวุโสกว่า หรือไม่คำนึงถึงผลกระทบอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามมา

พฤติกรรมของเจนเนอเรชันวาย (Generation Y)

ประคัลภ์ ปันนพหลังกูร (2556) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเจนเนอเรชันวาย โดยส่วนใหญ่ไม่ได้ลำบากมากนัก พ่อแม่ พยายามที่จะดูแลให้ดี อยากได้อะไรก็จัดให้ รวมทั้งเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีต่างๆ รอบตัวไปหมด เกิดมาก็เห็นคอมพิวเตอร์แล้วได้จับเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ตั้งแต่เด็ก ๆ ก็เลยคุ้นเคยกับเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นอย่างดี ลักษณะส่วนใหญ่ของคนรุ่นนี้คือ มองโลกในแง่บวก สบาย ๆ ไม่ซีเรียสกับเรื่องอะไรมากนักเพราะถูกเลี้ยงมาอย่างดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมาก อยากประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างรวดเร็ว พุดง่าย ๆ ก็คือ อยากเป็นผู้จัดการหรือเจ้าของกิจการตั้งแต่อายุ 25-26 ปีเพราะทั้งชีวิตที่โตมาได้เห็นและรับรู้เรื่องราวของคนที่ประสบความสำเร็จมาเยอะก็เลยอยากประสบความสำเร็จบ้างเชื่อว่าเงินมีความสำคัญในการดำรงชีวิตและสามารถซื้อได้ทุกอย่างทุกอย่าง คนรุ่นนี้เป็นคนที่ซื้ออะไรง่ายและก็เปื่อง่ายเพราะมีอะไรใหม่ ๆ มาให้เห็นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น อาจจะเพิ่งซื้อโทรศัพท์รุ่นใหม่มาได้ไม่ถึงปี ก็เปลี่ยนทันทีเมื่อมีรุ่นที่ใหม่กว่าออกมาชอบอะไรที่ยืดหยุ่น ใช้ชีวิตโดยเน้นเป้าหมายและความสำเร็จเป็นหลักโดยไม่ยึดถือกับกระบวนการและวิธีการทำงานมากนัก ไม่ค่อยเชื่องกฏเกณฑ์ในการทำงานรวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ เพราะมองว่า สิ่งเหล่านั้นไม่มีความยืดหยุ่นเลย เขาอาจจะใช้วิธีการอย่างอื่นเพื่อที่จะทำงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดได้ ดังนั้น พฤติกรรมก็จะ

ออกมาในลักษณะที่ไม่ค่อยอยากมาทำงานตรงเวลาทุกที่เป็นที่ทำงานได้หมดไม่จำเป็นต้องเข้ามานั่งทำงานในออฟฟิศก็ได้

เอกสิทธิ์ เข้มงวด (2556, หน้า 8) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเจนเนอเรชั่นวาย เป็นกลุ่มประชากรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดแรงงาน และในกลุ่มนักศึกษาอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ลักษณะพิเศษของคนรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย คือ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ผ่านอุปกรณ์ไอทีอย่าง คอมพิวเตอร์พกพา โทรศัพท์สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต และอุปกรณ์สารสนเทศไฮเทคอื่น ๆ คนรุ่นนี้ต้องการการติดต่อสื่อสารผ่านอีเมล หรือโซเชียลเน็ตเวิร์ค มากกว่าที่จะติดต่อพบหน้ากันโดยตรง และมักจะชอบการเรียนรู้ผ่านคลิป์วิดีโอสั้น ๆ ที่มีข้อมูลกระชับ ถ่ายทอดด้วยคำพูดเข้าใจง่าย ๆ และมีรูปภาพ หรือกราฟประกอบการบรรยาย เจนเนอเรชั่นวายยังมีความต้องการที่จะทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกันอีกด้วย เช่น การนั่งทำงานพร้อมดูโทรทัศน์ หรือทำงานพร้อม ๆ กับการพูดคุยกับเพื่อนผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ค พวกเขา มักจะถูกเอาใจโดยพ่อแม่ที่พร้อมจะสนับสนุนความสำเร็จของเขาทุกเมื่อ ทำให้เจนเนอเรชั่นวายเป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง ทะเยอทะยาน และมุ่งแสวงหาความสำเร็จ พวกเขา ยังคาดหวังสูงกับคุณครูและอาจารย์ผู้สอนอีกด้วย พวกเขาต้องการงานที่ทำหาย ไปพร้อม ๆ กับต้องการที่จะลดลำดับชั้นอาวุโสในห้องเรียน และด้วยความที่มีโอกาสสูงที่จะถูกเลี้ยงดูมาโดยพี่เลี้ยงหลาย ๆ คนทำให้คนรุ่นนี้สามารถปรับตัวเข้ากับความคิดเห็นที่หลากหลายได้ดี สามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลได้ มักจะเป็นคนเปิดกว้าง และมุ่งผลักดันตัวเอง แต่ไม่ชอบแข่งขันชิงดีชิงเด่นกับผู้อื่น พวกเขาชอบการทำงานเป็นทีม และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนฝูงสูง พวกเขามักจะชอบให้เรียกชื่อเล่น หรือตั้งฉายาให้ ซึ่งนั่นเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ว่าเขาเป็นคนพิเศษและมีความสำคัญของกลุ่ม คนเจนเนอเรชั่นวายชอบการพูดตรง ๆ พูดความจริง และชอบให้มีการประเมินผลบ่อย ๆ พวกเขาต้องการทราบว่าการที่พวกเขาทำมีคุณภาพแล้วหรือยัง ขาดตกบกพร่องอย่างไร และจะแก้ไขได้อย่างไร คนรุ่นนี้ชอบคำแนะนำที่เป็นมิตรมากกว่าคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา อยากรู้ก็ถามคนเจนเนอเรชั่นวายขึ้นชื่อว่ามีความอดทนค่อนข้างต่ำ และเบื่ออะไรง่าย ๆ เนื่องจากเติบโตมากับเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และครอบครัวที่พุ่มพักมาอย่างดี

ลภัสสรดา พันแยง (2555) มีลักษณะนิสัยชอบแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบอยู่ในกรอบและไม่ชอบเงื่อนไข เจนเนอเรชั่นวายเป็นคนทันสมัยไม่ตกยุคและมักเบื่อง่าย พวกเขาเป็นกลุ่มคนที่ทันสมัย ทันเทคโนโลยี สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือได้คล่องแคล่ว มักมีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็วและพร้อมพัฒนาตนเองอยู่เสมอ พฤติกรรมเด่นของคนในรุ่นเจนเนอเรชั่นวายมีดังนี้

1. มีความมั่นใจในตัวเองสูง
2. กล้าแสดงออก ไม่หวั่นกับคำวิจารณ์
3. ชอบทางลัด สะดวก รวดเร็ว และ ไฮเทคโนโลยีเป็นที่สุด
4. ทุกคำถามมีคำตอบในโลกอินเทอร์เน็ต
5. ค่อยกันทางอินเทอร์เน็ตแทนการคุยทางโทรศัพท์
6. มี I pod, I phone ติดตัว มีเสียงเพลงเป็นเพื่อน
7. ดูทีวีและฟังวิทยุน้อยลง แต่ไปเพิ่มที่การสื่อสารแบบไร้สายและการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต

8. ชื่นชอบสีสันสดใส
9. รักความบันเทิง
10. รักบรรยากาศสนุกสนาน มีชีวิตชีวา
11. ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี แต่กลับรู้สึกท้าทายและมองการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในแง่บวก

จากลักษณะเด่นของคนในยุคเจนเนอเรชั่นวายจะเห็นว่าคนในยุคนี้จะนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น MySpace Facebook YouTube Line Twitter LinkedIn และอื่น ๆ อีกมาก ทำให้มีความหลากหลายมากกว่าในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เจนเนอเรชั่นวายเป็นคนที่มีความคล่องตัวสูง ชอบทำงานสบายๆ ไม่ชอบแต่งเครื่องแบบและสิ่งที่มีกฎเกณฑ์ แต่เขาก็สามารถเรียนรู้และทำงานภายใต้ความกดดันและความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเนื่องจากเจนเนอเรชั่นวายเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่ต้องก้าวไปสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เพื่อเพิ่มความเข้าใจในพฤติกรรมและหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสงค์ ทองประ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ บรรจง โสดาดี และธนู ศรีทอง (2547) ศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยสรุปผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา จากข้อมูลคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 20 ข้อ พบว่า นักศึกษาขาดคุณธรรมจริยธรรมทุกข้อ เรียงอันดับความสำคัญของสภาพปัญหาจากมากไปหาน้อยดังนี้ พุดนินทาว์ร้ายผู้อื่น พุดโกหก มีจิตใจไม่หนักแน่น จิตใจรวนเร หูเบา ประมาทในการดำเนินชีวิต ขาดความรักความเมตตาต่อกัน ไม่รู้จักประมาณตนเอง ไม่รู้จักประมาณในการบริโภค ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

2. สาเหตุของการขาดคุณธรรมจริยธรรม พบว่า เกิดจากสาเหตุหลายประการ สรุปได้เป็น 2 สาเหตุ คือ สาเหตุภายในและสาเหตุภายนอก สาเหตุภายใน คือ สาเหตุจากตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ขาดจิตสำนึกที่ดี มีความเห็นที่ผิด ชอบสนุกชอบสบาย เห็นแก่ได้ ขาดสติพิจารณาเหตุผล ขาดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง มีจิตใจหยาบกระด้าง ชอบเที่ยว ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำ ขาดความตระหนักในหน้าที่ อยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง นิยมความรุนแรง ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบวินัยของสังคม มีนิสัยมักง่าย เห็นแก่ตัว ชอบवादความยิ่งใหญ่ ไม่เห็นโทษของการเที่ยวกลางคืน มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่เห็นโทษของการเที่ยวเตร็ดเตร่ ขาดการวางแผนชีวิตที่ดี ไม่เห็นความสำคัญของการให้ ถือตนเป็นใหญ่ ไม่เห็นโทษของความเกียจคร้าน สภาพจิตใจอ่อนแอ ขาดความรู้เรื่องกรรม ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่เห็นโทษของการพนัน ไม่เห็นคุณค่าของความขยัน สาเหตุภายนอก คือ สาเหตุจากภายนอกตัวนักศึกษา ได้แก่ ขาดการอบรมแนะนำที่ถูกต้อง ขาดแบบอย่างที่ดี ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว กระทำตามเพื่อน การ

เปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เลียนแบบพฤติกรรมทางสื่อมวลชนและสังคมที่ไม่ดี มีสถานเริงรมย์เปิดบริการมาก สภาพแวดล้อมยุ่งและชักนำ เพื่อให้สังคมและเพื่อนยอมรับ ผู้ถือกฎ ระเบียบวินัยทางสังคมปฏิบัติหย่อนยาน ผู้ใหญ่ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ขาดการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม ความด้อยในฐานะอาชีพและสังคม สถานศึกษาไม่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน

3. แนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา พบว่า แนวทางแก้ปัญหาสรุปได้เป็น 2 แนวทาง คือ การแก้ปัญหาโดยตัวนักศึกษาเอง และการแก้ปัญหาโดยบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก การแก้ปัญหาโดยตัวนักศึกษาเอง ได้แก่ นักศึกษาจะต้องที่จิตสำนึกที่ดี สนใจใฝ่เรียนรู้และน้อมนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต จะต้องไม่ประมาท พร้อมทั้งจะรับฟังเหตุผลปรับตัวให้เหมาะสมกับการเป็นนักศึกษา และปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ส่วนการแก้ปัญหาโดยบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ครอบครัว ครู- อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา พระสงฆ์ และผู้ใหญ่ในสังคมจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความรักความอบอุ่น ให้คำปรึกษาแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ โรงเรียนและสถานศึกษาจะต้องปรับปรุงหลักสูตรโดยบรรจุเนื้อหาวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น นิมนต์พระภิกษุมาช่วยสอนช่วยอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับเนื้อหาวิชาหลัก และจะต้องนำพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลรายวิชาด้วย โรงเรียนอาจจัดเรียนนอกสถานที่โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โรงเรียนและวัดควรร่วมกันจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับเยาวชน สุดท่ายรัฐจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายหลักของชาติและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแก่หน่วยงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สุดา เนตรสว่าง (2550) ศึกษารูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และเสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้ รูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการนักเรียน เริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักถึงผลดีที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มจากการทำงานร่วมกันกระทำ จากนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกคนร่วมกันกำหนดความรับผิดชอบพื้นฐานที่นักเรียนควรปฏิบัติ ในขณะที่ตัวแทนผู้ปกครองและตัวแทนครูเสริมแรงด้วยการให้ความรักความอบอุ่นและมีสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนพร้อม ๆ กันไป จนกระทั่งนักเรียนรู้จักตนเอง โดยมีครู ผู้ปกครองเป็นตัวแบบที่ดี โดยการให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง มีวินัยในตนเองมากขึ้น ก่อให้เกิดความรู้ จึงจะทำให้เกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ได้อย่างเป็นที่พอใจ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ศึกษาเรื่องสถานภาพสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้ สื่อโทรทัศน์มีผลกระทบมากที่สุด เมื่อดูถึงผลกระทบด้านอารมณ์ พฤติกรรมและด้านสติปัญญา ในส่วนของนิตยสารส่วนใหญ่ เป็นการนำเสนอในการแสดงออกทางพฤติกรรมทางเพศ

มากขึ้น ไม่ยอมรับความเท่าเทียมทางเพศ ทางทีมงานผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรเพิ่มรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ศิลธรรมในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ (Prime Time) ควรให้ความรู้ผู้บริโภคสื่อมากขึ้น และรัฐบาลควรจัดตั้งสำนักงานสื่อสร้างสรรค์เพื่อจัดระดับความเหมาะสมของสื่อ

มันส์ ชาติประมง, ประสาน จันทวงษ์, สายทอง ชาติประมง, รุ่งนภา อารีชาติ และสนิทธ สมพงษ์ (2550) ศึกษาเรื่องผลการพัฒนาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านวินัย และ ความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนกันกงบ้านสี่สามัคคี อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ โดยสรุป ผลการวิจัย มีดังนี้

1. การดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านวินัยและความรับผิดชอบ ของนักเรียน โรงเรียนกันกงบ้านสี่สามัคคี อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ ปรากฏว่าครูมีความรู้ความ เข้าใจ และมีทิศทางในการพัฒนานักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในด้านการแต่งกาย ด้านการ ทำความเคารพ ด้านการตรงต่อเวลาและด้านการรับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้น ครูมีความเอาใจใส่ต่อ นักเรียนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ทำงานเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ดังนั้นโรงเรียนจึงมีรูปแบบและมีวิธีการพัฒนาที่ชัดเจน

2. การพัฒนาการดำเนินงานการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านวินัย และความ รับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนกันกงบ้านสี่สามัคคี อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลยุทธ์ในการ พัฒนา ส่งผลให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นทุกด้าน ด้านการแต่งกายมีระเบียบการ ตรงต่อเวลา การทำความเคารพ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างวินัยและรับผิดชอบต่อ อย่างชัดเจน

3. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมดนตรีไทย กิจกรรมการ อบรมวันสุดสัปดาห์ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมโดยตรง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้ ลดความก้าวร้าว มีสมาธิที่ดี สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบใน 4 ด้านคือ การแต่งกาย การทำความเคารพ การตรงต่อ เวลา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ นักเรียนมีประพฤติกรรมและปฏิบัติดีขึ้นทั้งขณะที่อยู่กับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน จึงเป็นที่พึงพอใจของครู โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ทีพีพัฒนา สันตะวัน (2551) ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) ปัจจัยป้อน 4 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างบุคลากร งบประมาณ การจัดองค์การ และผล สำรวจสภาพปัญหาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา 2) กระบวนการถ่ายโยง ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์จริยธรรมในการบริหารงานวิชาการและกระบวนการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารกิจการ นักศึกษา 3) ผลลัพธ์ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ 4 ลักษณะ ได้แก่ จริยธรรม เฉพาะตน จริยธรรมเชิงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น กับมหาวิทยาลัย และกับสังคม

เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (2551) ศึกษาเรื่อง การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย เพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. สังคมไทยในปัจจุบันมีปัญหাজริยธรรมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับน้อย สาเหตุสำคัญที่สุดมาจากครอบครัว ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูที่ขาด ประสิทธิภาพ ขาดตัวแบบที่ดี ไม่ส่งเสริมการก่อตั้งและพัฒนาจริยธรรมในตัวคนอย่างสมบูรณ์ ทำให้

เด็กและเยาวชนขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดความรับผิดชอบและขาดคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่น ๆ ที่สำคัญที่เป็นภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ดีให้แก่คนทำให้เด็กและเยาวชนมีการเน้นด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ตลอดจนการมีความประพฤติปฏิบัติ และพฤติกรรมที่ขาดความยับยั้งชั่งใจ ชักจูงได้ง่าย และมีการเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาจากช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งไม่เป็นตัวแบบที่ดีและยังไม่มีบทลงโทษ หรือระบบป้องกันที่ดี ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งไม่เป็นตัวแบบที่ดีและยังไม่มีบทลงโทษ หรือระบบป้องกันที่ดีที่มีประสิทธิภาพที่พอเพียง ทำให้เกิดตัวแบบในเชิงลบและเกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ ได้โดยง่าย

2. ระบบการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกได้ ขาดผู้ที่เป็นตัวแบบที่ดี การเรียนการสอนไม่เน้นหนักด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาจิตสำนึกและคุณธรรม จริยธรรม

3. สถาบันศาสนา ไม่ได้ทำหน้าที่ในการปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคคลอย่างจริงจัง ขาดตัวแบบที่ดั่งงามด้านศาสนา และศาสนาไม่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจคนให้ทำความดีได้

4. สังคมไทยโดยรวมมีความอ่อนแอ ไม่มีระบบป้องกันและควบคุมพฤติกรรมของคน ระบบกฎหมายและระบบการลงโทษไม่สามารถควบคุมและทำให้คนเกรงกลัวและหลาบจำ ระบบการบริหารคนของประเทศทุกส่วนตั้งแต่ระดับล่างจนถึงบนไม่โปร่งใส บุคคลที่มีความสำคัญในด้านการบริหารและการเมือง เช่น ผู้บริหารระดับสูง และนักการเมือง ขาดคุณธรรม จริยธรรม ฉ้อโกง ขาดความละเอียดต่อความชั่ว ประพฤติผิดในรูปแบบต่าง ๆ

5. สังคมไทยขาดการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง มีการแก้ไขปัญหายอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่มี การประสานกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดระบบการบังคับและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และยังขาดเป้าหมายและทิศทางที่ถูกต้องที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของชาติ

อนุรักษ์ นวพรไพศาล (2552) ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมในระดับอุดมศึกษา โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนตำราเรียนและอาคารสถานที่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากเกือบทุกองค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบด้านเนื้อหาของหลักสูตร ที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

2. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์คุณภาพรายข้อของแต่ละองค์ประกอบในแต่ละด้านมีความคิดเห็นในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น รายข้อในองค์ประกอบด้านเนื้อหาของหลักสูตรที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเกือบทุกข้อ

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ (2552) ศึกษาเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ โดยสรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมพบว่าปัจจัยด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาครัฐ เอกชน ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านองค์กรทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมพบว่าการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การอบรมสั่งสอนจากครอบครัว การเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน การเสริมสร้างประสบการณ์ และการสร้างเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. การส่งเสริมคุณธรรมพบว่าการเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบที่ส่งเสริมคุณธรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม การมีส่วนร่วมส่งเสริมคุณธรรม และการสร้างสื่อส่งเสริมคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม พบว่า ด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินผล การวางแผน การประสานงาน การจัดองค์กร และด้านการจัดงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ลักษณะคุณธรรมของนักเรียนก่อนการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การประหยัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความพอเพียง ความซื่อสัตย์ การเสียสละ ความอดทน ความกตัญญูทเวที ความมีสติสัมปชัญญะ การข่มใจ ความขยันหมั่นเพียร และความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. ลักษณะคุณธรรมของนักเรียนหลังการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความกตัญญูทเวทีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ความสามัคคี การประหยัด ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีสติสัมปชัญญะ การเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร ความพอเพียง การข่มใจ ความอดทน และความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

7. การเปรียบเทียบลักษณะคุณธรรมของนักเรียนก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ลักษณะคุณธรรมของผู้บริหารครูก่อนการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความกตัญญูทเวที มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง ความรับผิดชอบ การประหยัด การเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีวินัย ความมีสติสัมปชัญญะ และการข่มใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

9. ลักษณะคุณธรรมของผู้บริหารครูหลังการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความกตัญญูทเวที มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความพอเพียง ความรับผิดชอบ ความมีสติสัมปชัญญะ การข่มใจ การประหยัด ความขยันหมั่นเพียร การเสียสละ ความมีวินัย และความอดทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

10. ลักษณะคุณธรรมของผู้บริหารครูก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมผู้บริหาร ครูนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยนนทบุรี มีดังต่อไปนี้

11.1 การกำหนดนโยบายแห่งชาติในการส่งเสริมคุณธรรมเยาวชน โดยรัฐบาลจัดประชุมบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน เยาวชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องพิจารณานำหลักธรรมของทุก

ศาสนา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักการศึกษา มาร่วมกันกำหนดเป็นนโยบายวาระแห่งชาติในการส่งเสริมคุณธรรมของเยาวชน โรงเรียนนำนโยบายแห่งชาติมากำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน

11.2 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานคุณธรรมของผู้บริหาร ครู นักเรียนโดยองค์หลักที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบมีคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนชุมชน และผู้บริหาร ครู

11.3 การกำหนดยุทธศาสตร์ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมเยาวชน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเป็นแบบอย่างที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การกำหนดกฎ ระเบียบที่ส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การใช้สื่อปลูกกระแสคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างเครือข่ายคุณธรรม

ชลวิทย์ เจียรจิตต์ (2552) ศึกษาเรื่อง การตระหนักด้านจริยธรรมของนิสิตระดับอุดมศึกษากฎนิศึกษานิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้ นิสิตคณะสังคมศาสตร์มีความตระหนักทางจริยธรรมในระดับค่อนข้างมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นิสิตมีความตระหนักทางจริยธรรมในระดับค่อนข้างมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับตามระดับคะแนนเฉลี่ย คือ การซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตมุ่งบริการ ทุกคนตรวจสอบได้ การงานสัมฤทธิ์ผล และการพัฒนาคน

สายฤดี วรกิจโกศาทร และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้ ชุมชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมได้โดยผู้นำชุมชนปฏิบัติตนเป็นต้นแบบให้กับคนในชุมชน เช่น โต๊ะอิหม่าม บัญชีเสริม หนูทอง เป็นผู้ใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละ จนกลายเป็นที่ยอมรับนับถือของทั้งเด็ก วัยรุ่นและผู้ใหญ่ในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จนสามารถเปลี่ยนภาพลักษณ์ของชุมชนบ้านชะวีย์ จากหมู่บ้านค้ายาเสพติดให้กลายเป็นหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ 10 ประการ ดังนี้

1. มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม
2. มีวิธีการผสมผสานคุณธรรม จริยธรรมเข้ากับวิถีชีวิตโดยรวม
3. เล็งเห็นประโยชน์ และให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
4. มีผู้นำที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างความเลื่อมใสศรัทธา

จากบุคคลรอบข้าง

5. ยึดแนวทางของศาสนาเป็นวิธินำในการดำเนินการอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
6. มีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มองบุคคลอื่นในด้านบวก สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันและกัน
7. มีการสื่อสารที่ดีกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีการสนับสนุนให้กำลังใจสมาชิกในองค์กรที่กระทำความดีอย่างสม่ำเสมอ
8. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานนอกองค์กร เพื่อสนับสนุนกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย
9. ยึดมั่นในความดีงามและหมั่นกระทำอย่างสม่ำเสมอ
10. มีเครือข่ายเชื่อมโยง และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งฝ่ายให้และฝ่ายรับ ทำให้สามารถดำเนินงานได้ในหลายบริบท

ดลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญและจันทร์ชลี มาพุทธ (2552) ศึกษาเรื่อง กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยสรุปผลการวิจัย กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากเพื่อนพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนและเยาวชน โดยมีลักษณะแนวคิดที่คล้ายคลึงสอดคล้องกันคือ ขยันเรียนและทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่สนใจและถนัดร่วมกันและมีความจริงใจ สามารถปรึกษาหารือร่วมกันได้ทั้งเรื่องการเรียนและการวางแผนอนาคต และสนับสนุนให้เยาวชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ซึ่งพ่อแม่มีส่วนในการให้คำชี้แนะในการเลือกคบเพื่อนด้วย

พระบำรุง ปัญญาพล (โพธิ์ศรี) (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยสรุปผลการวิจัยแนวทางส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมแก่นักศึกษา ดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัวต้องรู้จักรักสามัคคีกัน มีการทานอาหารร่วมกันและมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดในทุกปัญหา
2. บิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง ควรสร้างสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบที่ดีแก่บุตรหลาน
3. สถานศึกษาควรจัดให้ครู-อาจารย์ นักศึกษา รวมถึงผู้ปกครองของนักศึกษาเป็นเครือข่ายคุณธรรม และมีการร่วมกันทำกิจกรรมอย่างเป็นกัลยาณมิตร
4. ครู-อาจารย์ ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบที่ดีแก่นักศึกษา
5. สมาชิกในชุมชนต้องมีความรัก สามัคคีกัน และมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้
6. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนกิจกรรมและจัดโครงการเข้าค่ายส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมสำหรับนักศึกษา

7. วัดควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักศึกษาเข้าไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม

พระครูประโชติจันทวิมล (2555) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความซื่อสัตย์

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านนี้เป็นพิเศษ เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันและเร่งรีบ จึงทำให้พฤติกรรมของเด็กได้รับอิทธิพลจากสภาพการณ์ดังกล่าว

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2555) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสรุปผลการวิจัย นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏใน 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางด้าน การดำเนินชีวิตในสังคม นักศึกษาเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมที่นักศึกษา ควรจะมีในการดำเนินชีวิตที่สำคัญมี 3 ด้าน คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต

ประเด็นที่ 2 แนวทางด้าน การจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ การสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรม ในขณะที่ยังอาจารย์ทำการสอนแต่ละวิชา

ประเด็นที่ 3 แนวทางด้าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวไปตลอด

ประเด็นที่ 4 แนวทางการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า นักศึกษาจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตนในอนาคต มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีคุณธรรมในด้านนี้ ด้วยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนจบการศึกษา

ลาเนียร์ Lanier (1993) ศึกษาเรื่องจริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนในชนบท) การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึกการให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งอยู่โรงเรียนระดับกลางถึงโรงเรียนระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยพบว่าสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมและหาแนวทางการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมเริ่มจากครอบครัว ครูอาจารย์ เพื่อน สถาบันการศึกษา สังคมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน สื่อมวลชน ต้องมีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนที่ชัดเจน ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนโดยเป็นแบบอย่างที่ดี จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาให้เยาวชนเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ เช่น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ มีความขยัน มีความประหยัด มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยถึงแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

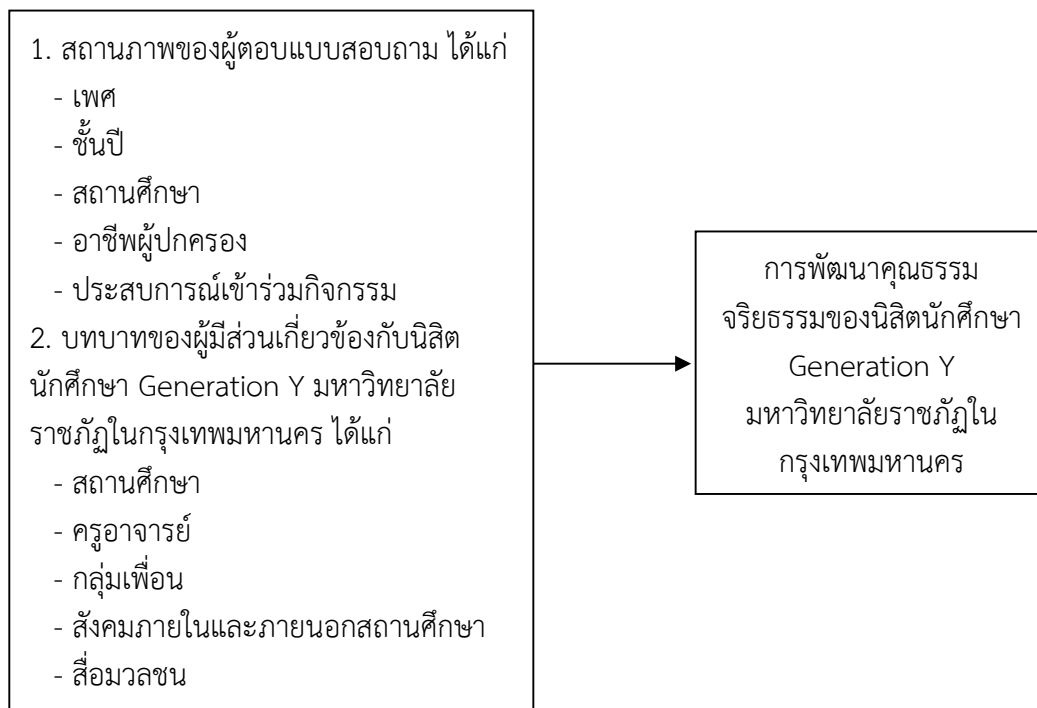
ตัวแปรต้น คือ

1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี สถานศึกษา อาชีพผู้ปกครอง ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม

2) บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สถานศึกษา ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน สังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และสื่อมวลชน

ตัวแปรตาม คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

เชิงปริมาณ

เชิงคุณภาพ ประเด็นที่ศึกษา คือ

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
2. อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
3. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยคณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2556 โดยการทำหนังสือขอรายชื่อนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 34,864 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่คณะผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2556 ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 34,864 คน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

E แทน สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ($e = .05$) ด้วยความเชื่อมั่น 95% คำนวณหาโดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม (Table of Random Numbers) โดยใช้ตารางเลขสุ่มที่กำหนดขึ้นจากคอมพิวเตอร์ที่ไม่ต้องจัดทำสลาก จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมดตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการจัดการ ทุกชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2556 จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	11,069	126
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	3,992	45
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	4,891	56
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	3,026	34
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	4,126	47
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	7,760	88
รวม	34,864	396

จากตารางที่ 3 การคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 396 คน โดยแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการสร้างสมการ ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 126 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 45 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 56 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 34 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 47 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 88 คน เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ 396 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ในการวิจัยคณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังต่อไปนี้

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

คณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สถานศึกษา อาชีพผู้ปกครอง ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 54 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ
2. บทบาทของครูอาจารย์ จำนวน 12 ข้อ
3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ
4. บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา จำนวน 12 ข้อ
5. บทบาทของสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำนวน 23 ข้อ

การวิจัยเชิงปริมาณ

คณะผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 กำหนดปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

1.3 ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา โดยมาจากทฤษฎีและผลงานวิจัย โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตของการวิจัย

1.4 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยการสร้างข้อคำถามและใช้ภาษาที่เหมาะสมง่ายต่อการทำความเข้าใจพร้อมทั้งออกแบบให้เหมาะสมไม่สั้นหรือยาวจนเกินไปของข้อคำถามและให้มีความสวยงามพอสมควรและนำประเด็นที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการตั้งคำถาม

2. ประเด็นแบบการสัมภาษณ์

เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ได้แก่ ส่วนนำเป็นข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ส่วนที่ 2 ประเด็นแนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบความแม่นยำหรือเที่ยงตรง (Validity) ดังต่อไปนี้

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาที่ปรึกษางานวิจัยในการแก้ไขเพิ่มเติมแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 ไปทดสอบความแม่นยำโดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านโดย

มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) จบการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป 2) มีความเชี่ยวชาญด้านงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อตรวจสอบแก้ไขความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เนื้อหาว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และตลอดจนคำวิจารณ์เสนอแนะและตัดสินใจในการเลือกใช้คำหรือข้อความ ในแบบสอบถามให้คะแนนค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC: Index of item objective congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ไว้ใช้เป็นข้อคำถามจริงและตัดข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.67 ทิ้งไป โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ถ้ามีความสอดคล้องผู้เชี่ยวชาญจะให้ค่าเป็น “+1” แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จะให้ค่าเป็น “-1” และในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ก็จะให้ค่าเป็น “0” แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร จากนั้นนำผลไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยมีสูตรการคำนวณค่าความเที่ยงตรง ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ภายหลังการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้คะแนนวัดความแม่นยำตรงทุกข้อมากกว่า 0.67 (ภาคผนวก ง) จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการประเมินและแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบครั้งสุดท้าย

2. นอกจากนี้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณคณะวิจัยนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านมีดังต่อไปนี้ (ภาคผนวก ง)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำนวน 54 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753 สำหรับรายด้านได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.67 ทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753
2. บทบาทของครูอาจารย์ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9754
3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756
4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753
5. บทบาทของสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำนวน 23 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753 สำหรับรายข้อได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.67 ทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755
2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการให้นิสิตนักศึกษาเป็นอาสาสมัคร และมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756
3. การส่งเสริมความรู้คุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาของการเรียนการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755
4. มีวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม ศิลธรรม และวิชาทักษะชีวิตให้แก่นิสิตนักศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755
5. การจัดนิทรรศการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการประพฤตินิชอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755
6. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น รณรงค์เผยแพร่ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755
7. มีสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น การช่วยเหลือ การเอาใจใส่ดูแล ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756
8. การจัดกิจกรรมโดยให้ผู้ปกครอง หรือคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9759
10. สร้างเครือข่ายนิสิตนักศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9753
11. มีบุคลากรในสถานศึกษาให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9758
12. มีคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา เช่น องค์การ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9757
13. ส่งเสริมให้เกิดชมรมตัวอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9758
14. มีสถานที่พร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นที่ปฏิบัติ และประกอบศาสนกิจที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9757
15. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกประเภทที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9760
16. จัดประกวดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการปฏิบัติจริง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756
17. จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือเสนอผลงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756
18. จัดรายการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์วงจรปิด เว็บไซต์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756

19. สร้างระบบการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755

20. วัฒนธรรมแบบอย่างที่ดีของผู้นำ/ผู้บริหารในสังคมและประเทศอย่างจริงจัง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9755

21. มีการยกย่อง เชิดชู ให้รางวัล ผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมให้ปรากฏแก่สาธารณชน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9756

22. มีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9758

23. สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9757

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูล แนวทางการคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอรายชื่อและจำนวนนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการทั้งหมดของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. รวบรวมจำนวนนิสิตนักศึกษาจากข้อมูลที่ได้รับมาดำเนินการเก็บกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2557 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเองจากแบบสอบถาม ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครแต่ละแห่งตามประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การกำหนดประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับหัวข้อการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหาร ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาหรือผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

2. อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ

3. นักศึกษา ได้แก่ นายกองค้การบริหารนิสิตนักศึกษาหรือผู้แทนจากคณะกรรมการองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน
2. อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน

รวมจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวนทั้งสิ้น 18 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) คณะผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและคัดเอาแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) คณะผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

3. การประมวลผลข้อมูล คณะผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

4.1 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเป็นค่าร้อยละ

4.2 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวัดระดับข้อมูลจากแบบสอบถามประเภทอัตราภาคชั้น (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีการกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับความสำคัญของบทบาทมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับความสำคัญของบทบาทมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับความสำคัญของบทบาทปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับความสำคัญของบทบาทน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับความสำคัญของบทบาทน้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น ใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้น โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977, p.181-183) ตามลำดับดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น เท่ากับ} & \quad \frac{\text{Maximum} - \text{Minimum}}{\text{Interval}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ & = \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

จากนั้นนำมาหาเกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21-5.00 มากที่สุด	ระดับความสำคัญของบทบาทมากที่สุด
3.41-4.20 มาก	ระดับความสำคัญของบทบาทมาก
2.61-3.40 ปานกลาง	ระดับความสำคัญของบทบาทปานกลาง
1.81-2.60 น้อย	ระดับความสำคัญของบทบาทน้อย
1.00-1.80 น้อยที่สุด	ระดับความสำคัญของบทบาทน้อยที่สุด

4.3 นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวัดระดับข้อมูลจากแบบสอบถามประเภทอันตรภาค (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีการกำหนดคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับทัศนคติมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับทัศนคติมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับทัศนคติด้านกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับทัศนคติน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับทัศนคติน้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น ใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้น โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977, p.181-183) ตามลำดับดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น เท่ากับ} & \quad \frac{\text{Maximum} - \text{Minimum}}{\text{Interval}} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ & \quad = \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

จากนั้นนำมาหาเกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21-5.00 มากที่สุด	ระดับทัศนคติมากที่สุด
3.41-4.20 มาก	ระดับทัศนคติมาก
2.61-3.40 ปานกลาง	ระดับทัศนคติด้านกลาง
1.81-2.60 น้อย	ระดับทัศนคติน้อย
1.00-1.80 น้อยที่สุด	ระดับทัศนคติน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยการวิเคราะห์ค่าที (Independent-Samples t-test) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1

5.3 วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) การหาค่าสัมประสิทธิ์ r เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

	$\bar{x}$	=	$\frac{\sum X}{n}$
เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

	SD	=	$\sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$
เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (ภาคผนวก ง)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่า t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD)

3.3 การทดสอบสมมติฐานค่าสหสัมพันธ์ (r) ใช้สถิติการวิเคราะห์ของ Pearson การหาค่าสัมประสิทธิ์ r ดังนี้

$$r = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

x,y = ตัวแปรที่ต้องการหาค่าความสัมพันธ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 แสดงความสัมพันธ์ทางบวกหรือทาง

เดียวกัน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550, หน้า 316)

มีดังนี้

มีค่าระหว่าง	0.91-1.00	หมายถึง	มีค่าสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
มีค่าระหว่าง	0.71-0.90	หมายถึง	มีค่าสัมพันธ์ในระดับสูง
มีค่าระหว่าง	0.31-0.70	หมายถึง	มีค่าสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
มีค่าระหว่าง	0.01-0.30	หมายถึง	มีค่าสัมพันธ์ในระดับต่ำ
มีค่าระหว่าง	0.00	หมายถึง	มีค่าสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งการการสัมภาษณ์รายบุคคลตามที่กำหนดแล้ว คณะวิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนอย่างละเอียด
2. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปสัมภาษณ์มาอ่านทบทวนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การวิจัยประกอบไปด้วยวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 130 คิดเป็นร้อยละ 32.83 สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 อาชีพผู้ปกครองรับจ้าง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.99 และเคยมีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม 1-3 ครั้งต่อปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 รายละเอียดตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) (n=396)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	165	41.67
หญิง	231	58.33
2. ปัจจุบันศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	81	20.45
ชั้นปีที่ 2	103	26.01
ชั้นปีที่ 3	130	32.83
ชั้นปีที่ 4	82	20.71
3. สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา		
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	126	31.82
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	44	11.11
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	57	14.39

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) (n=396)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	34	8.59
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	47	11.87
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	88	22.22
4. อาชีพผู้ปกครอง		
รับจ้าง	91	22.99
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	61	15.40
พนักงานเอกชน	60	15.15
เกษตรกร	32	8.08
ค้าขาย	84	21.21
ธุรกิจส่วนตัว	67	16.92
อื่น ๆ	1	0.25
5. ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง คุณธรรมจริยธรรม		
ไม่เคย	95	23.99
เคย จำนวนกี่ครั้งต่อปี		
1-3 ครั้ง	125	31.56
4-6 ครั้ง	108	27.27
7-10 ครั้ง	42	10.61
มากกว่า 10 ครั้ง	26	6.57
รวม	396	100.00

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของครูอาจารย์ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษาและมีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ ให้ความเอาใจใส่ใกล้ชิดเหมือนญาติผู้ใหญ่ รวมทั้งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา รองลงมาบทบาทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการประกายก่อกองโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่นและมีระบบที่

สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวไปตลอด

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของครูอาจารย์ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .43) รองลงมาบทบาทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .48) และบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = .48) รายละเอียดตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. บทบาทของสถานศึกษา	3.86	.48	มาก	2
2. บทบาทของครูอาจารย์	3.93	.43	มาก	1
3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน	3.80	.51	มาก	4
4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.79	.48	มาก	5
5. บทบาทของสื่อมวลชน	3.83	.55	มาก	3
รวม	3.84	.39	มาก	

2. บทบาทของสถานศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาด้านบทบาทของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .69) รองลงมา มีระบบที่สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .73) และมีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .73) รายละเอียดตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 บทบาทของสถานศึกษา

บทบาทของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.01	.73	มาก	2
2. มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น	4.04	.69	มาก	1
3. มีแนวทางในการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี	3.88	.66	มาก	3
4. มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย/ชุมชน ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	3.88	.71	มาก	4
5. มีรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และความต้องการของสังคม	3.82	.71	มาก	6
6. มีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องตามความต้องการของนิสิตนักศึกษา	3.85	.69	มาก	5
7. มีมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตน	3.82	.72	มาก	7
8. มีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม	3.74	.73	มาก	10
9. มีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	3.81	.71	มาก	8
10. มีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.77	.75	มาก	9
รวม	3.86	.48	มาก	

3. บทบาทของครูอาจารย์

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาด้านบทบาทของครูอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .72) รองลงมา มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ อยู่ในระดับมาก

มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = .75) และมีศักยภาพในการเป็นที่ปรึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .72) รายละเอียดตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 บทบาทของครูอาจารย์

บทบาทของครูอาจารย์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. มีศักยภาพในการเป็นที่ปรึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.84	.72	มาก	12
2. ให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจากการเสริมสร้างประสบการณ์จริง	3.85	.70	มาก	10
3. ยกย่องเชิดชู สร้างค่านิยมให้นิสิตนักศึกษาได้คำนึงถึง “ศักดิ์ศรี” และคุณค่า “ของตนเอง”	3.93	.75	มาก	8
4. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น การแต่งกาย ความประพฤติ	3.94	.75	มาก	7
5. ครูอาจารย์มีการตักเตือนและลงโทษนิสิตนักศึกษาที่กระทำความผิด	3.96	.73	มาก	5
6. ครูอาจารย์ถ่ายทอดประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา	3.96	.70	มาก	4
7. ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา	4.01	.72	มาก	1
8. มีทักษะการพูดให้นิสิตนักศึกษามีกำลังใจ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี	3.97	.73	มาก	3
9. มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ	4.01	.75	มาก	2
10. มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงต่อการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม	3.95	.70	มาก	6
11. สร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนกระบวนความคิดให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีคุณธรรมจริยธรรม	3.88	.72	มาก	9
12. สอดแทรกเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน	3.84	.71	มาก	11
รวม	3.93	.43	มาก	

4. บทบาทของกลุ่มเพื่อน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาด้านบทบาทของกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .69) รองลงมา กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .76) และนิสิตนักศึกษาเลียนแบบกลุ่มเพื่อนแม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง เช่น แต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ลอกการบ้าน ขำเรียนสาย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = .79) รายละเอียดตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 บทบาทของกลุ่มเพื่อน

บทบาทของกลุ่มเพื่อน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต	3.90	.69	มาก	1
2. นิสิตนักศึกษาเลียนแบบกลุ่มเพื่อนแม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง เช่น แต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ลอกการบ้าน ขำเรียนสาย	3.72	.79	มาก	10
3. กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ	3.85	.76	มาก	2
4. กลุ่มเพื่อนต่างเพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความอดทน ความมีสติสัมปชัญญะ ความยุติธรรม	3.79	.72	มาก	6
5. กลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความคิด การแสดงออก	3.83	.75	มาก	3
6. ความมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	3.82	.71	มาก	4

ตารางที่ 4.5 บทบาทของกลุ่มเพื่อน (ต่อ)

บทบาทของกลุ่มเพื่อน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
7. กลุ่มเพื่อนมีส่วนช่วยในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน	3.77	.76	มาก	9
8. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทำให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	3.77	.75	มาก	8
9. กลุ่มเพื่อนมีส่วนให้คำแนะนำแนวทางแก้ไขเมื่อตนเองมีพฤติกรรมที่ขัดต่อคุณธรรมจริยธรรม	3.78	.75	มาก	7
10. นิสิตนักศึกษาเลือกคบเพื่อนโดยพิจารณาจากผู้ที่มิทัศนคติหรือพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน	3.80	.76	มาก	5
รวม	3.80	.51	มาก	

5. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาต่อบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .69) รองลงมา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .70) และพฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาไม่ขัดแย้งกับคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = .70) รายละเอียดตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา

บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. สถานศึกษามีระบบในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม	3.81	.71	มาก	5
2. สถานศึกษามีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง	3.83	.74	มาก	4

ตารางที่ 4.6 บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา (ต่อ)

บทบาทของสังคมภายในและภายนอก สถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ของการมี บทบาท	อันดับที่
3. ได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจาก ชุมชนภายนอกสถานศึกษา	3.81	.72	มาก	6
4. ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่ง สอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม	3.79	.73	มาก	7
5. สังคมภายในสถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่ง สอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม	3.71	.73	มาก	11
6. มีการยกย่องเชิดชูคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม และนำมาเป็นต้นแบบของชุมชน	3.76	.77	มาก	8
7. ชุมชนมีความสัมพันธ์กับสถานศึกษาในการจัด กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.74	.69	มาก	9
8. พฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษามีความ สอดคล้องไม่ขัดแย้งกับคุณธรรมจริยธรรมที่พึง ประสงค์	3.69	.70	มาก	12
9. มีการนำนิสิตนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการ เรียกร้องคุณธรรมจริยธรรมในสังคม	3.71	.72	มาก	10
10. คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.89	.69	มาก	1
11. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีใน ชุมชน	3.85	.70	มาก	2
12. ชุมชนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือมีความเอื้อ อาทร	3.84	.72	มาก	3
รวม	3.79	.48	มาก	

6. บทบาทของสื่อมวลชน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาต่อบทบาทของสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = .55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = .78) รองลงมา สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .75) และสื่อมวลชนควรเสนอข่าวสารในมุมมองตรงกันข้าม เช่น การฆ่าตัวตายไม่ใช่เป็นวิธีที่ถูกต้อง ชี้ชัดถึงบาปแห่งการ

กระทำหรือการพยายามฆ่าตัวตาย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .76) รายละเอียดตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 บทบาทของสื่อมวลชน

บทบาทของสื่อมวลชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย	3.92	.78	มาก	1
2. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลต่อพฤติกรรมบางอย่างของนิสิตนักศึกษา เช่น การเลือกเครื่องแต่งกาย ทรงผม	3.84	.73	มาก	3
3. นิสิตนักศึกษาได้รับความรู้และความคิดจากการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน โดยยึดเป็นค่านิยมบางประการของตน เช่น ค่านิยมการแต่งกาย	3.83	.74	มาก	5
4. การนำเสนอภาพข่าวสารของสื่อมวลชนมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้เกิดความคิด พฤติกรรมเกี่ยวกับความรุนแรง เช่น ภาพยนตร์โทรทัศน์ เกมต่าง ๆ	3.78	.77	มาก	9
5. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแบบทางลบ เช่น เปลี่ยนแบบฉาบฉวยฆ่าตัวตายด้วยการกรีดข้อมือเพื่อประชดความรักที่ไม่สมหวัง	3.82	.73	มาก	7
6. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนในรูปแบบของความรุนแรง มีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมความรุนแรง เช่น การก่อความรุนแรง การทำร้ายตนเอง	3.79	.78	มาก	8
7. สื่อมวลชนควรเสนอข่าวสารในมุมมองตรงกันข้าม เช่น การฆ่าตัวตายไม่ใช่เป็นวิธีที่ถูกต้อง ซึ่งขัดถึงบาปแห่งการกระทำหรือการพยายามฆ่าตัวตาย	3.77	.76	มาก	10
8. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอย่างขาดจรรยาบรรณ ส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีคุณธรรม	3.84	.76	มาก	4

ตารางที่ 4.7 บทบาทของสื่อมวลชน (ต่อ)

บทบาทของสื่อมวลชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
จริยธรรมของนิสิตนักศึกษา				
9. ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร	3.83	.79	มาก	6
10. สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม	3.86	.75	มาก	2
รวม	3.83	.55	มาก	

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี และกฎหมาย รองลงมามีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเหมาะสมจึงต้องมีการกำหนดบทลงโทษเพื่อไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ การลงโทษควรเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตกลงกันไว้ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจชัดเจนโดยไม่เคลือบแคลงถึงความถูกต้องเป็นธรรม และเจตนาดีของครูอาจารย์ พร้อมทั้งจะรับโทษ และลงโทษอย่างมีเหตุผล

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = .80) รองลงมามีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .78) และมีบุคลากรในสถานศึกษาให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = .76) รายละเอียดตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับของการมีบทบาท	อันดับที่
1. กำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม	3.76	.72	มาก	13
2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการให้นิสิตนักศึกษาเป็นอาสาสมัคร และมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม	3.73	.70	มาก	21
3. การส่งเสริมความรู้คุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาของการเรียนการสอน	3.75	.75	มาก	17
4. มีวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม ศิลธรรม และวิชาทักษะชีวิตให้แก่นิสิตนักศึกษา	3.81	.72	มาก	8
5. การจัดนิทรรศการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อลดความเสี่ยงต่อการประพฤตินิชอบ	3.82	.76	มาก	7
6. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น รณรงค์เผยแพร่ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี	3.80	.77	มาก	9
7. มีสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น การช่วยเหลือ การเอาใจใส่ดูแล	3.75	.75	มาก	18
8. การจัดกิจกรรมโดยให้ผู้ปกครอง หรือคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	3.76	.74	มาก	14
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	3.79	.75	มาก	10
10. สร้างเครือข่ายนิสิตนักศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา	3.77	.73	มาก	12
11. มีบุคลากรในสถานศึกษาให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.71	.76	มาก	23
12. มีคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา เช่น	3.73	.77	มาก	22

ตารางที่ 4.8 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	$\bar{x}$	S.D.	บทบาท	อันดับที่
องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา				
13. ส่งเสริมให้เกิดชมรมตัวอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.76	.75	มาก	15
14. มีสถานที่พร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นที่ปฏิบัติ และประกอบศาสนกิจที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.74	.76	มาก	20
15. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกประเภทที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.76	.76	มาก	16
16. จัดประกวดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการปฏิบัติจริง	3.83	.79	มาก	5
17. จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือเสนอผลงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.82	.74	มาก	6
18. จัดรายการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์วงจรปิด เว็บไซต์	3.79	.76	มาก	11
19. สร้างระบบการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสถานศึกษา	3.96	.69	มาก	3
20. รณรงค์แบบอย่างที่ดีของผู้นำ/ผู้บริหารในสังคมและประเทศอย่างจริงจัง	3.75	.89	มาก	19
21. มีการยกย่อง เชิดชู ให้รางวัล ผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมให้ปรากฏแก่สาธารณชน	3.92	.77	มาก	4
22. มีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ	4.00	.78	มาก	2
23. สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝังถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี	4.10	.80	มาก	1
รวม	3.81	.46	มาก	

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การทดสอบสมมติฐานคณะวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สมมติฐานระหว่างเพศกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศพบว่า ไม่แตกต่างกัน ($t=2.714, P=.100$) รายละเอียดตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามเพศ

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ชาย (n=165)		หญิง (n=231)		t-value	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	3.82	.44	3.80	.48	2.714	.100

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2. การทดสอบสมมติฐานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจุบันศึกษา

การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันศึกษาชั้นปีแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามปัจจุบันศึกษาชั้นปี พบว่า แตกต่างกัน ($F=4.140, P=.007$) รายละเอียดตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตาม
ปัจจุบันศึกษา

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-Ratio	p
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.590	3	.863	4.140	.007*
	ภายในกลุ่ม	81.739	392	.209		
ภาพรวม	รวม	84.329	395			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.10 ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปีที่ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันศึกษาชั้นปีแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนั้น คณะวิจัยนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธีทดสอบแบบรายคู่ด้วยค่าสถิติ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธีทดสอบแบบรายคู่ด้วยค่าสถิติ Least Significant Difference (LSD) พบว่า

นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จากการวิเคราะห์ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .004 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างเป็นรายคู่กับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา น้อยกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .2084

นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จากการวิเคราะห์ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างเป็นรายคู่กับนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา น้อยกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .2084 รายละเอียดตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันศึกษาแตกต่างกันต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ปัจจุบันศึกษา	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ชั้นปีที่ 1	3.87	-	.0766	.0000	.2084*
ชั้นปีที่ 2	3.80		-	-.0765	.1319
ชั้นปีที่ 3	3.87			-	.2084*
ชั้นปีที่ 4	3.67				-
รวม	3.80				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. การทดสอบสมมติฐานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา

การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่มีสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกัน ($F=5.086, P=.000$) รายละเอียดตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-Ratio	p
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่าง	5.163	5	1.033	5.086	.000*
	กลุ่ม	79.167	390	.203		
	ภายในกลุ่ม					
ภาพรวม	รวม	84.329	395			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.12 สถานศึกษาที่กำลังศึกษา พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนั้น คณะวิจัยนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธีทดสอบแบบรายคู่ด้วยค่าสถิติ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิสิตนศึกษา น้อยกว่านิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .1924

นิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับนิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจากการวิเคราะห์ พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .036 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า นิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แตกต่างเป็นรายคู่กับนิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนศึกษา น้อยกว่านิสิตนศึกษาที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .2056 รายละเอียดตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของนิสิตนศึกษาตามสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา แตกต่างกันต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนศึกษา

ปัจจุบันศึกษา	$\bar{x}$	มรภ. จันทร เกษม	มรภ. ธนบุรี	มรภ. บ้าน สมเด็จ เจ้าพระยา	มรภ. พระ นคร	มรภ. สวนดุสิต	มรภ. สวน สุนันทา
มรภ.จันทรเกษม	3.66	-	-.2477*	-.1568*	-.3623*	-.2175*	-.1924*
มรภ.ธนบุรี	3.91		-	.0909	-.1146	.0301	.0553
มรภ.บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	3.82			-	-.2056*	-.0608	-.0356
มรภ.พระนคร	4.02				-	.1448	.1700
มรภ.สวนดุสิต	3.88					-	.0252
มรภ.สวนสุนันทา	3.85						-
รวม	3.86						

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. การทดสอบสมมติฐานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพผู้ปกครอง

การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนศึกษาจากความคิดเห็นของนิสิตนศึกษาที่อาชีพผู้ปกครองแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนศึกษา จำแนกอาชีพผู้ปกครอง พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=1.440, P=.198$) รายละเอียดตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-Ratio	p
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.832	6	.305	1.440	.198
	ภายในกลุ่ม	82.497	389	.212		
ภาพรวม	รวม	84.329	395			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5. การทดสอบสมมติฐานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=2.375, P=.052$) รายละเอียดตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F-Ratio	p
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.000	4	.500	2.375	.052
	ภายในกลุ่ม	82.329	391	.211		
ภาพรวม	รวม	84.329	395			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

6. การทดสอบสมมติฐาน บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

บทบาทของสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า บทบาทของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแนว

ทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ .576 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บทบาทของสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง รายละเอียดตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ความสัมพันธ์	บทบาทของสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
บทบาทของสถานศึกษา	-	.576(**) (.000)
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา		-

บทบาทของครูอาจารย์ในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า บทบาทของครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ .591 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บทบาทของครูอาจารย์ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง รายละเอียดตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครูอาจารย์ในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ความสัมพันธ์	บทบาทของครูอาจารย์	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
บทบาทของครูอาจารย์	-	.591(**) (.000)
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา		-

บทบาทของกลุ่มเพื่อนในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า บทบาทของกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ .566 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บทบาทของกลุ่มเพื่อนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง รายละเอียดตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของกลุ่มเพื่อนในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ความสัมพันธ์	บทบาทของกลุ่มเพื่อน	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
บทบาทของกลุ่มเพื่อน	-	.566(**) (.000)
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา		-

บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ .699 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง รายละเอียดตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ความสัมพันธ์	บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา	-	.699(**) (.000)
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา		-

บทบาทของสื่อมวลชนในภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา พบว่า ค่า Sig. (2-Tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า บทบาทของสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ .684 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บทบาทของสื่อมวลชนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง รายละเอียดตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสื่อมวลชนภาพรวมกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

ความสัมพันธ์	บทบาทของสื่อมวลชน	แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
บทบาทของสื่อมวลชน	-	.684(**) (.000)
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา		-

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คณะผู้วิจัยจึงนำประเด็นที่น่าสนใจมาดำเนินการต่อในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ประกอบไปด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าบทบาทของสถานศึกษามีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คือ สถานศึกษามีระบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่มีความชัดเจน โดยแจ้งให้นิสิตนักศึกษาทราบในวันปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และมอบนโยบายให้แก่แต่ละคณะดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามบัณฑิตที่พึงประสงค์แยกตามฐานชั้นปี เช่น ชั้นปีที่ 1 กิจกรรมเข้าค่ายหรือธรรมะ ชั้นปีที่ 2-3 กิจกรรมส่งเสริมการใช้ชีวิต ชั้นปีที่ 4 กิจกรรมที่มุ่งเน้นการทำงานในอนาคตของแต่ละคณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาของคณะร่วมกับครูอาจารย์ประจำคณะร่วมกำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และมีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา (องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา) ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษาในภาพรวมให้กับนิสิตนักศึกษาทุกคณะและทุกชั้นปี เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมการประกวดการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบของสถานศึกษา กิจกรรมทำความดีมีรางวัล ให้อยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF เกณฑ์ประกันคุณภาพสถานศึกษา และเป็นไปตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการประเมินผลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมไม่ค่อยประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะถูกบังคับ โดยเฉพาะเรื่องการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบของสถานศึกษา นิสิตนักศึกษาก็จะแต่งเฉพาะงานพิธีของสถานศึกษาเท่านั้น เช่น กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งนิสิตนักศึกษามองว่าการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักศึกษามีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติพร้อมกับการได้ท่องเที่ยวเพื่อเป็นแรงจูงใจ โดยต้องจัดกิจกรรมให้มีบ่อยครั้ง เช่น ภาคการศึกษาละ 2-3 ครั้ง เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้จดจำและนำไปปฏิบัติตาม

2. บทบาทของครูอาจารย์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าบทบาทของครูอาจารย์มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คือ นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบครูอาจารย์ เช่น หากอาจารย์ไม่ตั้งใจสอนนิสิตนักศึกษาก็จะไม่ตั้งใจฟัง ครูอาจารย์เข้าสอนช้านิสิตนักศึกษาก็จะเข้าเรียนช้าเช่นกัน ปัจจุบันครูอาจารย์มีความอดทนต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาน้อยเนื่องจากอายุของครูอาจารย์กับอายุของนิสิตนักศึกษาไม่ค่อยห่างกัน ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาชีพครูทำให้ครูอาจารย์ไม่ค่อยเข้าใจพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา ไม่รับฟังความคิดเห็น ถ้าความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่างจากครูอาจารย์ก็จะมีอคติกับนิสิตนักศึกษา ครูอาจารย์

บางคนพูดหยาบคายเมื่อพูดถึงบุคคลที่สามที่จะเล่าให้นิสิตนักศึกษาฟังเรื่องที่ทะเลาะกับครูอาจารย์ในสถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งครูอาจารย์จะมีบทบาทมากต่อนิสิตนักศึกษาก็ต่อเมื่อได้สอนนิสิตนักศึกษา ซึ่งครูอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนิสิตนักศึกษา มีมาตรฐานเดียวกันในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาเพื่อไม่ให้ นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน มีความน่าเคารพ และสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าบทบาทของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คือ กลุ่มเพื่อนมีบทบาทมากต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีความสนิทกับเพื่อนมากกว่าครูอาจารย์หรือผู้ปกครอง กลัวเพื่อนไม่รัก ไม่ให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบทั้งด้านบวกและด้านลบจากกลุ่มเพื่อน เช่น การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาหากเพื่อนในกลุ่มแต่งถูกระเบียบเพื่อนในกลุ่มก็จะแต่งตาม หากเพื่อนในกลุ่มเข้าชั้นเรียนสายก็จะเข้าชั้นเรียนสายตาม โดยส่วนมากนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบด้านลบมากกว่าด้านดี โดยนิสิตนักศึกษาจะเลียนแบบทั้งที่รู้ว่าเป็นสิ่งไม่ดีแต่ก็จะทำเนื่องจากมีความท้าทาย เพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบ เป็นต้น และนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะเลือกอยู่กับกลุ่มเพื่อนต่างเพศเนื่องจากมีความหลากหลายทางความคิด คอยด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เข้าใจกัน เช่น นิสิตนักศึกษาจะเลือกอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีหลากหลายความคิดมากกว่าอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่เรียนเก่งเนื่องจากไม่มีความท้าทาย

4. บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าบทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษามีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คือ สังคมภายในสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา เช่น ภาพการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบ ภาพบุคคลต้นแบบที่ทำความดี และมีการเชิญบุคคลต้นแบบมาพูดในวันไหว้ครูและวันปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาหรือนำนักศึกษาต้นแบบที่ทำความดีมาขึ้นปกหนังสือของสถานศึกษา ก็จะทำให้นิสิตนักศึกษารู้สึกถึงบรรยากาศด้านคุณธรรมจริยธรรม หากบุคลากรในสถานศึกษาทะเลาะเบาะแว้งกันก็จะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่นิสิตนักศึกษาและทำให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติตาม ซึ่งนิสิตนักศึกษามีความคิดว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่ครูอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ที่นิสิตนักศึกษาติดต่อกันด้วยหรือมีความสนิทสนมจะไม่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และสังคมภายนอกสถานศึกษา เช่น วัด ชุมชน โรงเรียน สถานศึกษาได้เชิญผู้นำชุมชน

ผู้ปกครอง เจ้าของหอพักรอบมหาวิทยาลัย มาร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หากเคยทำกิจกรรมร่วมกันก็ยิ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

5. บทบาทของสื่อมวลชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และ องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าบทบาทของ สื่อมวลชนมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา คือ สื่อมวลชนมีการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารโดยมุ่งเน้นการการขายข่าวมากเกินไปจนขาดจรรยาบรรณ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก ซึ่งนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ก่ลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร ที่สื่อนำเสนอทำให้มีการหลงเชื่อและส่งต่อข้อมูลหรือมีพฤติกรรมเลียนแบบบางอย่างจากการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสาร เช่น การแต่งกาย ทรงผม การทำศัลยกรรม การพูด การแสดงออก การสูบบุหรี่ การ กระทำคามผิดทางกฎหมาย โดยมีการส่งต่อข้อมูลที่ผิดกฎหมายเนื่องจากต้องการความรวดเร็วใน การส่งต่อและต้องการยอดชื่นชอบ Like (ยอดไลค์) จากเพื่อนสมาชิก ซึ่งผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับ สื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสารที่ มากกว่านี้

6. อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และ องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าอุปสรรคในการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน มีดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจกับกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะเรื่องวิชาการที่มีผู้บรรยายและนั่งฟังเฉย ๆ มองว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ
2. มีร้านเหล้าใกล้กับสถานศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งสุราหรือยา เสพติดได้ง่าย
3. สังคมปัจจุบันมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อให้ตนเองอยู่รอด เพื่อให้มีความทัดเทียมบุคคล อื่นหรืออยู่เหนือบุคคลอื่น ทำให้ผู้ปกครองขาดการดูแล อบรมสั่งสอนนิสิตนักศึกษา และมองว่าเป็น หน้าที่ของครูอาจารย์ที่ต้องอบรมสั่งสอนนิสิตนักศึกษา
4. การแต่งกายของนิสิตนักศึกษาเป็นเรื่องแฟชั่นทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ยอมแต่งกาย ที่ถูกระเบียบ โดยมองว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญต่อการเรียนและมีตัวอย่างที่ไม่ถูกต้องที่สามารถเลียนแบบได้ เช่น การแต่งกายของเพื่อนหรือรุ่นพี่
5. ครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานเดียวกันในการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษา ทำ ให้นิสิตนักศึกษารู้สึกถึงความไม่ยุติธรรมเมื่อตนเองถูกทำโทษในขณะที่เพื่อนไม่ถูกทำโทษ โดยที่ กระทำคามผิดในลักษณะเดียวกัน

6. การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) อย่างขาดจรรยาบรรณ เนื่องจากปัจจุบันนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เป็นอย่างมาก ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบแม้จะรู้ว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นผิดก็ตาม

7. ครูอาจารย์บางคนไม่ค่อยให้ความสนใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากครูอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะไม่มีความมั่นคงในอาชีพ เช่น ครูอาจารย์สัญญาจ้างที่ต้องต่อสัญญาทำให้ครูอาจารย์มุ่งแต่ทำผลงานเพื่อจะได้ต่อสัญญาจ้าง และไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เกรงกลัวผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหากไปตักเตือนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษา เช่น กลัวนิสิตนักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอนไม่ผ่าน

8. นิสิตนักศึกษามีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์ Social Network มากโดยจะเลือกติดตามข้อมูลข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก เช่น หากมีข้อมูลข่าวสารนิสิตนักศึกษาทำร้ายร่างกายกันกับข้อมูลข่าวสารนิสิตนักศึกษาเก็บกระเป๋าสตางค์เงินได้และส่งคืนเจ้าของก็จะเลือกติดตามข้อมูลข่าวสารนิสิตนักศึกษาทำร้ายร่างกายกันมากกว่า

9. นิสิตนักศึกษามีความคิดเป็นของตนเอง ตัดสินใจได้ว่าอยากปฏิบัติตนอย่างไร หากนิสิตนักศึกษาอยากทำอะไรจะทำถ้าหากไม่อยากทำอะไรจะไม่ทำไม่ว่าสิ่งที่ทำนั้นจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือผิดก็ตาม และไม่ค่อยเชื่อในสิ่งที่ครูอาจารย์หรือบุคคลอื่นตักเตือน

10. นิสิตนักศึกษาติดเพื่อน เชื่อเพื่อน ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น เพื่อนในกลุ่มไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะไม่เข้าร่วมเช่นกันทั้งที่นิสิตนักศึกษาอยากเข้าร่วมก็ตาม

11. นิสิตนักศึกษามีพื้นฐานครอบครัวที่ต่างกัน และส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่กับครอบครัว เนื่องจากครอบครัวอยู่ต่างจังหวัด พ่อแม่แยกทางกัน ทำให้ขาดการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว

12. นิสิตนักศึกษามองว่าการทำความผิดเป็นเรื่องปกติที่ใคร ๆ ก็ทำกัน เช่น การแต่งกายโป๊เปลือย การทำร้ายบุคคลอื่นที่ไม่ชอบแล้วอัดคลิปวิดีโอเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ Social Network หากถูกดำเนินคดีทางกฎหมายแล้วขอโทษเรื่องก็จบเหมือนที่นำเสนอในข่าว

7. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารคณะวิทยาการจัดการ ผู้บริหารกองพัฒนานิสิตนักศึกษา และองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน มีดังนี้

1. ครูอาจารย์ที่ปรึกษาควรรับผิดชอบดูแลนิสิตนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งจบการศึกษา เพื่อติดตามดูแลและพัฒนาพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

2. ครูอาจารย์ต้องมีความเป็นกันเองกับนิสิตนักศึกษา เปรียบเสมือนเป็นพี่ เป็นเพื่อนที่นิสิตนักศึกษากล้าที่จะเข้าหาและสามารถพูดคุยได้ทุกเรื่อง

3. บุคลากรในสถานศึกษาที่ไม่ใช่ครูอาจารย์ เช่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว ไม่มองว่าเป็นหน้าที่ของครูอาจารย์เท่านั้นที่ต้องดูแลอบรมสั่งสอนนิสิตนักศึกษา และควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษา โดยมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการให้นิสิตนักศึกษาสนใจที่จะอ่านแล้วนำไปปฏิบัติตามควรเป็นโปสเตอร์ ป้ายคำสอน คำเตือน ที่มีข้อความที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป ควรมีรูปการ์ตูน รูปวาด เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับนิสิตนักศึกษา

5. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นิสิตนักศึกษาให้ความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติพร้อมกับการได้ท่องเที่ยวเพื่อเป็นแรงจูงใจ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน และควรมีลักษณะความบันเทิง สนุกสนาน หรือมีวิทยากรที่เป็นต้นแบบที่ดีมาพูดและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไป โดยต้องจัดกิจกรรมให้มีบ่อยครั้ง เช่น ภาคการศึกษาละ 2-3 ครั้ง เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้จดจำและนำไปปฏิบัติตาม

6. สื่อมวลชนควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารทั้งด้านบวกและด้านลบควบคู่กันไป เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เห็นถึงการทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

7. ควรมีการจัดประกวดชุดกิจกรรมที่ทำความดีแทนการประกวดดาวเดือน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนิสิตนักศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม

8. สถานศึกษาควรสอบถามหรือรับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาว่ามีความต้องการอะไร ไม่ใช่สถานศึกษาต้องการอะไรแล้วมากำหนดให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติตาม เช่น กิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาหรือครูอาจารย์จะเป็นผู้กำหนดแล้วให้นิสิตนักศึกษาปฏิบัติตาม ควรให้นิสิตนักศึกษาได้คิดและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ต้องการหรืออยากทำ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนิสิตนักศึกษาได้ปฏิบัติตาม

9. ครูอาจารย์ในสถานศึกษาควรมีมาตรฐานในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจ ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง และไม่รู้สึกว่าจะไม่ได้รับความยุติธรรม

10. บุคคลรอบข้างนิสิตนักศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปกครอง กลุ่มเพื่อน ควรให้ความชื่นชมเมื่อนิสิตนักศึกษาทำความดีเพื่อให้รู้สึกว่าจะอยากทำความดีอีกหรือตักเตือนเมื่อทำความผิดเพื่อให้ทราบว่าการทำนั้นไม่ถูกต้องและไม่สมควรทำอีก

11. สถาบันศาสนาทุกศาสนาควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชน เนื่องจากปัจจุบันข่าวสารด้านลบมีมากทำให้นิสิตนักศึกษาขาดความเลื่อมใสศรัทธา

12. การปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัวและเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง คิดว่าตนเองโตแล้ว จึงทำให้การอบรมสั่งสอนไม่ค่อยได้ผลตามต้องการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 130 คิดเป็นร้อยละ 32.83 สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 อาชีพผู้ปกครองรับจ้าง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.99 และเคยมีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม 1-3 ครั้งต่อปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56

1.2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของครูอาจารย์ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาบทบาทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

1.3 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และมีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

1.4 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของครูอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาจารย์ เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และมีศักยภาพในการเป็นที่ปรึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

1.5 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความ

ชื่อเสียงสุจริต อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และนิสิตนักศึกษาเลียนแบบกลุ่มเพื่อนแม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง เช่น แต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ลอกการบ้าน เข้าเรียนสาย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

1.6 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และพฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา มีความสอดคล้องไม่ขัดแย้งกับคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

1.7 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และสื่อมวลชนควรเสนอข่าวสารในมุมมองตรงกันข้าม เช่น การฆ่าตัวตายไม่ใช่เป็นวิธีที่ถูกต้อง ชี้ชัดถึงบาปแห่งการกระทำหรือการพยายามฆ่าตัวตาย อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 1 รองลงมามีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับที่ 2 และมีบุคลากรในสถานศึกษาให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มาเป็นอันดับสุดท้าย

3. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

ผลสมมติฐานที่ตั้งในข้อที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ ปัจจุบันศึกษา สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา อาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม มีผลต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างกัน สรุปผลการสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

1. นิสิตนักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

2. นิสิตนักศึกษาที่ปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3. นิสิตนักศึกษาที่สถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. นิสิตนักศึกษาที่อาชีพผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

5. นิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลสมมติฐานที่ตั้งในข้อที่ 2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สรุปผลการสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน

2. บทบาทของครูอาจารย์มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน

4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน

5. บทบาทของสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลจากการสัมภาษณ์การวิจัยเชิงคุณภาพสรุปบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสถานศึกษา

สถานศึกษามีระบบสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม มีแนวทางในการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกระดับที่มีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF และเกณฑ์ประกันคุณภาพสถานศึกษา เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมการประกวด การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบของสถานศึกษา กิจกรรมทำความดีมีรางวัล โดยจากการประเมินผลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมเพราะถูกบังคับ โดยเฉพาะเรื่องการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบของสถานศึกษา นิสิตนักศึกษาจะแต่งเฉพาะงานพิธีของสถานศึกษาเท่านั้น เช่น กิจกรรมไหว้

ครู กิจกรรมปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งนิสิตนักศึกษามองว่าการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาไม่ใช่ประเด็นสำคัญในการเรียน

2. บทบาทของครูอาจารย์

นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบครูอาจารย์ เช่น ครูอาจารย์เข้าสอนช้านิสิตนักศึกษาก็จะเข้าเรียนช้าเช่นกัน ซึ่งครูอาจารย์จะมีบทบาทมากต่อนักศึกษาก็ต่อเมื่อสอนนิสิตนักศึกษา อายุของครูอาจารย์ไม่มีผลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาเพราะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของครูอาจารย์แต่ละคน และครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานเดียวกันในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษา เพื่อไม่ให้นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน โดยนิสิตนักศึกษาต้องการครูอาจารย์ที่เข้าใจ รับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี คอยอบรมสั่งสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี มีความน่าเคารพ และสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามากที่สุด เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีความสนิทกับเพื่อนมากกว่าครูอาจารย์หรือผู้ปกครอง กลัวเพื่อนไม่รัก ไม่ให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาหากเพื่อนในกลุ่มแต่งถูกระเบียบเพื่อนในกลุ่มก็จะแต่งตาม เพื่อนในกลุ่มเข้าชั้นเรียนสายก็จะเข้าชั้นเรียนสายตาม โดยส่วนมากนิสิตนักศึกษาก็จะมีการเลียนแบบพฤติกรรมด้านลบมากกว่าด้านดี โดยนิสิตนักศึกษาก็จะเลียนแบบทั้งที่รู้ว่าไม่ดีเนื่องจากมีความทำทนาย เพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบ เป็นต้น ซึ่งเพศของเพื่อนไม่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษาหากนิสิตนักศึกษาคุยด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เข้าใจกัน เพื่อนเพศนั้นไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็จะมีอิทธิพลต่อตนเอง

4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา

สถานศึกษามีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง สังคมภายในสถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม เช่น ภาพการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ถูกระเบียบ ภาพบุคคลต้นแบบที่ทำความดี มีการเชิญบุคคลต้นแบบมาพูดในวันไหว้ครูและวันปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาหรือนำนักศึกษาต้นแบบที่ทำความดีมาขึ้นปกหนังสือของสถานศึกษา แต่หากบุคลากรในมหาวิทยาลัยไม่ใช่ครูอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ที่นิสิตนักศึกษาติดต่อกันด้วยหรือมีความสนิทสนมจะไม่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษา ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม และหากเคยทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสถานศึกษา เช่น วัด ชุมชน โรงเรียน ก็ยิ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

5. บทบาทของสื่อมวลชน

การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนค้ำถึงการขายข่าวมากเกินไปโดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก ส่งผลต่อพฤติกรรมบางอย่างของนิสิตนักศึกษา เช่น การเลือกเครื่องแต่งกาย ทรงผม คำพูด การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอย่างขาดจรรยาบรรณส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และนิสิตนักศึกษาขาดการพิจารณาถ่วงถ่วงของข้อมูลข่าวสารทำให้หลงเชื่อและมีการส่งต่อข้อมูลที่ผิดกฎหมายเนื่องจากต้องการความรวดเร็วในการส่งต่อและต้องการยอดชื่นชอบ Like (ยอดไลค์) จากเพื่อนสมาชิก

6. อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

สังคมปัจจุบันมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อให้ตนเองอยู่รอด เพื่อให้มีความทัดเทียมกับบุคคลอื่น หรืออยู่เหนือบุคคลอื่น ทำให้ผู้ปกครองขาดการดูแลอบรมสั่งสอนนิสิตนักศึกษาเนื่องจากต้องทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และนิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเป็นของตนเองและตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตนเช่นไร ติดเพื่อน เชื้อเพื่อน ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น เพื่อนในกลุ่มไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะไม่เข้าร่วมเช่นกันทั้งที่นิสิตนักศึกษาอยากเข้าร่วมก็ตาม โดยที่ครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานเดียวกันในการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษา อีกทั้งการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ยังขาดจรรยาบรรณ

7. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

บุคลากรในสถานศึกษาต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักศึกษามีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติพร้อมกับการได้ท่องเที่ยวเพื่อเป็นแรงจูงใจ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน บุคลากรในสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษา และมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลการวิจัย คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มาใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย อีกทั้งนำแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ มาสนับสนุนข้อมูลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1.1 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (ธเนศ ขำเกิด, 2550) ได้กล่าวถึง การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมประกวด แข่งขัน ยกย่องคนดี โดยกำหนดเกณฑ์ กติกา และมีวิธีดำเนินการที่มีความหมายทำให้คนทำความดีเกิดกำลังใจ และคนอื่นอยากทำความดีด้วย รองลงมา มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์, 2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่

ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวไปตลอด

1.2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของครูอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.ป.ป., หน้า 32) ได้ทำการศึกษาถึงการปลูกฝังคุณธรรมโดยผ่านสถานศึกษา สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรจัดรูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม การอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอแก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งที่เป็นส่วนบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยครู อาจารย์ให้ความเอาใจใส่ใกล้ชิดเหมือนญาติผู้ใหญ่ รวมทั้งสอดแทรกจริยศึกษาในการสอนทุกรายวิชา และเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (สุมนนา เสือเอก, ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดผล พบว่า ผู้ที่จะอบรมสั่งสอน ให้รางวัลหรือลงโทษ จำเป็นต้องเป็นผู้ที่รักเด็กและเด็กรัก กิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติร่วมกับเด็กต้องมาจากพื้นฐานของความรักและความเข้าใจระหว่างกัน รองลงมา มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ

1.3 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (ดลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญและจันทร์ชลิ มา พุท, 2552, หน้า 21-24) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนและเยาวชน โดยลักษณะแนวคิดที่คล้ายคลึงสอดคล้องกันคือ ขยันเรียนและทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่สนใจและถนัดร่วมกันและมีความจริงจัง สามารถปรึกษาหารือร่วมกันได้ทั้งเรื่องการเรียนและการวางแผนอนาคต และสนับสนุนให้เยาวชนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ซึ่งพ่อแม่มีส่วนในการให้คำชี้แนะในการเลือกคบเพื่อนด้วย รองลงมา กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมาก

1.4 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (สุทธีวรรณ ต้นตริจนาวงศ์ และศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ, 2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ พบว่าการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม ด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (ชฎาพร จินชานา, 2551) ได้กล่าวถึงการประชุมสัมมนาบุคลากรด้านกิจการนักศึกษา วิทยากรคือ ดร.จිරวัฒน์ วีรังกร ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาตามแผนพัฒนาอุดมศึกษาว่า สถาบันต้องสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา เช่น สร้างโอกาสการเรียนรู้

ข้ามศาสตร์แก่นักศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบ Case Study สร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนสัมผัสกับชุมชน หรือบุคคล และส่งเสริมโอกาสการรวมตัวของนักศึกษาเพื่อทำกิจกรรมตามความสนใจ รองลงมา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (พระบำรุง ปัญญาพล (โพธิ์ศรี), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยสรุปผลการวิจัยแนวทางส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมแก่นักศึกษา สมาชิกในชุมชนต้องมีความรัก สามัคคีกัน และมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้

1.5 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีวินัย รองลงมา สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (ประสงค์ ทองประะ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ บรรจง โสดาดี และธนู ศรีทอง, 2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับ อุดมศึกษา ในเขตจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลหรือเผยแพร่ข่าวสารด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับเยาวชน และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรมของ สกศ. ได้เสนอแนะว่าสื่อโทรทัศน์ควรเพิ่มรายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรม ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ ควรให้ความรู้ผู้บริโภคสื่อมากขึ้น และรัฐบาลควรจัดตั้งสำนักงานสื่อสร้างสรรค์ เพื่อจัดระดับความเหมาะสมของสื่อ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (ประสงค์ ทองประะ, ทวีศักดิ์ ทองทิพย์, บรรจง โสดาดี และธนู ศรีทอง, 2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับ อุดมศึกษา ในเขตจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา การแก้ปัญหาโดยบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ครอบครัว ครู- อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา พระสงฆ์ และผู้ใหญ่ในสังคมจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความรักความอบอุ่น ให้คำปรึกษาแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ (สุทิวรรณ ตันติ รจนาวงศ์ และศศิภาณูจน์ ทวีสุวรรณ, 2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ พบว่ากระบวนการปลูกฝังคุณธรรม การปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมามีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือ

ป้องกันที่ดี ไม่ให้นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของ (สุมนนา เสือเอก, ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดผล พบว่า การให้รางวัลหรือการลงโทษต้องกระทำโดยรวดเร็ว การลงโทษ เพื่อให้เกิดผลดีควรดำเนินการดังนี้ ลงโทษตามเกณฑ์ที่ตกลงกันไว้ เด็กเข้าใจชัดเจนโดยไม่เคลือบแคลงถึงความถูกต้องเป็นธรรม และเจตนาดีของครู พร้อมทั้งจะรับโทษ และลงโทษอย่างมีเหตุผล ไม่ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งเด็กอาจเลียนแบบเกิดผลเสียต่อบุคลิกภาพของเด็กได้

3. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ ดังนี้

3.1 ผลสมมติฐานที่ตั้งในข้อที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ ปัจจุบันศึกษา สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา อาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม มีผลต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างกัน สรุปผลการสมมติฐานเกี่ยวกับเพศ อาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนปัจจุบันศึกษาอยู่ชั้นปี และสถานศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.2 ผลสมมติฐานที่ตั้งในข้อที่ 2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สรุปผลการสมมติฐานทุกบทบาทเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำให้มีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยควรมีรูปแบบการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่หลากหลายแนวทางเพื่อให้ได้ผลทั้งก่อนและหลังการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่เป็นรูปธรรมว่านิสิตนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างแท้จริง

2. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทุกคนทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ให้มีมาตรฐานเดียวกันในการเป็นที่ปรึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนิสิตนักศึกษาปฏิบัติตามได้ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มหาวิทยาลัยจะได้เตรียมแผนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรได้เป็นต้นแบบได้อย่างเหมาะสม

3. มหาวิทยาลัยควรมีรูปแบบการส่งเสริมนิสิตนักศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีอย่างแพร่หลายตามความเหมาะสมของแต่ละชั้นปี เพื่อเป็นต้นแบบให้นิสิตนักศึกษาได้ปฏิบัติตามพร้อมทั้งบอกเล่าพฤติกรรมที่นิสิตนักศึกษาปฏิบัติ เช่น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย วารสารของมหาวิทยาลัย

เป็นต้น พร้อมทั้งมีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาโดยการสอบทุกชั้นปี เพื่อให้มหาวิทยาลัยจะได้เตรียมแผนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม

4. มหาวิทยาลัยควรมีบุคลากรและสถานที่ที่พร้อมให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา โดยมีการเก็บเรื่องราวต่าง ๆ เป็นความลับและติดตามพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาหลังจากได้รับคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

5. มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับนิสิตนักศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สื่อมวลชน เป็นต้น ได้มีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในการกำหนดรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อนำไปปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2. ควรมีการศึกษารูปแบบของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

3. ควรมีการศึกษารูปแบบของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาเชิงคุณภาพ โดยจัดในรูปแบบ Focus Groups เพื่อหาแนวทางในการสร้างรูปแบบของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของนิสิตนักศึกษาและเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนิสิตนักศึกษาได้ปฏิบัติตามโดยยังเป็นการสร้างความเข้าใจถึงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

- กรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม. (2551). *โครงการเมืองไทยคนดี*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. <http://www.khondee/net/home/index.php>
- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2555). *การศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กานต์พิชชา เก่งการช่าง. (2556). เจนเนอเรชั่นวัยกับความท้าทายใหม่ในการบริหารทรัพยากรบุคคล. *วารสารสังคมศาสตร์และศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. ปีที่ 2 (1), 15-21.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ที.เอส. บี.โอโปรดักส์.
- ชลวิทย์ เจียรจิตต์. (2552). *การตระหนักด้านจริยธรรมของนิสิตระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. <http://kuon.Lub.ku.ac.th/Fulltext/kC4910009.pdf>
- ชฎาพร จินชานนา. (2551). *กรอบแนวคิดการพัฒนา นักศึกษา*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. <http://larts.rmutp.ac.th/pdf/km5210.pdf>
- คลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญและจันทร์ชลี มาพุทธ. (2552). กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *การศึกษาและพัฒนาสังคม*, 5(1-2), 21-34.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรมพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2548). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน. (2551). *รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง*. ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไทย พีบีเอส. (2556). *วิจัยคน "เจนวาย" ในองค์การพุ่งปี 2559 แนะธุรกิจปรับกลยุทธ์คนรุ่นใหม่-แก้* *ด้านปัญหาสมองไหล*. 28 ธันวาคม 2557. <http://news.thaipbs.or.th/content>
- ธเนศ ขำเกิด. (2550). *การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. <http://www.gotoknow.org/posts/56178>
- ธรรมรัตน์ อยู่พรต. (2556). *ค่านิยมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร* *ของเจนเนอเรชั่นต่างๆ*. *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี* *มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 36 (128), 40-62.
- พระครูประโชติจันทวิมล. (2555). *การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. *ปริญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.

- พระบำรุง ปญญาพโล (โพธิ์ศรี). (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา.
- ไพรัชวอเตอร์เฮ้าส์คูเปอร์ส. (2556). *PwC คาดแนวโน้มคน Gen Y ในองค์กรพุ่งปี 59 แนะนำธุรกิจปรับกลยุทธ์คนรุ่นใหม่-เก่า* ด้านปัญหาหาสมองไหลก่อนเปิด AEC. 18 กุมภาพันธ์ 2557. <http://www.pwc.com/th/en/pressroom/press-release/2013/new-release-06-06-2013-th.jhtml>
- เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. (2551). *การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ*. 11 มกราคม 2558. www.ocsc.go.th/ocsc/th/files/BRD_Reserch/thesis%20knowledge/March_2013/51006.pdf
- พสุ เตชะรินทร์. (2553, กุมภาพันธ์ 16) คนรุ่นใหม่คิดและประพฤติต่างเพราะใคร?. *กรุงเทพธุรกิจ*, 10.
- พรรณวดี สติถาวร และประจวบ เพิ่มสุวรรณ. (2553). *ทัศนคติของคนรุ่น Gen Y ต่อการทำงานในระบบราชการ*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพฯ.
- ประสงค์ ทองประ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ บรรจง โสดาดี และธนู ศรีทอง. (2547). *การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับ อุดมศึกษา ในเขตจังหวัดสุรินทร์*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์. สุรินทร์.
- ประคัลภ์ ปิ่นทพหลังกูร. (2556). *คนรุ่นใหม่ (Gen X และ Y) ถูกมองอย่างไร*. 10 พฤษภาคม 2559 <https://prakal.wordpress.com/>
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ทริบเพิ้ลกรุ๊ป.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาจ ณ วิเชียร และพิศสมัย อรทัย. (2551). *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- นฤมล โอสธานุเคราะห์. (ม.ป.ป.). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. 22 พฤษภาคม 2557. http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/july_dec2007/Narumol.pdf
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏจันเกษม.
- มนัสชาติประมง, ประสาน จันทวงษ์, สายทอง ชาติประมง, รุ่งนภา อารีชาติ และสนธิ สมพงษ์. (2550). *ผลการพัฒนาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านวินัย และความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนก้นกงบ้านลีสามัคคี อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. http://intranet.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/831-file.pdf

- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (2556). *พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเทอร์เน็ต.
- ราชกิจจานุเบกษา. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. http://media.wix.com/ugd/2cef27_c7c9894e7b6e42e48f128de37069.pdf
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (ม.ป.ป.). *ศึกษาปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักศึกษาตามทัศนะของอาจารย์สถาบันราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์*. 21 พฤษภาคม 2557. <http://www.lib.ku.ac.th/KUCONF/KC3508001.pdf>
- สมคิด บางโม. (2551). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พัฒนวิทย์การพิมพ์.
- สิทธิพร บุญส่ง. (2550). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริบเพ็ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สิวลี ศิริโล. (2553). *จริยธรรมการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ และศศิกานุญจน์ ทวีสุวรรณ. (2552). *การส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ: กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชนและข้าราชการภาครัฐ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). *การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. มหาวิทยาลัยมหิดล. (ม.ป.ป.). *โครงการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย*.
- สายฤดี วรกิจโกคาทร และคณะ. (2552). *คู่มือ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันการศึกษา*. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- _____. (2552). *โครงการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- สุดา เนตรสว่าง. (2550). *รูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. http://intranet.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/831-file.pdf
- สุรียา เสถียรกิจอำไพ. (2551). *กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. <http://www.km.thaicyperu.go.th/linkfile/PMQA/File/KM51/scan/02/student.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)*. 22 กุมภาพันธ์ 2557. http://plan.uru.ac.th/pdf/plan_university.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *นโยบายสถานศึกษา 3 ดี*. 24 กุมภาพันธ์ 2557. <http://social.obec.go.th/library/document/democracy/democracy-d.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์*. 11 มกราคม 2558. www.onec.go.th

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *สถานภาพสื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุมมนา เสือเอก. (ม.ป.ป.). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม*. 20 พฤษภาคม 2557. http://www.smc.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=135:2012-11-05-03-23-40&catid=46:article&Itemid=73
- สุพิศรา สุภาพ. (2546). *วัยรุ่นกับความรุนแรงยุค IT ทิศทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิน งามประโคน พระมหาลี ลกขณญาโณ และอินตา ศิริวรรณ. (2546). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. 22 พฤษภาคม 2557. http://mcubudrsin.blogspot.com/2010/10/blog-post_15.html
- อนุรักษ์ นวพรไพศาล. (2552). *รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมในระดับอุดมศึกษา*. 21 กุมภาพันธ์ 2557. <http://www.carit.rmuth.ac.th/ebook/ed21.7.files/mobile/index.html#8>
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2555). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.

บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ

- Lanier, S.P., (1993). *Promotion Moral and Conceptual Development in Rural Adolescents*. London : Routledge and Kegan Paul.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic : Introductory Analysis*. (2nd ed.) New York : Harper and Row.
- Williams, Chuck. (2005). *Management* (3rd ed). U.S.A.: Thomson.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัย
ราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

หัวข้อการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วมแต่ละฝ่าย
  - บทบาทของสถานศึกษา
  - บทบาทของครูอาจารย์
  - บทบาทของกลุ่มเพื่อน
  - บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา
  - บทบาทของสื่อมวลชน
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่ออุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ให้ท่านตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ตามทัศนคติของท่าน โดยการใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างที่ตรงกับระดับทัศนคติของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. ปัจจุบันศึกษา
 ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
3. สถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
4. อาชีพผู้ปกครอง
 รับจ้าง ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน
 เกษตรกรรม ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม
 ไม่เคย
 เคย จำนวนกี่ครั้งต่อปี
 1-3 ครั้ง 4-6 ครั้ง 7-10 ครั้ง มากกว่า 10 ครั้ง

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

บทบาทของสถานศึกษา หมายถึง ภาระหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อนิสิตนักศึกษา
ในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา

บทบาทของครูอาจารย์ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ครูอาจารย์ต้องรับผิดชอบต่อนิสิตนักศึกษา
ในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา

บทบาทของกลุ่มเพื่อน หมายถึง เพื่อนของนิสิตนักศึกษาที่สามารถโน้มน้าวจิตใจหรือมี
อำนาจหรือส่งผลต่อพฤติกรรมทำให้นิสิตนักศึกษาเชื่อหรือปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง

บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่
ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาและชุมชนภายนอกสถานศึกษา

บทบาทของสื่อมวลชน หมายถึง การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว เสนอความ
คิดเห็น ให้ความบันเทิง ให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์และโฆษณาที่ชี้นำความคิดของคนในสังคม

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระดับของบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บทบาทของสถานศึกษา					
1. มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม					
2. มีการประกาศยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น					
3. มีแนวทางในการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี					
4. มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย/ชุมชน ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม					
5. มีรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และความต้องการของสังคม					
6. มีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องตามความต้องการของนิสิตนักศึกษา					
7. มีมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตน					
8. มีการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม					
9. มีรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์					
10. มีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
บทบาทของครูอาจารย์					
1. มีศักยภาพในการเป็นที่ปรึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
2. ให้ออกาสนิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจากการเสริมสร้างประสบการณ์จริง					
3. ยกย่องเชิดชู สร้างค่านิยมให้นิสิตนักศึกษาได้คำนึงถึง “ศักดิ์ศรี” และคุณค่า “ของตนเอง”					
4. เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น การแต่งกาย ความประพฤติ					
5. ครูอาจารย์มีการตักเตือนและลงโทษนิสิตนักศึกษาที่กระทำ ความผิด					
6. ครูอาจารย์ถ่ายทอดประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา					
7. ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษา					
8. มีทักษะการพูดให้นิสิตศึกษามีกำลังใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี					

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระดับของบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ					
10. มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงต่อการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม					
11. สร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนกระบวนความคิดให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีคุณธรรมจริยธรรม					
12. สอดแทรกเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน					
บทบาทของกลุ่มเพื่อน					
1. ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต					
2. นิสิตนักศึกษาเลียนแบบกลุ่มเพื่อนแม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นไม่ถูกต้อง เช่น แต่งชุดนิสิตนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ลอกการบ้าน เข้าเรียนสาย					
3. กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ					
4. กลุ่มเพื่อนต่างเพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความอดทน ความมีสติสัมปชัญญะ ความยุติธรรม					
5. กลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความคิด การแสดงออก					
6. ความมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม					
7. กลุ่มเพื่อนมีส่วนช่วยในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน					
8. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทำให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย					
9. กลุ่มเพื่อนมีส่วนให้คำแนะนำแนวทางแก้ไขเมื่อตนเองมีพฤติกรรมที่ขัดต่อคุณธรรมจริยธรรม					
10. นิสิตนักศึกษาเลือกคบเพื่อนโดยพิจารณาจากผู้ที่มิทัศนคติหรือพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน					
บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา					
1. สถานศึกษามีระบบในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม					
2. สถานศึกษามีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง					
3. ได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากชุมชนภายนอกสถานศึกษา					
4. ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม					

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระดับของบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. สังคมภายในสถานศึกษามีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม					
6. มีการยกย่องเชิดชูคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม และนำมาเป็นต้นแบบของชุมชน					
7. ชุมชนมีความสัมพันธ์กับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
8. พฤติกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษามีความสอดคล้องไม่ขัดแย้งกับคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์					
9. มีการนำนิสิตนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเรียกร้องคุณธรรมจริยธรรมในสังคม					
10. คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
11. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน					
12. ชุมชนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือมีความเอื้ออาทร					
บทบาทของสื่อมวลชน					
1. นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจากสื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย					
2. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลต่อพฤติกรรมบางอย่างของนิสิตนักศึกษา เช่น การเลือกเครื่องแต่งกาย ทรงผม					
3. นิสิตนักศึกษาได้รับความรู้และความคิดจากการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน โดยยึดเป็นค่านิยมบางประการของตน เช่น ค่านิยมการแต่งกาย					
4. การนำเสนอภาพข่าวสารของสื่อมวลชนมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้เกิดความคิด พฤติกรรมเกี่ยวกับความรุนแรง เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เกมต่าง ๆ					
5. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีผลให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบทางลบ เช่น เลียนแบบฉากรฆ่าตัวตายด้วยการกรีดข้อมือเพื่อประชดความรักที่ไม่สมหวัง					
6. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนในรูปแบบของความรุนแรงมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมความรุนแรง เช่น การก่อความรุนแรง การทำร้ายตนเอง					
7. สื่อมวลชนควรเสนอข่าวสารในมุมมองตรงกันข้าม เช่น การฆ่าตัวตายไม่ใช่เป็นวิธีที่ถูกต้อง ซึ่งขัดแย้งบาปแห่งการกระทำหรือการพยายามฆ่าตัวตาย					

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระดับของบทบาท				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอย่างขาดจรรยาบรรณ ส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา					
9. ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร					
10. สื่อมวลชนควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม					

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม					
2. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการให้นิสิตนักศึกษาเป็นอาสาสมัคร และมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม					
3. การส่งเสริมความรู้คุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาของการเรียนการสอน					
4. มีวิชาด้านคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรม และวิชาทักษะชีวิตให้แก่ นิสิตนักศึกษา					
5. การจัดนิทรรศการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการประพฤตินิষอบ					
6. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น รณรงค์เผยแพร่ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี					
7. มีสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น การช่วยเหลือ การเอาใจใส่ดูแล					
8. การจัดกิจกรรมโดยให้ผู้ปกครอง หรือคนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม					
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
10. สร้างเครือข่ายนิสิตนักศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา					
11. มีบุคลากรในสถานศึกษาให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม					
12. มีคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา เช่น องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา					
13. ส่งเสริมให้เกิดชมรมตัวอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. มีสถานที่พร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นที่ปฏิบัติ และประกอบศาสนกิจที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
15. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกประเภทที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
16. จัดประกวดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการปฏิบัติจริง					
17. จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือเสนอผลงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง					
18. จัดรายการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์วงจรปิด เว็บไซต์					
19. สร้างระบบการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสถานศึกษา					
20. รณรงค์แบบอย่างที่ดีของผู้นำ/ผู้บริหารในสังคมและประเทศอย่างจริงจัง					
21. มีการยกย่อง เชิดชู ใหัรางวัล ผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมให้ปรากฏแก่สาธารณชน					
22. มีการกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกันที่ดี ไม่ให้ นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ					
23. สถาปนาศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝัง ถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี					

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ พิพัฒน์ศิริศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมสันต์ พิพัฒน์ศิริศักดิ์ ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงลักษณ์ โพธิ์ไพจิตร อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัฐ ชวนชม อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- บทบาทของสถานศึกษา

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
สถานศึกษา1	318.7097	1204.0442	.4451	.9758
สถานศึกษา2	318.9763	1199.4597	.4585	.9758
สถานศึกษา3	318.9097	1199.8443	.5503	.9756
สถานศึกษา4	318.8430	1199.4728	.5065	.9757
สถานศึกษา5	318.9097	1198.9723	.6296	.9755
สถานศึกษา6	318.9430	1196.5929	.5239	.9757
สถานศึกษา7	319.0097	1191.2452	.6936	.9754
สถานศึกษา8	318.8097	1193.5713	.6535	.9755
สถานศึกษา9	318.8430	1196.6424	.5280	.9757
สถานศึกษา10	318.7763	1193.1647	.6368	.9755
รวมสถานศึกษา	318.4963	1193.7522	.8532	.9753

- บทบาทของครูอาจารย์

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ครู1	318.8430	1197.4464	.5122	.9757
ครู2	319.0097	1184.3192	.7857	.9753
ครู3	318.8097	1192.1233	.6364	.9755
ครู4	318.9097	1192.6299	.5190	.9757
ครู5	318.6097	1201.1657	.4345	.9758
ครู6	318.7763	1195.7848	.5815	.9756
ครู7	318.8430	1199.1876	.4246	.9759

ครู8	319.0763	1204.4523	.4277	.9758
ครู9	318.9430	1194.2084	.5706	.9756
ครู10	319.0097	1209.7831	.3223	.9759
ครู11	318.8430	1195.9522	.5417	.9756
ครู12	318.8763	1192.2814	.5983	.9756
รวมครู	318.8791	1196.3186	.7933	.9754

- บทบาทของกลุ่มเพื่อน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
เพื่อน1	318.7430	1192.8893	.7285	.9754
เพื่อน2	319.4097	1212.4394	.1689	.9764
เพื่อน3	319.0430	1212.2136	.1963	.9762
เพื่อน4	319.2097	1211.2769	.2290	.9761
เพื่อน5	319.0430	1203.8466	.4145	.9758
เพื่อน6	318.8763	1207.8155	.4228	.9758
เพื่อน7	318.9763	1208.1878	.2747	.9761
เพื่อน8	318.9430	1191.1769	.6302	.9755
เพื่อน9	318.9430	1201.2678	.4635	.9758
เพื่อน10	318.7763	1208.9058	.2681	.9761
รวมเพื่อน	318.6230	1203.3897	.6364	.9756

- บทบาทของสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
สังคม1	318.9097	1199.4693	.5590	.9756

สังคม2	318.9097	1195.3389	.6029	.9756
สังคม3	318.8763	1195.6116	.5706	.9756
สังคม4	319.1430	1178.9822	.7271	.9753
สังคม5	318.9097	1190.8855	.6109	.9755
สังคม6	318.7763	1181.8722	.7294	.9753
สังคม7	319.0097	1187.6023	.5787	.9756
สังคม8	318.9097	1194.3941	.6232	.9755
สังคม9	318.9430	1195.9005	.6226	.9755
สังคม10	319.1097	1197.5418	.5316	.9757
สังคม11	319.1097	1184.0138	.6797	.9754
สังคม12	319.0763	1186.0209	.7287	.9753
สังคม	318.9735	1190.3608	.8855	.9753

- บทบาทของสื่อมวลชน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
สื่อ1	318.8763	1191.6005	.7042	.9754
สื่อ2	319.0763	1201.6306	.4537	.9758
สื่อ3	319.0430	1186.1160	.6932	.9754
สื่อ4	318.9097	1202.6295	.4468	.9758
สื่อ5	318.9763	1187.8428	.6822	.9754
สื่อ6	318.9763	1187.0509	.7445	.9753
สื่อ7	318.9430	1201.5668	.4573	.9758
สื่อ8	319.0763	1188.7892	.6351	.9755
สื่อ9	319.0763	1179.8472	.8014	.9752
สื่อ10	319.1763	1185.3476	.6477	.9755
รวมสื่อ	319.0130	1190.9683	.8953	.9753
รวมบทบาท	318.7981	1194.5069	.9877	.9753

แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
แนวทาง1	318.9763	1191.4810	.6533	.9755
แนวทาง2	319.0430	1193.7403	.5855	.9756
แนวทาง3	318.8430	1188.0244	.6574	.9755
แนวทาง4	318.8763	1193.2285	.6196	.9755
แนวทาง5	319.0430	1190.2922	.6149	.9755
แนวทาง6	319.1430	1191.0431	.6585	.9755
แนวทาง7	319.0097	1187.5128	.5802	.9756
แนวทาง8	319.1097	1183.7728	.7208	.9753
แนวทาง9	319.0430	1206.0802	.3423	.9759
แนวทาง10	318.9097	1188.3101	.7543	.9753
แนวทาง11	318.9763	1202.4806	.4283	.9758
แนวทาง12	318.8430	1200.6854	.5215	.9757
แนวทาง13	318.8763	1199.1014	.4668	.9758
แนวทาง14	319.1097	1193.3188	.5175	.9757
แนวทาง15	318.8430	1208.2157	.3228	.9760
แนวทาง16	318.8430	1190.5292	.5777	.9756
แนวทาง17	318.9430	1201.5825	.6074	.9756
แนวทาง18	319.1097	1194.7816	.5506	.9756
แนวทาง19	318.8430	1191.6321	.6273	.9755
แนวทาง20	318.9430	1190.4502	.6445	.9755
แนวทาง21	318.8763	1193.1235	.5488	.9756
แนวทาง22	318.8097	1205.3681	.4325	.9758
แนวทาง23	318.6430	1198.0903	.5061	.9757
รวมแนวทาง	318.9415	1194.5639	.9336	.9753

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 84

Alpha = .9759

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์

ที่ ศธ ๐๕๖๖.๐๕ /๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
๒๙๕ ถนนราชสีมา เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

๘ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์งานวิจัย
เรียน คณะบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วยนางสาวอภิญา ทหารวานิช อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร งานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน คือการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ ทุกหลักสูตรและทุกชั้นปี โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีความครบถ้วนสมบูรณ์ จึงขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ดังนี้

๑. ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ทุกหลักสูตร และทุกชั้นปี

๒. ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาหรือผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ และนักศึกษา ได้แก่ นายกองค้การบริหารนิสิตนักศึกษาหรือผู้แทนจากคณะกรรมการองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา

โดยวัน เวลา และสถานที่ ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ หากท่านต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมสามารถสอบถามได้ที่ นางสาวอภิญา ทหารวานิช ๐๘๙-๒๖๕-๑๙๒๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ณัฐารมณ จุฑาภัทร)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

คณะวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๒๔๔-๕๗๒๐

โทรสาร. ๐๒-๒๔๔-๕๗๒๐

ภาคผนวก ฉ

ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลวิจัย

การสัมภาษณ์การเก็บข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth interview)

ภาคผนวก ช

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

- ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา ทหารวานิช
ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Assistant Professor Apinya Taharawanich
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3 7207 00034 73 9
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
สถานที่ติดต่อ หลักสูตรการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
เลขที่ 295 ถนน ราชสีมา แขวง วชิระพยาบาล เขต ดุสิต จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ 10300 โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 02-244-5720 มือถือ 089-265-1929
e-mail apta_15@hotmail.com
- ประวัติการศึกษา
  - ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
  - บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
  - การจัดการ
- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
  -

ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1

1. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวศศิประภา ธนูศิลป์
ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Sasiprapa Tanooosin
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1 8699 00218 36 2
3. ตำแหน่งปัจจุบัน นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และจดหมาย
อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

สถานที่ติดต่อ หลักสูตรการการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
เลขที่ 295 ถนน ราชสีมา แขวง วชิระพยาบาล เขต ดุสิต จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ 10300 โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 02-244-5720 มือถือ 081-015-0590

ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2

1. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวพลอยไพรินทร์ ขอดคำตัน
ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Ploypairin Khodkumtun
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1018 00620 35 4
3. ตำแหน่งปัจจุบัน นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และจดหมาย
อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

สถานที่ติดต่อ หลักสูตรการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
เลขที่ 295 ถนน ราชสีมา แขวง วชิระพยาบาล เขต ดุสิต จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ 10300 โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 02-244-5720 มือถือ 088-228-9819